

דברי הכנסת

הישיבה השלוש-מאות-ושבע-עשרה של הכנסת השלוש-עשרה

יום שני, כ"ז באדר א' התשנ"ה (27 בפברואר 1995)

ירושלים, הכנסת, שעה 16:02

תוכן העניינים

מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת	
הצעות סיעות הליכוד-מולדת ומפד"ל-צומת להביע אי-אמון לממשלה בעקבות הודאתו של ראש הממשלה שהורה להסיר את הסגר חרף הסיכון הביטחוני הכרוך בצעד זה	
הצעה לסדר	
הצעות סיעות הליכוד-מולדת ומפד"ל-צומת להביע אי-אמון לממשלה בעקבות הודאתו של ראש הממשלה שהורה להסיר את הסגר חרף הסיכון הביטחוני הכרוך בצעד זה	
מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת	
הצעת סיעות הליכוד-מולדת ומפד"ל-צומת להביע אי-אמון לממשלה בעקבות הודאתו של ראש הממשלה שהורה להסיר את הסגר חרף הסיכון הביטחוני הכרוך בצעד זה	
הודעת הממשלה על החלטתה להטיל תפקידים נוספים על שרים	
מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת	
הודעת הממשלה על החלטתה להטיל תפקידים נוספים על שרים	
הצעת חוק לשכת עורכי-הדין (תיקון מס' 24) (מוסדות הלשכה והקדמת מועד הבחירות), התשנ"ה–1995	
(קריאה ראשונה)	
שאלות ותשובות	
חקירת חשוד בהונאה	
יידוי אבנים וחילול מצבות בהר-הזיתים	
אי-ניהול חקירה בשל העדר משאבים	
חקירת טענה בדבר זיוף תעודת כשרות	
ביטול סעיפים באמנה הפלשתינית	
תקציבי תרבות למגזר הערבי	
תשדירי שירות של עמותת "אפשר"	
שידורי רדיו לחוץ-לארץ	
שידורי רדיו לחוץ-לארץ	
תעריפי הזזת מתקנים של "בזק"	
צוות תוכנית הטלוויזיה "פופוליטיקה"	
תוכנית הרדיו "חמש אחרי החדשות"	
הפסקת שידור תוכנית רדיו	
גביית מס מחזור מרשות הדואר	
חיבור מועצות אזוריות לרשתות הטלוויזיה בכבלים	
דברי דואר הנושאים בול של הרשות הפלשתינית	
הצעת חוק הקלות לחירש (תיקון – כתוביות ושפת סימנים בשידורי הטלוויזיה בכבלים), התשנ"ה–1995	
(הצעת חברת הכנסת ע' מאור)	
הצעת חוק הבזק (תיקון מס' 12), התשנ"ה–1995	
(קריאה ראשונה)	

מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, אני פותח את ישיבת הכנסת, בנוכחות מרשימה של חברי הכנסת ורדיגר ודראושה. היום, יום שני, כ"ז באדר א' התשנ"ה, 27 בפברואר 1995.

הודעה למזכיר הכנסת.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

ברשות יושב-ראש הכנסת, הנני מתכבד להודיע, כי הונחו היום על שולחן הכנסת:

לקריאה ראשונה, מטעם הממשלה – הצעת חוק סדר הדין הפלילי (תיקון מס' 19) (הסדרי טיעון), התשנ"ה-1995; הצעת חוק מלווה קצר מועד (תיקון מס' 6), התשנ"ה-1995; הצעת חוק בנק ישראל (תיקון מס' 18), התשנ"ה-1995.

לדיון מוקדם – הצעת חוק לתיקון פקודת העיריות (איסור רישוי גזעים מסוכנים של כלבים), התשנ"ה-1995, מאת חבר הכנסת אברהם יחזקאל; הצעת חוק ערי לווין לירושלים, התשנ"ה-1995, מאת חברי הכנסת י' מצא וע' זיסמן; הצעת חוק שירות ביטחון (תיקון – שירות נשים בצבא בהתנדבות), התשנ"ה-1995, מאת חבר הכנסת יוסף בא-גד; הצעת חוק שירות ביטחון (תיקון – ביטול שירות נשים בצבא-הגנה לישראל), התשנ"ה-1995, מאת חבר הכנסת אברהם שפירא; הצעת חוק בקעת-הירדן ומדבר יהודה תחילה, התשנ"ה-1995, מאת חברי הכנסת ר' איתן, פ' בדש, ח' דיין, א' זנדברג ומ' פלד; הצעת חוק איסור העתקת הצעות חוק קיימות, התשנ"ה-1995, מאת חברי הכנסת ח' דיין וקבוצת חברי הכנסת; הצעת חוק-יסוד: הכנסת (תיקון – תקופת צינון ליועצים מדיניים), מאת חבר הכנסת אריאל ויינשטיין; הצעת חוק הבנקאות (רישוי) (תיקון – מחיקת פרק ג1), התשנ"ה-1995, מאת חבר הכנסת רון נחמן; הצעת חוק חינוך חנים לתושבי עיריות פיתוח ובני משפחות המצויות מתחת לקו העוני, התשנ"ה-1995, מאת חבר הכנסת עובדיה עלי; הצעת חוק בל תשחית, התשנ"ה-1995, מאת חבר הכנסת זבולון המר; הצעת חוק הבטחת הכנסה (תיקון – קצבה לנכי רדיפות הנאצים), התשנ"ה-1995, מאת חבר הכנסת דוד מנע; הצעת חוק בית-הדין לעבודה (תיקון – תלונות על תשלום משכורות מתחת לשכר מינימום), התשנ"ה-1995, מאת חבר הכנסת רן כהן; הצעת חוק ההעדפה המתקנת, התשנ"ה-1995, מאת חבר הכנסת דוד מנע; הצעת חוק להסדר ההימורים בספורט (תיקון – הקצאת כספים לעיריות פיתוח), התשנ"ה-1995, מאת חבר הכנסת דוד מגן; הצעת חוק לתיקון פקודת הכלבת (החזקת כלב), התשנ"ה-1995, מאת חבר הכנסת יוסף ונונו; הצעת חוק לתיקון פקודת התעבורה (מעשני סמים ואלכוהוליסטים), התשנ"ה-1995, מאת חבר הכנסת אברהם שפירא; הצעת חוק לתיקון פקודת בריאות הציבור (מזון) (הדבקת תוויות אזהרה), התשנ"ה-1995, מאת חבר הכנסת דוד מנע; הצעת חוק רשות השידור (פטור מתשלום אגרות) (הוראת שעה), התשנ"ה-1995, מאת חבר הכנסת יעקב שפי; הצעת חוק לשכת עורכי-הדין (תיקון – ביטול הגבלת גיל), התשנ"ה-1995, מאת חברת הכנסת נעמי חזן; הצעת חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות (תיקון – איסור רכישת ניירות ערך), התשנ"ה-1995, מאת חבר הכנסת חיים דיין; הצעת חוק חינוך מיוחד (תיקון – הרכב ועדות), התשנ"ה-1995, מאת חבר הכנסת שאול יהלום; הצעת חוק הגליל (תיקון – תקציב לפיתוח הגליל), התשנ"ה-1995, מאת חבר הכנסת שלמה

בוחבוט; הצעת חוק המועצה לייצור ולשיווק של ירקות (תיקון – איסור השמדת עודפים), התשנ"ה–1995, מאת חבר הכנסת אברהם ורדיגר; הצעת חוק מיסוי עקיף (פטור לחירש ברכישת פענח טלסקוט), התשנ"ה–1995, מאת חבר הכנסת שאול יהלום; הצעת חוק הנזיקין האזרחיים (תיקון – אחריות המדינה בשל פעולה צבאית), התשנ"ה–1995, מאת חבר הכנסת פני בדש; הצעת חוק נכי רדיפות הנאצים (תיקון – אפשרות לתביעה מאוחרת), התשנ"ה–1995, מאת חבר הכנסת סילבן שלום; הצעת חוק הגליל (תיקון – הוספת המועצה האזורית גלבוע), התשנ"ה–1995, מאת חבר הכנסת משה פלד; הצעת חוק לתיקון פקודת סדרי השלטון והמשפט (תיקון – תחולת המשפט במועצות האזוריות והמקומיות), התשנ"ה–1995, מאת חבר הכנסת רון נחמן.

היו"ר ש' וייס:

אני מודה למזכיר הכנסת. חברי הכנסת, אנו עוברים להמשך סדר-היום שלנו.

הצעות סיעות הליכוד-מולדת ומפד"ל-צומת להביע אי-אמון לממשלה בעקבות הודאתו של ראש הממשלה שהורה להסיר את הסגר חרף הסיכון הביטחוני הכרוך בצעד זה

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, על סדר-היום הצעות סיעות הליכוד, מולדת, מפד"ל וצומת, להביע אי-אמון לממשלה, בעקבות הודאתו של ראש הממשלה – – – כאן כתוב באל"ף, אך לפי דעתי צריך להיות כתוב בעי"ן.

רחבעם זאבי (מולדת):

אולי צריך להיות כתוב דווקא באל"ף.

מיכאל איתן (הליכוד):

אני אחראי לכך שזה כתוב באל"ף.

היו"ר ש' וייס:

להביע אי-אמון בממשלה, בעקבות הודאתו – ממילא ההגייה שלי אינה טובה, ולכן זה יהיה עלום – של ראש הממשלה, אשר הורה להסיר את הסגר חרף הסיכון הביטחוני הכרוך בצעד זה.

ראשון המנמקים – חבר הכנסת בנימין נתניהו, ואחריו – חבר הכנסת זבולון המר. חבר הכנסת נתניהו, בבקשה.

בנימין נתניהו (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, חברי הבית, בשבוע שעבר שמעתי את ראש הממשלה אומר משהו, ותחילה חשבתי שאני לא שומע נכון. שוב חזרתי לאותו שידור, לאותה כתבה, שבו שידר ראש הממשלה לפאריס את המסר הבא, וחשבתי שהדברים חמורים כל כך, שהם מחייבים התייחסות רשמית של הבית הזה.

בשידור לפאריס אמר ראש ממשלת ישראל ושר הביטחון שלה, שהסכים להסרה חלקית של הסגר, אף שהדבר נוגד את האינטרס הביטחוני של ישראל. בכתבה שליוותה את השידור הזה נאמר, כי ראש הממשלה נקרע בין הבטחת הביטחון לישראלים לבין רצונו לעזור לפלשתינים, ובהחלטתו העדיף לקחת סיכון ולעזור לפלשתינים.

אני נעצר פה לרגע; אנו רגילים לדברים רבים כל כך הזורמים בנהר הפוליטי הגועש שלנו, אך בכל זאת הדבר הזה מחייב חריקת בלמים. אני רוצה שנתפוס מה שמתרחש כאן: ראש הממשלה של מדינת ישראל ושר הביטחון של מדינת ישראל אומר, שהוא מעדיף לסכן את ביטחון ישראל על מנת לעזור לפלשתינים. עוד הוא אומר, ואני מצטט: עשיתי זאת נגד האינטרס הביטחוני של ישראל. ציטוט מדויק. ראש ממשלת ישראל.

מר רבין, את מי אתה מייצג? אתה מייצג את מדינת ישראל או את אש"ף? על מה אתה מתלבט בכלל? יש כאן איזו התלבטות? יכולה להיות כאן התלבטות? אתה מתלבט, אתה אדם שמתלבט. לאחר ההתלבטות, אתה מחליט לטובת אש"ף. אתה מתלבט בדבר שאסור שתהיה בו התלבטות, ואחר כך אתה מחליט לטובת אש"ף, לא לטובת ביטחון ישראל.

אנו יודעים כולנו מה קורה. אנו יודעים שאתה קשור כמו בקשר של תאומים סיאמיים עם ערפאת, וההשלכות הפוליטיות של זניחת ערפאת אולי על הבחירות הבאות, אך כל זה אינו מענייננו. אני חושב שזה דבר חסר תקדים בתולדות המדיניות, או כך חשבתי, אך מצאתי תקדים. אני רוצה לספר לכם, שבשנות ה-30 היה בבריטניה ראש ממשלה – לא צ'מברליין, צ'מברליין האמין לאויבים.

משה קצב (הליכוד):

אפילו הוא התחרט.

בנימין נתניהו (הליכוד):

הוא האמין לאויבים. אבל היה ראש ממשלה אחר שלא האמין, שמו היה בולדווין. בולדווין חשש לומר לעם שלו את האמת, מול האיום הגרמני הגובר. הוא אמר את הדבר הבא: נניח שהייתי הולך לעם ואומר כי גרמניה מתחמשת, וכי אנו צריכים להתחמש מולה, העם לא היה מאמין לי, ובוודאי היינו מפסידים בבחירות. כך אמר בולדווין, ועל כך הגיב צ'רצ'יל, שראש ממשלה המצהיר במפורש, שהוא

לא מילא את חובתו ביחס לביטחון הלאומי, מכיוון שדאג לתוצאות הבחירות, זה מקרה חסר תקדים בהיסטוריה של בריטניה.

בוויכוח בין צ'רצ'יל לבולדווין, אנחנו יודעים מי צדק. אבל 50 שנה לאחר מכן, יש לנו מקרה נוסף של ראש ממשלה אשר מעדיף את רווחת השכנים האויבים על חשבון ביטחון מדינתו, בגלל שיקולים פוליטיים פסולים.

אז ראש הממשלה שלנו נקרע. מר רבין, זו בכלל תופעה קבועה אצלך – אתה נקרע כל הזמן. כל הזמן אתה מתלבט; אתה מתלבט ואחר כך מחליט את ההחלטה הלא-נכונה. למשל, בשאלת הגולן, אתה מתלבט מול ההבטחה שלך לציבור ערב הבחירות שלא לרדת מרמת-הגולן, וההבטחה הכמעט לא מעומעמת שהעברת לאסד, למסור לו את רמת-הגולן. אתה מתלבט בין שני הדברים.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

כבר אמרת שהעניין נגמר.

בנימין נתניהו (הליכוד):

אני רוצה לומר לך, שכנראה – – –

רחבעם זאבי (מולדת):

ומה האמת?

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

לא נגמר שום דבר.

רחבעם זאבי (מולדת):

אם אסד יסכים, תיתנו לו את הכול.

בנימין נתניהו (הליכוד):

— — — כנראה ראש הממשלה — — —

רחבעם זאבי (מולדת):

אם אסד יסכים לקבל ממך, תיתן לו את הכול, עד רמת-אביב.

יהושע מצא (הליכוד):

חסרה רק הסכמה של אסד.

היו"ר ש' וייס:

חברים, אני ממליץ, חבר הכנסת זאבי, אני רוצה דרכך להציע משהו לכל חברי הכנסת וגם לראש הממשלה: בואו ננסה להעביר את כל הנאומים כך שנקשיב זה לזה.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

— — —

היו"ר ש' וייס:

אני בעד, אבל תראה מה קורה. אני בעד, אבל תראו כיצד אתם מגיבים על קריאות ביניים.

זאב בנימין בגין (הליכוד):

כבר הודיעו ש-98% יוחזרו. נותרו רק עוד 2%.

רחבעם זאבי (מולדת):

אם רק יסכים אסד לקבל, ניתן לו את הכול. מי שעושה טובה, זה אסד.

היו"ר ש' וייס:

אני ידעתי שיהיה לכך המשך. העצה שלי מונעת על-ידי מניע טוב.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

גם הליכוד היה מחזיר את הכול, אילו היה בשלטון.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת דראושה, אני בעד קריאות ביניים, זה אחד הקטעים המופלאים בחיים הפרלמנטריים שלנו, בזמן, אלא שאצלנו קריאת ביניים אחת הן 17, עכשיו 19.

יהושע מצא (הליכוד):

הוא מחזק את עמדותיו של ראש הממשלה.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

היו"ר ש' וייס:

ו-20. חבר הכנסת דראושה. אנא.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

אין לכם ברירה.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת דראושה, יש לי אליך שאלה: מדוע כאשר אני קורא אותך לסדר אתה אפילו לא מפנה תשומת לבך ומראה שאתה שומע?

חברי הכנסת, אחרי 26 קריאות ביניים חבריות אנו חוזרים עכשיו לסדר הדיון. תודה רבה.

בנימין נתניהו (הליכוד):

אני חוזר ואומר: ראש הממשלה נקרע בין התחייבותו לעם ובין הבטחותיו לערבים, ובסופו של דבר הוא מחליט לטובת הערבים.

חבר הכנסת בני בגין טועה. הוא אמר שראש הממשלה הבטיח לסורים רק 98%. אבל הנה קראתי ב"ניו-יורק טיימס" בשבת ציטוט מפי פקיד בכיר בממשלה הזאת, אישיות בכירה. הוא אומר את הדבר הבא: אני לא מבין את הסורים, הם לא רוצים את כל הגולן? הם לא מבינים את האיתותים שלנו?

הם מבינים. כולנו מבינים, אדוני ראש הממשלה. אתה נאבק עם מצפונך ובסוף אתה גם מנצח אותו. גם במקרה הזה – כמו במקרה עם אש"ף – החלטת, שכשיש ברירה בין ביטחון המדינה והאינטרס שלה לבין הדרישות של הצד הערבי, אתה מתקפל בפני הצד הערבי. וכך אתה נקרע גם בכלכלה. הבטחת לנו כלכלה יציבה, פורחת, משגשגת – – –

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

— — —

בנימין נתניהו (הליכוד):

— — — בין ההבטחה לעם ובין המחויבות למקורבים שלך, אנחנו רואים שבמאבק הזה אתה מסרב לעשות את הדברים הבסיסיים ביותר שכלכלה יציבה ובריאה מחייבת – לקצץ בתקציב. אתה יכול לעשות מה שאתה רוצה בעניין הריבית ובדברים אחרים. אם לא תקצץ בתקציב לא תהיה כאן הבראה. אבל לקצץ בתקציב, פירוש הדבר לדרוך על היבלות של הקיבוצים, של ההסתדרות, של קופת-חולים.

ובכן, כשראש הממשלה צריך לברור בין רווחתם של אזרחי ישראל שסובלים ונעדר מהם לא רק ביטחון אישי – כמו שאמר שר השיכון שלך: הביטחון האישי ירד לאפס. אבל גם הביטחון האישי הכלכלי ירד לאפס. כשראש הממשלה צריך לבחור בין הביטחון הכלכלי והביטחוני של אזרחי ישראל, בין הערבים מצד אחד לבין עסקני המפלגה מצד אחר, תמיד הוא יגיע להחלטה לא נכונה.

ועכשיו, מה עוד הבטחת ובמה עוד אתה נקרע בדיוני היום? אתה נקרע בין ההבטחה שלך לקיים מינהל תקין לבין המחויבות שלך לכל מיני עסקני המפלגה שלך ולשיקולים פוליטיים אחרים. הבטחת לנו ממשלה קומפקטית, קטנה, יעילה, וקיבלנו ממשלה מנופחת; אינני יודע אם היא הגדולה ביותר אבל היא בוודאי מן הגדולות בממשלות ישראל.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

— — —

בנימין נתניהו (הליכוד):

ממשלה מנופחת, מושחתת. קנית שרים – שר וסגן שר בתיקי ממשלה.

רן כהן (מרצ):

כמה שרים היו בממשלת שמיר?

בנימין נתניהו (הליכוד):

שוב, כשאתה נקרע בין ההבטחה שלך לציבור לבין הצרכים הפוליטיים הצרים שלך, אתה לא מעדיף את הציבור, אתה מעדיף את המפלגה או את ההחלטה הלא-נכונה.

רן כהן (מרצ):

ממשלת הליכוד היתה גדולה יותר בארבעה שרים ובשלושה סגני שרים.

משה קצב (הליכוד):

— — —

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת רן כהן.

רן כהן (מרצ):

— — — לפני שהוא מדבר.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת רן כהן. חבר הכנסת רן כהן, אני מדבר אליך ואתה ממש מתעלם. תראה, אנחנו בראשיתו של דיון, אתם עושים מאמץ כמעט שיטתי לגרום לכך שסופו יהיה יותר קשה.

דוד צוקר (מרצ):

בסך הכול תיקון מספרי.

היו"ר ש' וייס:

לכל דבר יש הסבר, רק למהומה אין אחר כך הסבר. בבקשה.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

אולי התוכנית של ביבי – – –

היו"ר ש' וייס:

אולי תיתן לו לסיים כדי שנמשיך בדיון?

בנימין נתניהו (הליכוד):

אני רואה שראש הממשלה יודיע היום על מינוי שרים. עוד הפעם, במקום לצמצם את הממשלה הוא שומר כמה כיסאות ועוד מודיע לנו שבעוד חצי שנה יצורפו שרים חדשים. אני רוצה להגיד לך, אדוני ראש הממשלה, אם לא תגמור כבר להקים את הממשלה שלך תיגמר הקדנציה. מתי כבר נראה את הממשלה שלך? אולי תפסיק להסס?

אתה יודע, בזמן המלחמות הפוניות היה מנהיג רומי שהופקד על המאבק לביטחון רומא והוא לא יכול היה להחליט, הוא כל הזמן נקרע, הוא קיבל את השם פונקטטו, המהסס, הוא כל הזמן מהסס. בסופו של דבר, הרומאים הבינו שכדי לשרוד, כדי לעמוד מול האוימים, הם לא יכולים להרשות לעצמם ראש ממשלה, או אם תרצה מצביא מהסס, מתלבט ונקרע, הם לא יכולים להרשות לעצמם פונקטטו והם החליפו אותו. ובכן, אתה נקרע כמו אותו פונקטטו. אני רוצה להגיד לך, אדוני ראש הממשלה, אם תמשיך כך גם אותך יחליפו.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

— — —

בנימין נתניהו (הליכוד):

לצערי, יש רק דבר אחד שאתה לא נקרע בו ולא מתלבט בו: אתה מוכן בקלות בלתי נסבלת למסור את חברון עיר האבות, למסור את בית-לחם עם קבר רחל, למסור את בית-אל, למסור את כל הדברים המקודשים לעם הזה, שעליהם חלמנו, את דמנו שפכנו עבורם, חזרנו עבורם — —

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

איפה, בארצות-הברית?

בנימין נתניהו (הליכוד):

— — אתה פשוט מוכן למסור את זה, אתה כלל לא מתלבט. יתר על כן, אתמול דיברת בבוז על בר-כוכבא ועל רבי עקיבא, על אלה שמסמלים את המאבק על חירות ישראל ועל תורת ישראל. בקלות ובפזיזות אתה מוכן למסור ולהקריב. אתה אומר: לא תהיה ביתר או מצדה שנייה, ובמדיניות שלך אתה מכין לנו מצדה שנייה בצפון תל-אביב, בין "כסית" ל"צוותא" — —

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

לא אמרתי ביתר, רק מצדה.

רן כהן (מרצ):

אתה בעד מצדה שנייה?

בנימין נתניהו (הליכוד):

אתה מוסר הכול, מוותר על הכול, באותה התלבטות שלך אתה בסוף מגיע ללא-כלום.

שלמה בוחבוט (העבודה):

זה לא מתאים לאדם שרוצה להיות מנהיג.

בנימין נתניהו (הליכוד):

נכון, לא מתאים למנהיג, לא מתאים למנהיג לוותר על קדושות ישראל. לא מתאים למנהיג לוותר על מדינת ישראל. לא מתאים למנהיג לוותר על ביטחון ישראל. אתה צודק במאה אחוז.

שלמה בוחבוט (העבודה):

איך אתה מדבר, בושה. אתה אף פעם לא מציע הצעה.

בנימין טמקין (מרצ):

תחזור לעניין של קדושת ישראל.

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת טמקין ואחרים – אני תמיד נאחז בקורא קריאות הביניים האחרון. אנחנו לקראת שלב הסיום של הנאום הזה.

דוד מנע (הליכוד):

מה לכם ולקדושת ישראל? קדושת עזה, קדושת הנגב. חלקים מהנגב רציתם להחזיר לפלשתינים.

היו"ר ש' וייס:

אתם מאריכים את הדיון מעבר לכל מידה וגם מזמינים אחר כך שוב רעש.

דוד מנע (הליכוד):

רן כהן מוכן להחזיר את גן-שמואל.

רן כהן (מרצ):

מה לך ולגן-שמואל?

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת רן כהן ודוד מנע, אתם כמעט נקראים לסדר. נא לאפשר לחבר הכנסת נתניהו לסכם את דבריו ולא להפריע, לא מסיעות הקואליציה ולא מסיעתו.

שלמה בוחבוט (העבודה):

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת בוחבוט, מספיק.

יהושע מצא (הליכוד):

אתה שמעת על המטומטמים?

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת מצא, מספיק.

מיכאל איתן (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, חבר הכנסת בוחבוט קרא שבע קריאות ביניים. כשרבין ידבר אני שומר לעצמי את הזכות לקרוא שבע קריאות בלי שתקרא אותי לסדר אפילו פעם אחת.

היו"ר ש' וייס:

אני לא מתחייב, תלוי בעוצמה ובתוכן. אתה סוף סוף רמזת להם מה הם עושים, ולא ביקשתי ממך שתעשה את זה. בבקשה.

בנימין נתניהו (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, אני רוצה לומר כמלת סיום, אני וחברי לא מתלבטים, אנחנו לא מתלבטים כשאנחנו צריכים לבחור בין האינטרס של מדינת היהודים ובין תביעות הערבים, אין לנו שום התלבטות.

אדוני ראש הממשלה, מי שמפקיר את הערכים המקודשים ביותר של עם ישראל, מי שמתלבט בין המחויבות הטבעית וההכרחית לביטחון המדינה לבין איזו מחויבות להסכם נפל שכולם יודעים שכבר לא נשאר ממנו שום דבר, מי שמעדיף את רווחת אויביו על ביטחון אזרחיו, מישהו כזה אינו יכול להנהיג את העם הזה.

על כן, בשמי ובשם חברי, ואני מרשה לעצמי לומר בשם חלק גדל והולך של אזרחי המדינה הזאת, אני מביע אי-אמון בממשלה הזאת.

היו"ר ש' וייס:

תודה רבה לחבר הכנסת נתניהו.

שלמה בוחבוט (העבודה):

לא אמרת מה התוכניות שלך. יש לכם תוכנית?

יהושע מצא (הליכוד):

במעלות.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת בוחבוט.

אני מזמין עכשיו את חבר הכנסת זבולון המר לשאת את דברו. רבותי, אל תפריעו, כי אחר כך זה מתפתח לא טוב.

זבולון המר (מפד"ל):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, לראש ממשלה יש קצת יותר אחריות משיש לכל אדם אחר בשאלות של ביטחון. לכן אסור לראש ממשלה שהוא גם שר הביטחון, להפריד ביטחונית בין 98% מהישראלים לבין 2% מהם. גם אם הוא אינו מסוגל לתת 100% ביטחון, אסור לה להפריד בין דם לדם. חובתו לדאוג לכל העם. אסור שישתמע שלא כל כך אכפת לו מהיפגעות של 2% מהעם. גם האמירה, שירידה מ-98% מהגולן לא נחשבת לירידה מהגולן, איננה נכונה. להישאר רק על המורדות פירושו לרדת.

שר ביטחון צריך לדאוג ל-100% של הישראלים. את מירב ומיטב הביטחון שהמדינה מסוגלת להעניק יש להעניק לכלל האזרחים, ללא אפליה.

חברי הכנסת, כל תהליך אוסלו מבוסס על איזו הזיה של השתלבות במרחב, שהערבים אינם מתכוונים לה. הממשלה שוגה באשליות. חמור מזה הוא ההימור שהממשלה מהמרת על ביטחוננו. הממשלה חושבת על קצינו, אבל זו רולטה רוסית.

עם התפרסם הסכם אוסלו אמרו הן הרמטכ"ל ברק והן שר הביטחון רבין, שהוא מלא "חורים" מבחינה ביטחונית. ראש הממשלה הבטיח לסתום את החורים האלו בקהיר, מה שלא קרה. ומה קרה בפועל? עזה הפכה לחממת טרור לנוראים שבפיגועים ולעיר מקלט של רוצחים במזיד. השבוע התכבד בעזה בכבוד מלכים רוצח שרצח עשרות משתפי פעולה, ואנחנו חושדים בו שרצח את יהושע וייסברוד, השם ייקום דמו. המבוקש מ"נצי הפתח" חזר לעזה עם שלושה רוצחים מבוקשים מ"הנשר האדום". עד כמה שידוע לנו, איננו עומדים על הסגרתם וענישתם.

גם עיתון "הג'יהאד האסלאמי", שטען לכמה מהפיגועים הקשים שהיו לנו, נפתח אתמול מחדש בעזה. כל ההנחות וכל ההסברים ש"הם" יטפלו בטרור התבדו. היתה התמוטטות נוראה, עד שהממשלה עצרה את התהליך והחליטה על הסגר, ועכשיו שוב מתחילים בפתיחתו, וחוזר וחלילה כמו בעבר. סגרנו, פתחנו, נפגענו, סגרנו. וחוזר חלילה.

אגב, נדהמתי לקרוא ששר החוץ הזכיר באותה נשימה את הרצח בהרעבה בברגן-בלזן ואת הסגר. בשום הקשר זה לא נכון. אסור לעסוק בהשוואה זו גם לכאורה. אסור להזכיר בהקשר אחד את מכונת ההשמדה הנאצית ואת הרצון הבריא שלנו להתגונן מפני מי ששוב רוצה להשמיד אותנו.

כשהממשלה פותחת את הסגר היא מהמרת שוב. על חשבון מי הפעם? על איזה אחוז של האזרחים? 2%? 5%? 10%? על אילו יישובים? על עפולה? על חדרה? על בית-ליד? על דיזנגוף בתל-אביב? מה יהיה המקום הבא, חס ושלום?

אדוני היושב-ראש, אנחנו מכירים את הדינמיקה. מתחילים בפועלים מבוגרים מגיל 30 ומעלה, בעלי משפחות. ואחר כך ממשיכים בצעירים.

אנחנו קוראים לאי-אמון בממשלה מפני שהממשלה הולכת להגשים את הודאת ראש הממשלה שאמר כשפתח את הסגר: עשיתי זאת נגד האינטרס הביטחוני של ישראל. כלומר, אנחנו יודעים שאנחנו מסכנים את תושבי ישראל עבור המשך התהליך.

הקריאה הזאת לאי-אמון היא אזהרת הכנסת, שלא להתיר לרווקים צעירים להיכנס כל עוד לא הוכח חד-משמעית טיפול אמיתי, אפקטיבי ורציני של אש"ף בטרור. אחרת זו תהיה התנהגות לא-אחראית ומסוכנת.

חברי הכנסת, הממשלה מועדת כאשר היא פותחת את השערים בפני הקבוצה המועדת. שום תירוץ בעולם לא יעזור לאחר הפיגוע שיגיע לאחר מכן, חס ושלום. להביא את הרווקים הצעירים בתנאים הנוכחיים זה לעבור את הקו האדום. הממשלה לא תוכל לרחוץ בניקיון כפיה ולומר: לא ידעתי, לא הוזהרתי.

לגבי ג'נין, אנחנו שואלים שאלה אחת: האם ג'נין תיהפך לעזה נוספת שתפגע בעמק יזרעאל ובשרון ובכל מה שבסביבה? אם ראש הממשלה ושר הביטחון משיב שלא, אנחנו שואלים: מהן הערבויות שלך לכך? בעזה עשו זאת. אם יוצרים עוד ואקום בג'נין, מהי ההשלכה על עפולה? על כפר-סבא? על חדרה?

הממשלה מטיחה תמיד: אתם מציעים לחזור לעזה? ובכן – עכשיו לא. אבל מה שראינו בחודשים האחרונים היה גרוע וחמור יותר מהמצב הקודם. איננו מתגעגעים לשוב ולשלוט בעזה, אבל המצב קשה יותר. על כל פנים, מהניסיון הרע שהיה לנו בעזה צריכים ללמוד שלא להביא למצב דומה במקומות נוספים. כל עוד אין לנו ביטחון שזה לא יקרה, אסור להמשיך.

הממשלה חייבת סוף סוף לעמוד בדיבורה ובתנאיה, שיוכיחו קודם שהם מתכוונים ומסוגלים לדכא את הטרור.

אדוני היושב-ראש, ראש הממשלה נהג לומר בעבר, ששלוש וביטחון חייבים ללכת ביחד, ששלוש יהיה רק אם יובטח הביטחון בישראל כולה. ה"שלוש" הזה שהממשלה מטפחת סותר את הביטחון. בעבר טענו לחשוב שהאינתיפאדה איננה סיכון אסטרטגי. עכשיו טועים בטרור, כאילו איננו סיכון אסטרטגי לישראל. לכן, הצהרת ראש הממשלה לפני כמה שבועות, שהטרור הוא בעיה אסטרטגית שלנו, היא נכונה. ואילו הצהרתו שאנחנו פותחים את הסגר, אף-על-פי שהוא מסכן את הביטחון, והטרור נמשך סותרת את זה, מסוכנת ובלתי אחראית; זאת גם הודעה שהשלוש עדיף מהביטחון.

חברי הכנסת, היום נודע על ביטוי נוסף של הסיכונים הביטחוניים שהממשלה גזרה הן על שוטריה והן על באי הכותל המערבי והבאים לעיר העתיקה. יחידת העילית של המשטרה, שמאבטחת את הר-הבית, פורקה מנשקה, ונאסר על המשטרה לפעול בהר-הבית במקרה של פרעות ומהומות, אלא צריך להמתין להוראה מפורשת מראש הממשלה לאן הגענו.

על כל אלה, ההכרזות וההימור המסוכן על הביטחון בפתיחתו המלאה של הסגר בקרוב, אנחנו קוראים להפיל את הממשלה ולהצביע על אי-אמון בה.

היו"ר ש' וייס:

אני מודה לחבר הכנסת המר. זאת גם הזדמנות לאחל לו החלמה שלמה.

חברי הכנסת, אנחנו מבקשים עכשיו מראש הממשלה ושר הביטחון להשיב על שתי הצעות אי-אמון. אחר כך, כמובן, יתקיים הדיון. כבודו, בבקשה.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, אפתח בברכה לחבר הכנסת זבולון המר על החלטתנו ואאחל לו בריאות שלמה. זה ללא קשר עם חילוקי הדעות בינינו.

הייתי רוצה שדיון בנושאי טרור בכנסת יתנהל ברצינות. זו לא אופרת סבון אמריקנית, זו בעיה קיומית לאזרחי ישראל.

עוזי לנדאו (הליכוד):

לפי השחקן הראשי זה קומיקס.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

לכן, מן הראוי שנבחן כאן מהו הטרור שפוגע בנו היום, מה מטרתו, מה דרכי הפעולה שלו ומה דרכי התגובה שלנו אל מול טרור זה.

אנחנו נמצאים בעת של מאמץ לפתרון הסכסוך הארוך ביותר במסגרת הסכסוך הערבי-הישראלי – הפלשתיני-הישראלי. תחילת המאמץ בוועידת-מדריד; לפני כן, ביוזמת ממשלת האחדות הלאומית, במאי 1989, והמשכו היום. אל מול הניסיון לפתור את הבעיה קמו גורמים קיצוניים במערכת הפלשתינית, בראש ובראשונה ה"חמאס", "הג'יהאד האסלאמי" וכן ארגוני הסירוב הפלשתיניים שמפקדותיהם נמצאות בסוריה ובלבנון. מטרתם היא להרוג ישראלים באשר הם ישראלים, אבל מעל לכול מטרתם היא לטרפד את הסיכוי, שהחל עם חתימת הצהרת העקרונות, ונמשך בהסכם קהיר, שהביא למימוש השלב הראשון – עזה ויריחו תחילה.

אולי אמחיש זאת בנתונים מאוד כאובים. ב-1993, כשבמשך מרבית השנה כל הארגונים הפלשתיניים, לרבות אש"ף, פעלו כגורמי טרור, נהרגו, נרצחו 62 ישראלים לובשי מדים ואזרחים. אבל מעניינת החלוקה – 44 מהם ביהודה, שומרון ועזה, 18 בתוככי ישראל הריבונית, לרבות ירושלים המאוחדת.

קריאה:

מה זה חשוב?

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

זה חשוב כדי להבהיר מה מטרת הארגונים הקיצוניים, ה"חמאס", "הג'האד האסלאמי". ב-1994 התמונה השתנתה לחלוטין. עיקר מאמץ הפיגועים היה מכוון לישראל הריבונית, ולפיכך ב-1994 נהרגו, נרצחו 69 ישראלים לובשי מדים ואזרחים, 51 מהם בישראל הריבונית, 18 ביהודה, שומרון ועזה.

לימור לבנת (הליכוד):

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

זה לא מקרה. זה בא לשרת מטרה פוליטית ברורה, משום שהם יודעים שמרבית תושבי ישראל היהודים יושבים במדינת ישראל, והם עושים זאת מתוך רצון לערער את תחושת הביטחון האישי.

משה קצב (הליכוד):

למה זה לא קרה קודם?

רחבעם זאבי (מולדת):

זה קרה מפני שהם הצליחו בטרור ביהודה ושומרון, ובאותו מודוס אופרנדי, באותה שיטה הם יוציאו אותך גם מישראל. הנתונים שהבאת הם הוכחה נגדך.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת זאבי, זאת לא קריאת ביניים, זה נאום. תודה.

רחבעם זאבי (מולדת):

מפני שהם הצליחו – – הם יזרקו אותך מתל-אביב. פקח את העיניים.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת זאבי, זה נאום, זאת לא קריאת ביניים.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

עוד לא גירשו אותי משום מקום.

רחבעם זאבי (מולדת):

— — —

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

ציפיתי להפרעות.

היו"ר ש' וייס:

אני מקווה שלא יהיו הפרעות. בואו לא נזמין אותן.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

הבעיה היא הרצון של אותם גורמים, שרק הם מבצעים את הפיגועים הרצחניים. לא אלה הכפופים לערפאת, רק אלה שהם ה"חמאס", "הג'יהאד האסלאמי", במידה פחותה ארגוני הסירוב, תכליתם למנוע את הסיכוי לפתרון. זאת הבעיה.

מיכאל איתן (הליכוד):

למה הם לא פוגעים בערפאת? הוא לידם.

רחבעם זאבי (מולדת):

האמנה הפלשתינית בוטלה על-ידי החבר שלך ערפאת?

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת זאבי, מספיק. אני אתחיל לקרוא לסדר.

רחבעם זאבי (מולדת):

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת זאבי.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

אני מבין שיש גם בצד הישראלי, להבדיל אלף הבדלות, מתנגדים לתהליך השלום.

בנימין נתניהו (הליכוד):

אין איש שמתנגד לשלום; מתנגדים לשלום המדומה הזה, לאשליית השלום, לבדיחה הזאת.

מיכאל איתן (הליכוד):

כך אמרו על צ'רצ'יל, שהוא מחרחר מלחמה.

רן כהן (מרצ):

בנימין טמקין (מרצ):

מיכאל איתן (הליכוד):

היו"ר ש' וייס:

גמרנו עם הסיפור. מתחילים לקרוא לסדר. מספיק. חבר הכנסת רן כהן, אתה ממש מפריע. חבר הכנסת טמקין, תודה על העזרה לראש הממשלה, אני מודה לך בשמו. חבר הכנסת מיכאל איתן, מספיק.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

רבתי, קצת קור רוח.

מאחר שיושב-ראש הליכוד הנוכחי אפילו לא היה חבר כנסת כשמר בגין, זיכרוננו לברכה, עשה שלום והחזיר את כל סיני ועקר את כל היישובים – – –

עוזי לנדאו (הליכוד):

אז היה לראש הממשלה גם שכל וגם אומץ.

בנימין נתניהו (הליכוד):

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

אתה לא היית פה. מעולם לא מילאת כל תפקיד ממלכתי בעל אחריות ביטחונית. שב בשקט.

דוד מנע (הליכוד):

עוזי לנדאו (הליכוד):

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת לנדאו, מספיק.

דוד מנע (הליכוד):

רחבעם זאבי (מולדת):

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת זאבי, אני קורא אותך לסדר פעם ראשונה.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

מזלה של מדינת ישראל שמר בגין, זיכרוננו לברכה, עמד בראש הממשלה ולא אתה.

עוזי לנדאו (הליכוד):

לא התמלאו בתי-הקברות הרוגים אחרי הסכם אוסלו?

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת לנדאו, אני מתחיל לקרוא לסדר. חשבתי שהדברים יסתדרו מעצמם.

לימור לבנת (הליכוד):

היו"ר ש' וייס:

חברת הכנסת לימור לבנת, אני קורא אותך לסדר פעם ראשונה.

עוזי לנדאו (הליכוד):

כאשר ראש הממשלה מתחיל – – –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת לנדאו, תבקש רשות דיבור מסיעתך ותוכל להתבטא.

לימור לבנת (הליכוד):

היו"ר ש' וייס:

חברת הכנסת לבנת, קראתי אותך לסדר פעם ראשונה אחרי הרבה מאוד קריאות ביניים.

עוזי לנדאו (הליכוד):

כאשר ראש הממשלה – – –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת עוזי לנדאו, אני לא בודק תכנים. כשהרעש עובר כל גבול תפקידי לדאוג לסדר.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

הסיבה היא ברורה. גורמי האסלאם הקיצוני, "חמאס", "ג'יהאד אסלאמי" כחלק מהגל האסלאמי, לרבות "חיזבאללה" בלבנון, לרבות מערכת הטרור הבין-לאומי, לרבות הפגיעה במשטרים ערביים מתונים, נועדו לשבש את הסיכוי לשלום.

בנימין נתניהו (הליכוד):

למה הם לא רוצחים את ערפאת?

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת נתניהו, מספיק.

בנימין נתניהו (הליכוד):

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת נתניהו, אתה ראש האופוזיציה, זה יביך אותי מאוד לקרוא אותך לסדר. התבטאת, היה לך נאום חשוב. מספיק.

רן כהן (מרצ):

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת רן כהן, מספיק.

בנימין נתניהו (הליכוד):

— — —

רן כהן (מרצ):

— — —

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת רן כהן, אצטרך לקרוא אותך לסדר.

בנימין נתניהו (הליכוד):

למה הם — — —

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

מאותה סיבה ש"גולדשטיינים" לא שמים מכונות תופת פה — — —

עוזי לנדאו (הליכוד):

זאת השוואה?

יהושע מצא (הליכוד):

בושה — — —

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת מצא, מספיק.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת נתניהו, זה לא בסדר.

זאב בנימין בגין (הליכוד):

1,000 ערבים ויותר נהרגו – – –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת בגין, תירגע.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

גם דרכי הפעולה של גורמי הטרור – – –

מיכאל איתן (הליכוד):

– – –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת איתן, עברו שבע פעמים ואני קורא אותך לסדר פעם ראשונה.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

גם דרכי הפעולה של הגורמים הקיצוניים, שסימנים ראשונים להן היו ב-1993, פיגועי טרור של מתאבדים, הפכו להיות בעיה מרכזית בטרור.

זאב בנימין בגין (הליכוד):

האם ערפאת אמר: כולנו מתאבדים? האם הוא אמר: כולנו פרויקט של שהדאת? האם הוא הסית לרצח? יאסר ערפאת, יושב-ראש הרשות הפלשתינית, חתן פרס נובל לשלום...

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת בגין, זה נאום ולא קריאת ביניים. מספיק. חבר הכנסת מיכאל איתן, קראתי אותך לסדר פעם ראשונה.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

בשנת 1994 הם הביאו לפיגועים, שבהם, מתוך 69 ישראלים שנהרגו, 38 נהרגו בפיגועי טרור מתאבדים. אחד בעזה, ושלושה – בעפולה, חדרה ותל-אביב – בוצעו מתוך שטח הנתון לשליטתנו.

עוזי לנדאו (הליכוד):

איפה אתה?

רחבעם זאבי (מולדת):

ה"חמאס" שאתה הבאת מלבנון עשה את זה.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת זאבי, אני קורא אותך – – –

מיכאל איתן (הליכוד):

מי אחראי לזה?

קריאות:

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

הוכח ב-1993 שסגר לא מונע, הוא מצמצם את הפגיעה בתושבי מדינת ישראל, אבל מגדיל את הסיכון לישראלים בשטחי יהודה, שומרון ועזה. ומדוע? ברגע שמונעים כניסת פלשתינים לעבודה, כשאין להם תעסוקה אחרת, התסיסה גדלה, הנכונות להתפתות לארגוני הטרור גדלה והפיגועים רבים. זה היה ב-1993, כי היה סגר ממושך. תושבי מדינת ישראל הריבונית נפגעו פחות. התושבים הנעים ביהודה, שומרון ועזה נפגעו יותר. האיזון הוא בשיקולי הביטחון בשני האזורים הללו.

הערבוב שנוצר בגלל ההתנחלויות באזורים צפופי האוכלוסין, התנועה של הפלשתינים מהשטחים לישראל, הפכו גן-עדן לטרוריסטים.

עוזי לנדאו (הליכוד):

ובדיזנגוף? מה הדברים האלה? אתה צוחק מאתנו? אתה בכלל לא ראש ממשלה.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת לנדאו, מספיק.

דוד מנע (הליכוד):

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת לנדאו ומנע.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

בראייה לטווח ארוך, בלי הפרדה בין מדינת ישראל – לא בגבולות 1967 – לבין ישות פלשתינית שתחיה לצדה, בלי הפתרון הזה לא יהיה פתרון לסכסוך ולא יהיה סוף לטרור.

דוד מנע (הליכוד):

את נצרים אתה הקמת.

יהושע מצא (הליכוד):

אתה מבין מה שאתה מדבר?

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

אני מבין ואני אמרתי זאת לפני הבחירות. לא הטעיתי אף אחד.

משה פלד (צומת):

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

אמרתי את זה. צריך הפרדה פוליטית כזאת.

יהושע מצא (הליכוד):

מה תעשה בירושלים? מה תעשה בוואדי-ג'וז?

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת מצא, אני קורא אותך לסדר פעם ראשונה. חבר הכנסת דראושה, אני קורא אותך לסדר פעם ראשונה.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

אין בעיות עם ירושלים. לנו יש תשובה. שמעתי את תוכניתו המגוחכת של יושב-ראש הליכוד.

בנימין נתניהו (הליכוד):

— — —

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת נתניהו, אני לא חושב שאתה צריך — — — זה לא מקובל, עזוב.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

אין לה לא שותף, לא ראשית, לא תכלית. הרי אין לכם שום הצעת פתרון.

קריאה:

לכם יש.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

על מה אתם מדברים? הרי בלי פתרון פוליטי לסכסוך הפלשתיני-הישראלי לא יהיה סוף לטרור. ואם לא נמצא שותף פלשתיני להתמודד מול האסלאם הקיצוני בדמות ה"חמאס" ו"הג'האד האסלאמי" — — —

קריאות:

— — —

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת בני בגין, אני קורא אותך לסדר פעם ראשונה; את חברת הכנסת לימור לבנת — פעם שנייה. תאפשרו להשמיע דברים באופן רצוף.

קריאות:

היו"ר ש' וייס:

אני שם לב שאתם מפריעים יתר על המידה.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

אני חוזר ואומר, אני גאה שהוצאתי את חיילי צה"ל מרחובות עזה.

עוזי לנדאו (הליכוד):

באמת.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

מסמטאות ג'באליה, מח'אן-יונס, מרפיח, מדיר-אל-בלח, ממחנות בורייג' ומקומות אחרים. צמצמנו את מספר הנפגעים שם.

קריאות:

זאב בנימין בגין (הליכוד):

להיפך, להיפך.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת מצא, קראתי אותך לסדר פעם ראשונה.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

אני מבין שאתם רוצים להחזיר את חיילי צה"ל לעזה, לג'באליה, לשאטי, לכל המקומות הללו שחיילי צה"ל שמחים היום שהם אינם שם.

זאב בנימין בגין (הליכוד):

מה התוצאה בתל-אביב? מה התוצאה בבית-ליד? 600 נפגעים מאז – – –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת בני בגין, נא להירגע.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

מה אתם מציעים? את ארץ-ישראל השלמה, 2.2 מיליוני פלשתינים שיצורפו אלינו.

מיכאל איתן (הליכוד):

אתם רוצים להביא עוד מיליון. הבטחתם להם שתיתנו להם – – – מה אתה מספר לנו על עוד 2 מיליונים.

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, אני מודע, ואני ביקשתי מראש הממשלה שיאפשר להרגיע את חברי הכנסת, והוא ביקש לאפשר להם קצת קריאות ביניים.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

חברי הכנסת, מול מדיניות – –

היו"ר ש' וייס:

גם לי קשה להקשיב ככה.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

– – שיש בה קשיים, שמכוונת להביא לפתרון, בלעדי ההסכם עם אש"ף לא היה חוזה שלום עם ירדן, לא היתה פתיחות בעולם הערבי, שגורמים שונים מנסים לבלום אותה. בלעדי אלה לא היה סיכוי לשלום. לכם אין תוכנית. אין שום רעיון.

קריאה:

לך יש – – –

רחבעם זאבי (מולדת):

לי יש תוכנית.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת זאבי, קראתי אותך לסדר פעם שנייה.

רחבעם זאבי (מולדת):

– – –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת זאבי, אני קורא אותך לסדר פעם שנייה. אי-אפשר ככה. חבר הכנסת זאבי, עוד פעם אחת – אני אצטרך להוציא אותך. אתה עובר כל מנה אפשרית.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

היה לכם, הליכוד, מנהיג דגול אחד שידע להגיע לשלום ולשלם מחיר כאוב בעד השלום. היום יש לכם מנהיג שלעולם לא יהיה מסוגל לכך, לא יהיה מסוגל לשום הכרעה.

קריאות:

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

הוא יהיה מסוגל רק לבקר.

קריאה:

הוא יחליף אותך.

רחבעם זאבי (מולדת):

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת זאבי, אני קורא אותך לסדר פעם שלישית, לצערי הרב. מה לעשות? האמינו לי שאני האחרון שאוהב להוציא חברי כנסת מהמליאה.

יהושע מצא (הליכוד):

בעוד שנה וחצי - - -

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

נראה, נראה.

היו"ר ש' וייס:

עד אז צריך להירגע.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

אנחנו עומדים על עמדתנו. אנחנו מביאים בחשבון את שיקולי הביטחון של ישראלים בתחום מדינת ישראל הריבונית, בתחום השטחים שאתם פיזרתם בהם יישובים בלי התחשבות בביטחונם של התושבים שם, שצה"ל צריך היום להקדיש את מרבית כוחותיו לא כדי לשמור על ביטחון ישראל, אלא על ביטחון התושבים שם – פחות להילחם בטרור, יותר לשמור על ילדים וילדות שנוסעים שם.

זאב בנימין בגין (הליכוד):

שמונעים הקמת מדינת טרור ליד ירושלים – זה מה שהם עושים, הם מונעים הקמת מדינת טרור.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

שום מדינת טרור.

היו"ר ש' וייס:

אני קורא אותך לסדר פעם שנייה, חבר הכנסת בני בגין.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

אין דבר, אין דבר.

עוזי לנדאו (הליכוד):

קשרת לצה"ל את הידיים.

היו"ר ש' וייס:

סלח לי, אדוני השר, אני עושה את מלאכתי. אני קורא לסדר. מה אתה רוצה, שאני אזרוק את כולם כבר מההתחלה?

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

כל תוכנית ההתנחלות שלכם באזורים צפופי אוכלוסין פלשתינים היא תוכנית שלא תורמת לביטחון, היא נטל ביטחוני, היא נטל ביטחוני על חיילי צה"ל.

עוזי לנדאו (הליכוד):

למה אצלך יש – – –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת עוזי לנדאו, אני קורא לך לסדר. חבר הכנסת עוזי לנדאו, אני קורא אותך לסדר פעם שנייה.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

לא מעלה-אדומים, לא ביתר, לא גבעת-זאב, לא אפרת ולא גוש-עציון, לא היישובים בקו התפר. אותם יישובים פזורים, קטנים באזורים צפופי האוכלוסין, האם הם תרומה לביטחון או שהם מחייבים השקעת כוחות אדירה שמופנית למלחמה נגד הטרור הקיצוני?

זאב בנימין בגין (הליכוד):

לא נכון.

עוזי לנדאו (הליכוד):

בבל"ת.

דוד מנע (הליכוד):

גם דגניה היתה – – –

היו"ר ש' וייס:

סליחה. מספיק.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

על דגניה שמרו הדגנייטים.

לכן, כל הדיבורים שלכם הם ללא תוכנית, ללא כיוון, ביקורת עקרה, ביקורת עקרה – – –

נעמי בלומנטל (הליכוד):

טוב שאנחנו לא מטומטמים.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

זה לא אמרתי. זה את יכולה לחשוב.

זאב בנימין בגין (הליכוד):

אנחנו יודעים מה כן אמרת ולמי אמרת.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת בני בגין, קראתי לך לסדר פעמיים. מספיק, אנא. תירגע לקראת סוף הנאום. חבר הכנסת לנדאו. בבקשה.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

אפשר להביא את צ'רצ'יל, את בולדווין. אפשר להביא את כל מי שרוצים. במדינת ישראל הנוכחית יש ממשלה – – –

עוזי לנדאו (הליכוד):

יש?

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

יש ממשלה שמובילה לשלום. היא הוכיחה זאת. היא השיגה חוזה שלום עם ירדן. היא מתחילה לפתור את הבעיה הפלשתינית-הישראלית. היא תמשיך בדרכה, ואתם לא תוכלו לה. אתם רוצים לחזור לעזה – תשאלו את פי העם מי רוצה לחזור לעזה.

משה נסים (הליכוד):

בוא ונלך לעם.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

תשאלו בבוא העת.

יהושע מצא (הליכוד):

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת מצא.

דוד מנע (הליכוד):

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת מנע.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

בינתיים, שלום תמורת נסיגה עד הסנטימטר האחרון עשתה רק ממשלת ליכוד.

דוד מנע (הליכוד):

בשכל.

אברהם הירשזון (הליכוד):

בשכל היא עשתה את זה.

היו"ר ש' וייס:

מספיק, מספיק, מספיק.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

לכן אני פונה לכנסת לשים לב. יש מדיניות, היא הביאה לתוצאות. יש קשיים. יש שלום נוסף 16 שנה אחרי שהושג השלום הראשון – – –

זאב בנימין בגין (הליכוד):

יש טרור.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

אני מציע להתייחס לדברי יושב-ראש הליכוד באותה רמת רצינות שהוא דיבר בה.

היו"ר ש' וייס:

הצעתך היא להסיר את ההצעות, כך אני מבין.

יהושע מצא (הליכוד):

הוא לא אמר.

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, מתחיל הדיון. אני מודה מאוד לראש הממשלה ושר הביטחון. מתחיל הדיון.

אני מזמין את חבר הכנסת מיכאל איתן, ראשון הדוברים. אחריו – חבר הכנסת אברהם יחזקאל.

מיכאל איתן (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, לפעמים נדמה לנו שמתהפכים בבית הזה היוצרות: האופוזיציה מוחזקת כאן כאילו היא הממשלה ואילו הממשלה מתפקדת כאופוזיציה.

עומד כאן ראש הממשלה ומטיח באופוזיציה שאלות: מה התוכנית שלכם. אבל לפני שראש הממשלה שואל את האופוזיציה מה התוכנית של האופוזיציה, אני חושב שסדר הדברים צריך להיות שראש הממשלה יבוא הנה ויציג בפני הכנסת את התוכנית של הממשלה. האם יש לממשלה הזאת תוכנית? האם הממשלה הזאת יודעת לאן היא רוצה להוביל את המשא-ומתן?

עובדיה עלי (הליכוד):

חבר הכנסת איתן, פרשנות היתה כאן ולא מדיניות.

מיכאל איתן (הליכוד):

אני לא מדבר כרגע על חלק הפרשנות. אני באמת סקרן לדעת מה התוכנית של הממשלה. שמענו שרה בכירה בממשלה מציעה תוכנית למסור חלקים בנגב. טוב. זו תוכנית באמת ראויה, בעלת מחשבה עמוקה. היא יכולה להתברך בה.

משה נסים (הליכוד):

זו תוכנית 1947.

מיכאל איתן (הליכוד):

זו תוכנית 1947. ואני שואל את ראש הממשלה, האם זו התוכנית של הממשלה?

יוסף בא-גד (מולדת):

אין פה אף שר. זו הצעת אי-אמון. לפחות בהצעת אי-אמון יכול להיות פה – – –

היו"ר ש' וייס:

מייד, מייד, אני אזמין.

מיכאל איתן (הליכוד):

ממילא הם לא יודעים לתת תשובות על שאלות.

היו"ר ש' וייס:

השרים התורנים הם השר משה שחל והשר שמעון שטרית. השר שחל נמצא כאן כל הזמן.

מיכאל איתן (הליכוד):

השר שטרית אמר על הדברים של השרה שולמית אלוני, שאלה הן התבטאויות אומללות. אני רוצה לדעת: יש ממשלה, יש לה תוכנית, האם התוכנית היא סודית? שולמית אלוני לא יודעת מה תוכנית הממשלה? באה שולמית אלוני ואומרת: התוכנית שלנו היא להביא בחשבון מסירת שטחים בנגב. השר יוסי שריד מדבר בגלוי על כך שהתהליך מוביל להקמת מדינת פלשתינית.

היו"ר ש' וייס:

הנה השר שמעון שטרית כאן. הכול בסדר.

מיכאל איתן (הליכוד):

אולי השר שטרית ידע להגיד לנו, מה תוכנית הממשלה. אמרתי שלשרה שולמית אלוני יש תוכנית אחת, ליוסי שריד יש תוכנית אחרת, לשר שטרית – עדיין לא שמעתי את התוכנית שלו, אבל הוא אמר שהתוכנית של שולמית אלוני היא תוכנית אומללה; לשמעון פרס יש תוכנית נוספת, ולרבין, הפלא ופלא, אין תוכנית – הוא רק יודע שמה שכל אלה מציעים לא מקובל עליו. ואני שואל היום

בצורה רצינית ביותר: מה היא התוכנית של ממשלת ישראל? איזה סיכוי יש לממשלה הזאת להעביר תוכנית?

ואני קורא כאן מה שכתבתי לפני דקות מספר, מה שאומר כאן ראש הממשלה. ראש הממשלה, המוטו שלו, של מה שמניע אותו, זה שלא יהיה סוף לטרור אם לא נמצא שותף פלשתיני. נו. אז אני רוצה להבין עכשיו מה המשמעות של האמירה החשובה הזאת. לא יהיה סוף לטרור כי צה"ל לא יוכל לדכא את הטרור, כי צה"ל לא יוכל להדבירו. לא נוכל לטרור אלא בדרך אחת: למצוא שותף פלשתיני. מה רוצה השותף הפלשתיני? מה אנחנו מוכנים לתת לשותף הפלשתיני? אז אומרים לנו, בואו נשחק בינתיים בתוכניות שהממשלה הזאת ממציאה כאילו אלו פתרונות זמניים. מה הם הפתרונות הזמניים? משיכה של זמן? – של שנה, שנתיים, שלוש שנים, על-פי שיטתכם, על-פי שיטת מפלגת העבודה. לאן אתם רוצים לקחת אותנו?

אם אתם מחפשים שותף, אתם צריכים להביא בחשבון שהשותף הנוח ביותר היום הוא אותו אש"ף שעליו אמר הרמטכ"ל, לא מיכאל איתן, שהמטרות ארוכות הטווח שלו זהות למטרות של ה"חמאס", קרי חיסולה של מדינת ישראל.

אז אם אתם עושים שותפות עם אותו אש"ף שמטרתו היא חיסולה של מדינת ישראל. אנחנו רוצים לדעת, באיזה מחיר? אש"ף אומר בצורה הברורה ביותר, כבר היום: אם לא תמסרו את ירושלים לא תיפסק האינתיפאדה. מיליון פליטים תחזירו הנה, מתוכם 100,000 בתחומי "הקו הירוק". ללא הסכמה והכרה בזכות השיבה תשכחו מזה שנוכל להיות שותפים שלכם. ללא מדינה פלשתינית שירושלים בירתה, אין שום סיכוי.

אז אני שואל היום את הממשלה הרצינית הזאת, את הממשלה שיש לה תוכנית – – –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת איתן, מה יהיה?

מיכאל איתן (הליכוד):

אני מסיים. משפט אחרון. איזו תוכנית מביאה הממשלה, שיכולה להיחשב כתוכנית רצינית, שבמסגרתה היא תכרות ברית עם שותף פלשתיני, כאשר אותו שותף מודיע בצורה הברורה ביותר שלא יפסיק את האינתיפאדה אם לא ישיג את כל ההישגים הללו. מהי התוכנית? ממשלה ללא תוכנית, ממשלה ללא דרך, שכל יכולתה היא לתפקד כאופוזיציה ולשאול כל הזמן אותנו: אז מה התוכנית שלכם? אז מה התוכנית שלכם?

ללא תוכנית, זה מה שנשאר לה להיות – אופוזיציה. עוד מעט נגיע גם למצב הפורמלי, שאכן היא תלך לאופוזיציה ותקום ממשלה אחרת בישראל.

היו"ר ש' וייס:

תודה לחבר הכנסת איתן. חבר הכנסת אברהם יחזקאל, ואחריו – חבר הכנסת רן כהן. כבודו.

אברהם יחזקאל (העבודה):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, עוד פטפוט סרק של הליכוד, עוד הצבעת אי-אמון חסרת תוכן וחסרת מהות, עוד תרגיל פרלמנטרי, שלצערי הפך להיות נדוש, בלתי מעניין. אפילו ציבור הבוחרים חכם יותר מחלק מהנבחרים שלו, כנראה מהאופוזיציה, כאשר בא הליכוד ונתפס באמירה כזאת או אחרת של ראש הממשלה, שמתחבט בצורה אמיתית באשר לסוגיה הפלשתינית. יושב-ראש הליכוד מצליח, באמירה שאיננה מן הנבונות ביותר, לומר לראש הממשלה, כמו ילד קטן, ואני מתכוון לראש האופוזיציה: תפסתי אותך, אמרת משהו לא נכון.

מי שמדבר בשם אמירות כאלה צריך להבין שלליכוד אין עתיד בתחום העשייה.

בואו נראה במה מדובר – מפלגת העבודה, מרצ והקואליציה הזאת תכליתן להביא את השלום, וכדי להביא את השלום צריך להתפשר. יאסר ערפאת הוא הפרטנר הטוב ביותר שניתן למצוא היום, על כל המחדלים שלו ועל כל המעשים שהוא עושה או לא עושה.

מה מציע חבר הכנסת בנימין נתניהו? האם חבר הכנסת נתניהו מציע לשבת עם ה"חמאס"? מי לא מבין שביום שבו לא יישאר יאסר ערפאת על כיסאו, מי שיחליף אותו לא יהיה אדם מתון אחר? מי לא מבין את הסוגיה הזאת? אפילו המצביעים השפויים מהימין צריכים להבין, שבאיזה מקום יאסר ערפאת, היום, הוא מבחינתנו הרע במיעוטו, הוא אותו מנהיג שיכול אולי לספק את הסחורה בנושא השלום. מי לא מבין את העניין הזה?

מה מציע חבר הכנסת בנימין נתניהו? עם מי לשבת ולדבר? איפה הוא ימצא פלשתיני מטעם? עם מי הוא יוכל להגיע למצב של פשרה?

צריך לומר את האמת לציבור: רבותי, אנחנו הולכים למשא-ומתן מדיני, כאשר מה שילווה אותו יהיה גם מעשים של טרור, ואני אומר את זה בצער רב ובכאב. הציבור צריך לגלות חוסן נפשי מספיק כדי לדעת שתוך כדי התהליך המדיני תהיינה, כנראה, פעולות טרור. מי שלא יבין את זה ויישבר באמצע ייתן את ידו ואת הצבעתו לימין הקיצוני, ומה שיהיה בתקופת הימין הקיצוני – זו תקופה קשה עשרת מונים. יהיה טרור בלי תקווה. אם היום אפשר להעמיד לציבור תקווה כלשהי באשר לתהליך הסופי של המשא-ומתן עם הפלשתינים, אם יעלה הימין הקיצוני והימין, לא תהיה תקווה, הטרור יישאר.

השאלה היא, רבותי, האם החברה הישראלית חסינה מספיק כדי להוביל תהליך של משא-ומתן? האם החברה הישראלית בוגרת מספיק כדי לדעת שילד שחי היום בעזה אין לו תקווה ואין לו עתיד? אותם ילדים חיים באזור הצפוף ביותר בעולם. אתם רואים בטלוויזיה וצופים באילו "חירבות" הם גרים, באילו צריפים הם גרים, ואני אומר גם ללב היהודי: האם זאת התוחלת שאתם נותנים לאנשים כאלה, ואפילו הייתם האויבים הגדולים ביותר שלהם?

הצעת הליכוד היא הצעה קנטרנית, אין בה שום תוחלת.

מדברים, בוודאי חבר הכנסת רן כהן ירחיב את הדיבור בסוגיה, ושואלים אותנו, חבר הכנסת כהן, מה היא התוכנית המדינית של ממשלת העבודה ומרצ? יש תוכנית. רבותי, משא-ומתן עם אש"ף, שתכליתו בחירות בתקופה הקרובה, שתכליתו הגדרה של ישות פלשתינית במשא-ומתן הסופי, שתכליתו ויתור על סוגיות ביטחוניות, שתכליתו לתת לפלשתינים לנהל את חייהם, לתת להם לחוקק את החוקים שלהם, לתת להם תקציב שיתקצבו את עצמם, לאפשר להם מצב שישלטו בחינוך ובתיירות.

מי שלא מבין שזאת התוכנית של ממשלת העבודה – מטעה את הציבור. השאלה אם יש לה תמיכה והאם לא צריך להסכים אתה – זאת השאלה האמיתית. השאלה היא, האם למישהו מהיושבים כאן יש פתרון טוב יותר באילוצים הקיימים, או שסתם רוצים למרוח אותנו בכל מיני מלים יפות, שאולי שוות 15 שניות בתקשורת.

שמעתם מה היתה התגובה של מנהיגי הליכוד על תוכניתו הגאונית של חבר הכנסת בנימין נתניהו, שכל יומיים הוא משנה אותה. הוא באופוזיציה, והוא לא יודע מה היא תוכניתו. מה יהיה כאשר הוא יגיע לממשלה? מה הוא יאמר? עם מי הוא ידבר? הוא ידבר עם יאסר ערפאת – כן או לא? שיקום ויגיד את זה היום. עם מי הוא רוצה לדבר? אצל הפלשתינים יש לו רק יאסר ערפאת. עם מי הוא ידבר? עם השיח' יאסין? הוא יוציא אותו מהכלא? אותו הוא ידבר?

אני מציע לליכוד שלא להלך אימים על הציבור. הציבור הזה חכם יותר מהנבחרים שלו, ואולי הוא מקבל את מה שעושה ממשלת העבודה לא באהבה גדולה. אבל, רבותי, החלופה היחידה שלנו היא להמשיך את התהליך, להבטיח את הביטחון, לבקש חוסן נפשי, ולומר לליכוד: הצבעות האי-אמון שלכם שוות כקליפת השום. תודה רבה.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה. חבר הכנסת רן כהן, ואחריו – חבר הכנסת שלמה בניזרי. אני מפנה את תשומת הלב לכך שקבעו חמש דקות לכל אחד.

רן כהן (מרצ):

אדוני היושב-ראש, שאלו קודם איפה השרים ונכנס שר. איפה הליכוד? מילא, שרים עסוקים במשרדיהם, יש להם הרבה תפקידים, אבל לליכוד אין מה לעשות חוץ מאשר לדבר ולהיות כאן, אז איפה הליכוד? איפה הימין?

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר לייכוד אחד נמצא פה, הוא מנהל את הישיבה.

רן כהן (מרצ):

לחבר לייכוד אחד אין ברירה; הוא מנהל את הישיבה, אבל – – –

היו"ר ד' שילנסקי:

כאן אינני חבר הליכוד.

רן כהן (מרצ):

דנים בתוכנית הליכוד, דנים באי-אמון של הליכוד, אז איך הליכוד לא מכבד את הדיון בתוכנית שלו עצמו?

אדוני היושב-ראש, הרי לא זאת הבעיה. אני רוצה בהחלט להשיב, אני מקבל את האתגר, גם של חברי, חבר הכנסת אבי יחזקאל, שהציב לי כאשר הוא אמר, בצדק: מהי תוכנית הממשלה הזאת? לא תוכנית השרה שולמית אלוני ותוכנית השר יוסי שריד ולא תוכנית השר שטרית, עם כל הכבוד לכולם. תוכנית הממשלה היא שלום בשלבים. מי שלא מציע שלום בשלבים מציע מלחמה וטרור בשלבים.

למען האמת, אם הליכוד היה ישר והגון עם מדינת ישראל ועם העם, היה בא ואומר: רבותי, אנחנו נעצור את תהליך השלום, קרי נתחיל את שלבי הטרור הנוראים, משלב לשלב. זאת האמת.

השלב השני, החלק השני של תוכנית הממשלה – הפרדה מדינית וביטחונית שתושג באותה תוכנית השלבים.

מה שמציע הימין כנגד ההפרדה הביטחונית והמדינית זה סיפוח ומיזוג של 2.5 מיליוני פלשתינים אל 4.3 מיליוני יהודים ועוד 800,000 אזרחי ישראל הערבים, קרי מדינה דו-לאומית עם טרור דו-לאומי. מה שמציע הליכוד זה טרור דו-לאומי, כי אין לו פתרון אחר.

אגב, הליכוד – שיפסיקו להתבשם בסקרים – הם כבר עולים לשלטון. תשכחו מהשלטון. מה אתם חושבים, שהציבור הוא מטומטם, ציבור שראה את הממשלה הזאת מכפילה את תקציב החינוך, מאריכה את יום הלימודים, יוצרת 350,000 מקומות עבודה חדשים. האם 350,000 מתפרנסים חדשים יצביעו נגד הממשלה כדי לחזור לאבטלה של הליכוד? כל הציבור רואה את הממשלה הזאת בונה את כבישי המדינה. על מה אתם מדברים? ממה אתם מתבשמים? אתם באמת הוזים הזיות. איזה שטויות, תסלחו לי.

משה גפני (יהדות התורה):

למעלה מ-15% – – –

רן כהן (מרצ):

אני שואל אתכם בכל הרצינות, רבותי חברי הכנסת, לאופוזיציה יש לפחות עונג אחד – לשבת בנחת, בשקט, לרקום תוכנית אלטרנטיבית, להכין תוכנית אלטרנטיבית; לבוא ולומר: זה לא מצליח, זה לא הולך, אנחנו הולכים ככה. זה מה שעשינו כשאתם הייתם בשלטון – הכנו תוכנית אלטרנטיבית. אנחנו מנסים היום ליישם אותה.

מה התוכנית האלטרנטיבית של הימין? תוכנית החפרפרות של ביבי נתניהו, שהוא יעשה אותה עם פלשתינים המתחבאים מתחת לאדמה, עם רוחות רפאים. מה כל התוכנית הזאת? כל התוכנית הזאת היא להשאיר את המצב כמו שהוא ולא לזוז משום מקום. כלומר, הטרור יימשך.

מאחר שאתם, אנשי הימין, לא עונים, אולי אני אנסה לנחש מה אתם חושבים. הנה, למשל, אתם נגד הסגר, כי הרי על זה הגשתם את האי-אמון. רגע, בימיכם לא עשיתם סגר, לא פתחתם את הסגר, לא סגרתם את הסגר? על מה אתם מלינים, על מה אתם מדברים? רגע, ואם אתם מדברים רק על סגר לתמיד, אז מה אתם אומרים? שיהיה שם סיר רותח לתמיד. והלא את הסיר אתם יצרתם. אני רוצה להזכיר לכם, רבותי, אנשי הימין, אתם לא נתתם שיקימו מפעל אחד בשטחים כדי שהם יעבדו שם, אצלם ולא אצלנו. כלומר, אתם רציתם שהם יבואו לעבוד אצלנו. אתם רציתם שלא להשאיר ברירה בידי מדינת ישראל אלא להכניס אותם כאן לעבודה. והממשלה הזאת הולכת להפרדה, אבל הפרדה עם שכל. מה אתם מציעים? לא מציעים כלום. אני מייד מסיים, אדוני היושב-ראש.

דבר שני, אני רוצה לשאול אתכם ברצינות, הממשלה הזאת השיגה הישג, 60% מהפיגועים שנעשו על-ידי ה"פתח" אינם – ה"פתח" ו"נצי הפתח" היום הולכים ורודפים ומסכלים את הטרור של ה"חמאס" ו"הג'יהאד האסלאמי". אולי אני יכול לדעת מה התוכנית שלכם לגבי המשטרה הפלשתינית? – שהמשטרה הפלשתינית, אולי בימיכם, כשרפול יכניס את הטנקים לעזה, תחזור לפגע במדינת ישראל, זה מה שאתם מציעים? אולי אשאל אתכם עוד שאלה. באמת חשוב לי לדעת: מה אתם מציעים כאלטרנטיבה להשקעות בשטחים? אתם רוצים להפסיק אותן? אתם רוצים שלא לעודד את העולם להשקיע שם? אתם מציעים לייבש את השטחים, מאות מקומות עבודה, כדי שיהיה עוד יותר טרור, גם שם וגם פה? אלוהים אדירים, הרי לא יכול להיות שתהיה אופוזיציה כל כך עקרה, כל כך יבשה, כל כך חדלת הצעות.

מה שאני רוצה לומר לכם, אנחנו הולכים בדרך קשה, בדרך קשה מאוד, אבל בדרך הזאת לפחות אתה רואה את ערפאת מתחיל להתמודד עם הטרור. והלוואי, ובואו אתם תתפללו אתנו יחד, שהשקט שהתחיל לאחר האסון והטבח הנורא והזוועה של בית-ליד יימשך, שהשקט הזה יימשך בעזרת צה"ל, בעזרת כוחות הביטחון, בעזרת ההפרדה ובעזרת המאבק של השב"כ והמשטרה הפלשתינית נגד הטרור הפלשתיני, כי לנו יש פרטנר שלפחות אתנו מתמודדים ביחד.

משה גפני (יהדות התורה):

בעזרת השם.

רן כהן (מרצ):

מה יש לכם להציע? הרי אין לכם דבר להציע חוץ מדבר אחד, החלום שלכם, שהוא חלום הביעותים של הציבור הישראלי, שמי שיעלה אתכם לשלטון במדינת ישראל יהיה ה"חמאס" ו"הג'יהאד האסלאמי".

אני רוצה לבשר לכם שאתם יכולים לשכוח מזה. הציבור במדינת ישראל הוא לא אידיוט, לא מטומטם ולא עיוור וגם לא רוצה להתאבד, הוא לא ייתן ל"חמאס", ל"ג'יהאד האסלאמי" להשליט במדינת ישראל את הימין, כי אותו הוא רוצה. תודה רבה.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה. חבר הכנסת שלמה בניזרי איננו, מפסיד את רשות הדיבור. חבר הכנסת רפאל איתן, בבקשה. אחריו – חבר הכנסת משה גפני.

רפאל איתן (צומת):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, ראש הממשלה צוטט כאומר: ביטחון המדינה נפגע בגלל הרצון לרצות את הפלשתינים. כלומר, לוותר להם כדי שלא יצטרפו מהם יותר לטרור, או בדומה לכך, העיקרון ברור – ראש הממשלה בודעין ובמודע טוען שהביטחון נפגע.

מה המשמעות? מי ייפגע? איך הפגיעה הזו תשפיע על כושר ההרתעה? האם הפגיעה בביטחון מקרבת מלחמה, או מגבירה את הטרור?

האמירה הזאת מצביעה על מבוכה, על אובדן דרך ובעיקר על אי-הבנת המתרחש בקרב האויב, היכן שלא ישכון, בקהיר, בעזה, בדמשק, ב"אורינט האוס", ביריחו, וה"חמאס" כבר בישראל, במערכת החינוך.

התשובה והפתרון – בחירות. 100 יום – זמן מספיק לכל הצרכים, כולל הצטדקות בפני הציבור אם מישהו ייפגע כתוצאה מוויתור בנושאים ביטחוניים. והודאה שכל ההנחות שעל-פיהן מנוהל המשא-ומתן ועל-פיהן נחתם הסכם העקרונות של אוסלו שגויות מיסודן, שאש"ף יילחם בטרור, שיימחקו סעיפים באמנה הפלשתינית, שהסיכומים יכובדו והסעיפים השונים ימומשו כרוחם וכלשונם, הכול התבדה. וזאת הפגיעה בביטחון שראש הממשלה מדבר עליה. הטרור מתגבר, האבדות רבות, ורשויות הביטחון שלנו מונות 50 הפרות של הסיכומים עד כה.

כל ההצגות האלה, שערפאת רץ אחרי ה"חמאס" או אחרי "הג'יהאד האסלאמי" – הוא שולח אותם והוא אומר להם לבצע את הפיגועים. והוא אומר לנו: מה אתם רוצים ממני, תנו לי עוד אנשים, תנו לי עוד נשק, ואני אוכל לעשות משהו בנדון.

בקיצור, יש ללכת לבחירות, וכמה שיותר מהר, ולהפסיק לרמות את העם ולהפסיק להונות את הציבור ובעיקר להפסיק לרמות את עצמם. תודה.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה.

חבר הכנסת משה גפני, ואחריו – חבר הכנסת האשם מחאמיד. אם הוא לא יהיה – חבר הכנסת אלכס גולדפרב. אם הוא לא יהיה – חבר הכנסת רחבעם זאבי. חבר הכנסת האשם מחאמיד ישנו, כבר אין להגיד "אם הוא לא יהיה". חבר הכנסת מחאמיד, אחרי חבר הכנסת גפני רשות הדיבור לך. הרב גפני, בבקשה, רשות הדיבור שלך.

משה גפני (יהדות התורה):

אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, אין לנו אמון בממשלה הזאת.

אנחנו בעד תהליך שלום. אנחנו בעד תהליך שלום, מכיוון שאנחנו רוצים למנוע שפיכות דמים. רוצים ששפך הדם שנמשך עשרות שנים ייפסק. פיקוח נפש עומד מעל כל המצוות כולן, להוציא שלוש עבירות. פיקוח נפש דוחה גם שלום.

שמעתי כאן את ראש הממשלה מדבר על המחיר שמשלמים עבור השלום. אין שלום כערך. אין דבר כזה. הערך היחיד הוא שמירת חיי אדם ושמירת חיי יהודים. לצערנו הרב, מאז הסכם אוסלו, שפך הדם לא פחת אלא גבר.

יצאנו מעזה, זה נכון. אבל עזה הגיעה לתל-אביב, עזה הגיעה לבית-ליד, עזה הגיעה לחדרה, לעפולה. לא לשלום הזה התפללנו.

אנחנו מדברים על ארץ-ישראל, אנחנו מדברים על ארץ אבותינו. וכדי למנוע שפיכות דמים אנחנו מוכנים למסור חלקים מארץ-ישראל. אבל אנחנו לא מוכנים, בשום פנים ואופן, למסור חלקים מארץ-ישראל ושפך הדם יימשך.

אדוני היושב-ראש, התורה אומרת: אם בחוקותי תלכו, ונתתי שלום בארץ. יש תנאי בתורה. הקדוש-ברוך-הוא, שהבטיח לנו את הארץ, מבטיח לנו שלום. התנאי הוא: אם בחוקותי תלכו. אינני רוצה להמשיך את מה שהתורה אומרת, אם חס וחלילה המצב הוא הפוך. והנה, הממשלה הזאת נעדרת כל זיק של יהדות. אמנה דוגמאות מספר שקרו רק לאחרונה. זו ממשלה שמאלנית שפוגעת בכל ערכי היהדות, פעם אחר פעם, ואנחנו, הציבור החרדי, מרגישים מחנק כתוצאה מפעולות הממשלה.

רק בשבוע שעבר הופיע כאן בוועדה מוועדות הכנסת פרופסור רקובר, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה. הוא הוזמן כאדם דתי, כדי לומר את דעתו על הצעת חוק מסוימת, שאינני רוצה לחזור עליה. הוא אמר את דעתו, והוא הסתמך על התורה, על הנביאים, על הכתובים, על התלמוד, על מדרשים. הוא ציטט הכול. והנה ה"עליהם" של שר המשפטים. נציב שירות המדינה קורא לו לבירור על שהביע את דעתו. זו הובלה של השמאל החילוני הקיצוני, שאסור לומר במדינת ישראל מלה אחת על מה שכתוב בתורה, על מה שכתוב בחז"ל, על נושא של יהדות.

אם בחוקותי תלכו, ונתתי שלום בארץ. השמאל החילוני הוא נגד שלום. הוא רוצה שפיכות דמים.

אנחנו נמצאים ביפו, בהפגנות על חפירת קברים. היום הרדיו הממלכתי מפרסם, ללא תגובה, לא כלום, שמפגינים באים להפגין נגד חילול קברים והם מקבלים עבור זה כסף. וזה נשאר ללא תגובה, ללא התייחסות. זאת האווירה שיוצרת הממשלה השמאלנית הזאת נגד כל ערך יהודי. לא מדברים על הרגשות של הציבור בישראל, על זה שפוגעים בקברי אבותיו. מפגינים באים להפגין ביפו מכיוון שהם מקבלים כסף. כך הרדיו הממלכתי, הניזון מהאווירה, והוא יודע שהוא יקבל את הגיבוי. האם הוא היה מעז להגיד את זה על סקטור אחר במדינת ישראל, במין "שליפה" שרלטנית? ושום דבר.

רשות העתיקות הממלכתית היא זו שמקבלת כסף על החפירות האלה. 2,150,000 שקלים קיבלו עד היום מהקבלן. ושקט, דממה. הארכיאולוגים עושים שם קייטנה, יושבים שם 300 איש, מקבלים כסף, ואיש לא פוצה פה ומצפצף. למה? הם נלחמים נגד הערכים של היהודים, נגד ערכי היהדות. להם מותר.

בתי-ספר דתיים, תלמודי-תורה, עד רגע זה לא מכירים בהם. לא מכירים בהם לצורך גידול טבעי, לא מכירים בילדי כיתות א'. הם לא קיימים עבור הממשלה הזאת. מדוע? מכיוון שהם חרדים.

רבתי, אני פונה אל ראש הממשלה, ואני אומר לך את אשר עם לבי ואת אשר עם לבם של אלפים ורבבות ומאות אלפים במדינת ישראל. אני אומר לך את אשר בלבם של רבבות ומאות אלפים: אנחנו מרגישים יותר ויותר מחנק. אתם עוברים את הקו האדום. אתם פוגעים בערכים היהודיים, אתם פוגעים בנו, אתם פוגעים בנו פיסית, אתם פוגעים בנו רוחנית. ואתם אלה שמביאים לכאן את המלחמה. אתם נגד השלום.

התורה אומרת: אם בחוקותי תלכו, ונתתי שלום בארץ. לא נשתוק לכם על זה. אנחנו מקווים שהממשלה הזאת תיפול. והיום נצביע אי-אמון. תודה רבה.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה. חבר הכנסת האשם מחאמיד, בבקשה. אחריו – חבר הכנסת אלכס גולדפרב.

האשם מחאמיד (חד"ש):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, אני רוצה לומר כמה משפטים על הסגר על השטחים הכבושים ועל רצועת-עזה. מדובר על מצור או סגר שהוסר חלקית. מדברים על 15,000 פועלים, 10,000 מהרצועה, 5,000 מהגדה, שהותר להם להיכנס לישראל. בינתיים רק כמה מאות מהם נכנסו לעבוד.

יש לציין, שהסגר הזה הוא בחודש הרמדאן, כאשר מוסלמים רוצים להתפלל במקום הקדוש ביותר שלהם, שזה מסגד אל-אקצה, וממשלת ישראל מונעת מהם את הזכות ללכת ולהתפלל שם.

אדוני היושב-ראש, כולנו יודעים למה תביא ההרעבה. היא לא תביא לרגיעה, היא תביא לייאוש של פלשתינים, שמשמעותו מסוכנת ביותר.

השאלה היא, מה עושים. אם לא רוצים להכניס אותם לכאן, אם לא רוצים לאפשר להם להיכנס לכאן לעבוד בכבוד, לפחות אפשר להשקיע ברצועה אותו סכום של מיליארד שקלים שדובר עליו באמצעי התקשורת, וכך למצוא להם עבודה בכבוד, ברצועה ובגדה.

בשל הסגר, אדוני היושב-ראש, האבטלה בשטחי הגדה והרצועה היא יותר מ-50%.

ואשר להפסדים, לפי דברי מנהיג האיגודים המקצועיים בגדה, שאהר סאעד, הסגר גורם לפועלים ולסוחרים הפסד של 3 מיליוני דולר ליום ברצועת-עזה בלבד. כ-50,000 פועלים מחוץ-לארץ, רובם מרומניה ומתאילנד, עובדים במקום הפועלים הפלשתינים.

איש מאלה שביצעו את מעשי ההתאבדות, איש מאלה שעשו את המעשים הנפשעים בתוך מדינת ישראל, לא היה מקרב אלה אשר עבדו ברשיון בתוך מדינת ישראל; איש מהם. ולכן אין שום היגיון בסגר הזה.

משום כך אני רוצה לשאול את השאלה: על מה כל המולת הסגר הזה? מענישים את אלה שלא עשו עוול לשום אדם, והם משלמים את המחיר. ומה בעצם עושים בכך? דוחפים את הפלשתינים לידי המתנגדים לתהליך. ודרך אגב, יש גורמים שמחלקים כספים למובטלים, אלה אותם גורמים שמתנגדים לתהליך השלום. וכך, מי מתחזק? הרשות הפלשתינית בוודאי איננה מתחזקת. רק אויבי הרשות הזאת, מהתנועות המתנגדות לתהליך המדיני, הם מתחזקים. והממשלה באה ומחליטה על הפרדה בין פלשתינים ובין ישראלים. אם כך, בעצם מה שעושים – מערבים וממזגים את שלב הביניים ושלב פתרון הקבע.

לשלב הביניים לא נשארת בעצם שום משמעות, אין שום משמעות לשלב הביניים. לכן, חייבים להתחיל לדון עתה בשלב הקבע ולדלג על שלב הביניים, שאבד עליו כלח, שהפך ריק מתוכן. יש הכרח להתחיל לדון על נושאים מהותיים ששני הצדדים הסכימו לדחותם לשלב הסדרי הקבע, כגון

ההתנחלויות שעליהן צריך לדון, שאותן צריך להחזיר הביתה, על ירושלים המזרחית, על הסדרי ביטחון וגבולות.

זה יותר משנה, אדוני, אני טוען שוב ושוב שאין דרך אחרת אלא לצמצם ולחסוך את הזמן היקר הזה ולגשת לפתרון של קבע, אשר יערוב לזכויות כל העמים לשלום ולביטחון, להגדרה עצמית, לרבות העם הפלשטיני, מדינה לצד מדינה. ובמקום זאת, ממשלת העבודה-מרצ נגררת אחרי מדיניות הליכוד והימין ומנהלת מדיניות, אשר ראש הליכוד אינו נלאה מלהטיף לה. וכך נגררת הממשלה הזאת אחרי סיעות הליכוד, צומת, המפד"ל ומולדת, והממשלה חייבת לשאול את עצמה, לאן מועדות פניה, מה היא רוצה בדיוק. סיעות הימין לא מסתפקות במצב העצוב הזה, הן רוצות לגרור את הממשלה, את המדינה והאזור לעמקי תהום שאין לה תחתית.

אדוני, האם התשובה על המצב באזור היא מצור על לבנון? כך עושים שלום? האם רוצים לנהל את לבנון באמצעות שלט-רחוק מתוך מדינת ישראל? וכתבו עיתונאים מסוימים, שבאים להעניש את הלבנונים בגלל התנהגותם כלפי אנשים מספר בדרום. האם כך עושים שלום? השלום, אדוני, הוא בהסגת צה"ל מדרום-לבנון ומתן האחריות לכל אדמת לבנון למדינת לבנון ולממשלת לבנון.

אדוני היושב-ראש, כרגיל, היות שאין לנו אופציות של לוקסוס, אין לנו הרבה אופציות ואין לנו אלא לבחור בין הגרוע לגרוע ביותר, בין הרע לרע מאוד. אנחנו נתנגד להצעת האי-אמון של הגרועים והרעים יותר. תודה, אדוני.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה.

הצעה לסדר

היו"ר ד' שילנסקי:

חברי הכנסת, יש לי בעיה שאני צריך לפתור אותה: חבר הכנסת אברהם ורדיגר, כפי שנאמר לי, הגיש הצעה לסדר הדיון עוד לפני תחילת הישיבה דהיום ובקשתו נדחתה. חבר הכנסת אברהם ורדיגר הרי ידוע כבן תורה. אומנם הוא לא עורך-דין, אבל הוא יודע פלפול משפטי, ועכשיו חבר הכנסת ורדיגר נאחז בסעיף 51(א), במלים שאומרות "במהלך דיון הישיבה" והוא חושב ש"במהלך דיון הישיבה" זה יכול להיות גם באמצע ההצבעה. את הסיפא של הטיעון שלו, מכובדנו רבי אברהם ורדיגר, אני לא מקבל, אבל מאחר שאני נמנה עם בית-הלל, "במהלך דיון", המלה שאתה תפסת בסעיף ונאחזת בה, כבית-הלל אני מקבל, ואני מאפשר לך מהמקום, במסגרת של דקה, להביא את הטיעון שלך.

אני מבקש, רבותי הסדרנים, להגיש את זה לחבר הכנסת ורדיגר.

אברהם ורדיגר (יהדות התורה):

יש לי העתק.

היו"ר ד' שילנסקי:

יש לך העתק, ואני מבקש להיות צמוד להעתק. בבקשה, מן המקום, אתה יכול להביא את הטיעון שלך. אומנם נאמר במסגרת דקה, אבל אני שקט ובטוח שאם תהיה צמוד לטקסט אתה לא תעבור את הדקה.

אברהם ורדיגר (יהדות התורה):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, הנני סבור כי הכנסת חייבת להתייחס בכובד ראש ובדחיפות לדברים שאמר אמש ראש הממשלה בהופיעו בפני חברי ועידת הנשיאים של הארגונים היהודיים במלון "היאט" בירושלים. ראש הממשלה אמר, בין היתר, את המלים הבאות: "אנחנו לא צריכים רבי עקיבא ובר-כוכבא שהובילו אותנו לאסונות כמו מצדה". הדברים פורסמו בעיתון "מעריב" של היום, וכמו כן נמסר מאישים ששמעו אמש את הדברים כי אכן כך אמר.

ברצוני למחות בכל תוקף כנגד ההתבטאות הזאת כלפי מנהיגי האומה דאז, אשר עמדו בראש המאבק כנגד הכובש הרומאי, ובמיוחד אישיות נעלה כמו רבי עקיבא, המנהיג הרוחני והתנא האלוקי, אשר מפיו אנחנו חיים. להאשים מנהיגי האומה דאז כאילו הובילו את העם לאסונות, האשמה כזאת שנאמרת על-ידי ראש הממשלה תוך השוואה למצב הקיים היום בישראל, היא פגיעה ועלבון חמור בכל יהודי באשר הוא וגם סילוף של ההיסטוריה.

אני דורש שהכנסת תדון בכך בדחיפות, מוחה על הדברים, ומצפה שראש הממשלה יחזור בו מדבריו. תודה.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה, חבר הכנסת ורדיגר. פנייתך נרשמה. אתה יודע שהסמכות להחליט על הדיון הזה היא לא שלי. הגורמים המתאימים בוודאי ידונו בדבר ויחליטו כפי שיחליטו.

הצעות סיעות הליכוד-מולדת ומפד"ל-צומת להביע אי-אמון לממשלה בעקבות הודאתו של ראש הממשלה שהורה להסיר את הסגר חרף הסיכון הביטחוני הכרוך בצעד זה

היו"ר ד' שילנסקי:

ועכשיו אני מזמין את חבר הכנסת אלכס גולדפרב. קודם אמרתי בפליטת פה: סגן השר אלכס גולדפרב, אני מתקן את עצמי, כי עכשיו אתה מדבר כחבר כנסת ולא כסגן שר.

יוסף בא-גד (מולדת):

ואחריו?

היו"ר ד' שילנסקי:

אחריו – חבר הכנסת רחבעם זאבי.

האשם מחאמיד (חד"ש):

אם הוא לא יהיה?

היו"ר ד' שילנסקי:

הוא בדרך כלל ישנו פה.

רחבעם זאבי (מולדת):

— — —

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת זאבי, חשבתי שהיום אתה רוצה לעשות יוצא מן הכלל ולא להיות, אבל אתה פה.

חברי הכנסת, אני לא אפעיל את השעון לפני שיהיה פה שקט. חבר הכנסת דראושה, אתה צריך לאפשר לחברי הכנסת לדבר, כי אתה תדבר אחרי חבר הכנסת זאבי, ואם אתה תפריע להם, הם יפריעו לך.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

אני בעד חופש הדיבור, גם אם אני לא מסכים לדעות.

האשם מחאמיד (חד"ש):

אפשר להעיר הערה?

היו"ר ד' שילנסקי:

הערה תמיד מקובלת.

האשם מחאמיד (חד"ש):

אפשר לקרוא בתקנון, שחבר כנסת שהוצא מן המליאה איננו יכול לעלות לדוכן ואיננו יכול לנאום במליאה.

היו"ר ד' שילנסקי:

מי הוצא מהמליאה?

האשם מחאמיד (חד"ש):

חבר הכנסת שידבר אחרי חבר הכנסת אלכס גולדפרב.

יוסף בא-גד (מולדת):

אין לו שם?

היו"ר ד' שילנסקי:

אני לא יודע מי חבר הכנסת שידבר.

האשם מחאמיד (חד"ש):

חבר הכנסת זאבי.

אלכס גולדפרב (יעוד):

אדוני היושב-ראש, ברשותך, הייתי רוצה להתחיל.

היו"ר ד' שילנסקי:

פשוט רציתי להרגיע.

אתה העלית שאלה, בתום דבריו אני אתן את התשובה.

יוסף בא-גד (מולדת):

והתשובה היא שהוא יכול לדבר, לפי התקנון.

היו"ר ד' שילנסקי:

אדוני הנכבד, אני אתן תשובה מנומקת ושלמה. בבקשה.

אלכס גולדפרב (יעוד):

אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, חבר הכנסת מחאמיד, אתה חושב, שאם צה"ל ייסוג מדרום-לבנון, כפי שצה"ל נסוג ברצועת-עזה, יבוא שלום עלינו, שלום על עם ישראל ולא יהיו עוד פיגועים.

האשם מחאמיד (חד"ש):

נכון.

אלכס גולדפרב (יעוד):

לא יהיו עוד פיגועים ושלום ישרור לנצח בארצנו. עובדה היא שעם ישראל הקריב קורבן גדול – –

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

איזה קורבן?

אלכס גולדפרב (יעוד):

– – כשהוא יצא מעזה ומיריחו.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

לזה אתה קורא קורבן?

אלכס גולדפרב (יעוד):

ומה התוצאה? יש לנו שלום, יש לנו עם מי לדבר והכול בטוח, ואנחנו יכולים להתהלך חופשי ולצאת בביטחון לעבודה ולנסוע באוטובוסים בשקט ובביטחון.

טלב אלסאנע (מד"ע):

– – –

אלכס גולדפרב (יעוד):

ברוכים הבאים, חבר הכנסת טלב אלסאנע, חזרת מדרום-אפריקה? ברוכים הבאים.

האשם מחאמיד (חד"ש):

מדברים על לבנון.

טלב אלסאנע (מד"ע):

בדרום-אפריקה הכול משתנה, רק פה – נשאר כמו שהוא. צריך לקרוא מה קרה בעולם, מה מתרחש.

היו"ר ד' שילנסקי:

כל ההפרעות – לא על חשבון הזמן של הנואם. אני כבר מוסיף לך חצי דקה על חשבון ההפרעה.

אלכס גולדפרב (יעוד):

כמו רוב חברי בית זה, אני בטוח ואני גם מודע היטב לסכנות העולות מהטלת הסגר על רצועת-עזה. בשנתיים האחרונות אנו מתקדמים למצב שבו התלות הישראלית בפועלי הרצועה הולכת ופוחתת, ואני מקווה כי נוכל בקרוב לוותר על "השירותים הטובים" – במרכאות כפולות ומכופלות – שלהם אנו זוכים מאזרחי הרצועה העובדים במדינת ישראל, ולהסתמך על כוח אדם מקומי, שלצערי מיובא, ולא על כוח אדם המגיע מהרצועה.

אילו יכולתי לפעול רק על-פי רחשי לבי, הייתי, בפה מלא ובשתי ידיים, מצביע בעד המשך הסגר, המשך עד אין קץ, המשך שמשמעותו הפרדה מוחלטת. אבל אני מציאותי.

האשם מחאמיד (חד"ש):

הפרדה מדינית.

טלב אלסאנע (מד"ע):

יוסף בא-גד (מולדת):

אלכס גולדפרב (יעוד):

זו אמרה שהשמאל אמר תמיד: בואו ניפרד מהם לשלום. אבל אני מציאותי ומבין כי הבעיה העיקרית והחמורה ביותר היא המצב הכלכלי הקשה ברצועה. הסרת הסגר אינה הפתרון. ניתן אולי להשוותה למשכך כאבים חלש, שאדם חולה במחלה קשה וחמורה נוטל אותו. יש לפעול במישור הבין-לאומי ולהפעיל לחץ על כל אותן מדינות שהצהירו כי תתרומנה כספים ותסייענה מבחינה כלכלית

לאוטונומיה בעזה. יש לעשות כל שניתן כדי להזרים כספים בין-לאומיים לרצועה, אשר ישפרו את המצב הכלכלי הבעייתי. רק הבנה כי אחת הבעיות העיקריות היא המצוקה הכלכלית, מצוקה אשר מזינה את ההתמרמרות ואת הקיצוניות לסוגיה, ורק ניסיון לסייע בפתרון מצוקה זו – הם חלק מן הניסיון לסייע בפתרון הבעיה כולה.

המשך הסגר על עזה משמעו הותרת הסיר המבעבע על אש גבוהה. תבשיל מבעבע, כפי שכולנו יודעים, יגלוש. עזה היא לא סתם סיר, היא סיר לחץ. אם לא ננמיך את האש, אם לא נשכיל להשתמש נכון בשסתומי הביטחון שלו, אדוני היושב-ראש – הוא יתפרץ ויגלוש. הדבר ישפיע לא רק בעזה, אלא גם מעבר לגבול האוטונומיה. התבשיל יישפך גם עלינו, ישפריץ ויגרום לכוויות מכאיבות.

במצב הנוכחי, יש לשחרר את השסתום ולאפשר יציאה מבוקרת – אני מדגיש, יציאה מבוקרת – של פועלים לעבודה בתחומי ישראל, פועלים אשר יחזרו לרצועה ויביאו כסף ואוכל לילדיהם ולמשפחותיהם.

עם זאת, יש לפעול להפרדה עתידית מוחלטת, חבר הכנסת טלב אלסאנע. כל השנים התנגדתי ומאוד לא אהבתי את הססמה של השמאל: להיפרד מהם לשלום. עדיין איני מסכים עם הקביעה הגורפת במשפט זה. אך כעת אני מבין שאולי באמת הגיע הזמן להיפרד לשלום מעזה, ואחת ולתמיד. פתרון ההפרדה הוא הפתרון המציאותי ביותר במצב הקיים.

ביהודה ושומרון יש איים קטנים של יישובים ערביים בלב ריכוז אוכלוסייה יהודית. לא רחוק מהם – אי יהודי בלב אוכלוסייה ערבית עוינת. אדוני היושב-ראש, אני בהחלט חושב שיש להמעיט ככל האפשר את החיכוך, כדי למנוע את הבעייתיות. אחת הדרכים לכך היא אולי ביצוע חילופים בין אותם יישובים. הפרדה זו חשובה, והחילופים המסוימים במקומות מאוד ספציפיים, יעזרו וימנעו חיכוך בעייתי מיותר.

קל לצעוק, קל להתנגד ולא להסכים לשום צעד. הרבה יותר קשה להביט קדימה, להבין את כל הנתונים בשטח ולהביא אותם בחשבון, ולהבין מה ניתן לעשות עמם, כך שהתוצאה תהיה התוצאה הטובה ביותר אשר אפשרית.

אדוני היושב-ראש, הבעיה שלנו היא הקשר שלנו עם העם הפלשתיני, שהוא פצע כאוב שצריך לטפל בו בתרופות המתאימות. אני מקווה שראש הממשלה, הממשלה והעם בישראל יבינו זאת, והגיע הזמן לפתור את הבעיה אחת ולתמיד, כאשר ניפרד מהם לשלום. אבל, לא ניפרד מהשטחים, אלא נפריד את האוכלוסיות זו מזו. תודה רבה.

האשם מחאמיד (חד"ש):

הפרדה מדינית. איזה היגיון הוא זה?

טלב אלסאנע (מד"ע):

היו"ר ד' שילנסקי:

חברי הכנסת, חבר הכנסת האשם מחאמיד העלה בעיה. עיינתי בתקנון לרענון הזיכרון, וקיבלתי החלטה בלבי, אבל היושב במרומים פטר אותי מלומר את החלטתי, כי קיבלתי הודעה מאת יושב-ראש הכנסת. לא אפשר שום דיון.

האשם מחאמיד (חד"ש):

רק הערה.

היו"ר ד' שילנסקי:

גם לא הערה. יושב-ראש הכנסת קיבל החלטה. אני לא מאפשר להתווכח עם יושב-ראש הכנסת במליאה. אם יש לי לפעמים דעה שונה מדעתו, אני מביא אותה בפניו בחדרו, בארבע עיניים. אני יכול לומר דעתי ליושב-ראש הכנסת לפני שהחליט. לאחר מכן, אין אצלי דיון. יושב-ראש הכנסת הוא מעמד מיוחד.

האשם מחאמיד (חד"ש):

אני מבקש שזה יירשם בפרוטוקול.

היו"ר ד' שילנסקי:

אם יש לך ערעור על החלטתו, תואיל בטובך להיכנס ללשכתו.

האשם מחאמיד (חד"ש):

אם כבר החלטת, אני מבקש שיירשם בפרוטוקול כי אני מגיש תלונה.

היו"ר ד' שילנסקי:

אדוני הנכבד, תרשה לי -- --

האשם מחאמיד (חד"ש):

על-פי ההסכמים, הוא לא יכול לדבר.

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת האשם מחאמיד, אתה יודע שאני משתדל לפחות להיות ממלכתי. לא אאפשר לחלוק על החלטה של יושב-ראש הכנסת במליאה.

האשם מחאמיד (חד"ש):

תן לי לקרוא משפט אחד.

היו"ר ד' שילנסקי:

מה אתה יודע על דעתי? אולי אני מסכים אתך? אבל יושב-ראש הכנסת קיבל החלטה, ואני מבקש שלא להתווכח אתו, בפרט כאשר הוא איננו. בואו נכבד איש את רעהו.

האשם מחאמיד (חד"ש):

עם כל הכבוד, יושב-ראש הכנסת טועה ופועל בניגוד לתקנון.

היו"ר ד' שילנסקי:

אני מודיע שאינני מאפשר לך לדבר עכשיו.

דן תיכון (הליכוד):

מה הבעיה?

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת האשם מחאמיד, אני מתייחס אליך תמיד בכבוד, אני מודיע שאינני מאפשר – – –

האשם מחאמיד (חד"ש):

על-פי התקנון, הוא לא יכול לדבר.

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת האשם מחאמיד, אני מבקש ממך לאפשר לי לנהל את הישיבה. תסכים אתי שאתה לא נוהג עכשיו בסדר.

האשם מחאמיד (חד"ש):

— — —

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת האשם מחאמיד, תתרגל לקבל את החלטתו של יושב-ראש הישיבה.

רחבעם זאבי (מולדת):

אדוני היושב בראש, חברי הכנסת הנוכחים, ראשית, אני מוחה על כך שבדיון על הצעות אי-אמון של ארבע סיעות בבית, אין נוכחות של הממשלה במליאה, ואני מציע לאדוני היושב בראש לבקש מהממשלה לשלוח לכאן נציג.

היו"ר ד' שילנסקי:

אני מודיע כמנהגי, שאם – – –

דן תיכון (הליכוד):

מילא אין נציג לממשלה, אבל אין כאן שום נציג לקואליציה.

היו"ר ד' שילנסקי:

אני מבקש מסגנית מזכיר הכנסת להודיע למי שצריך, כי אם בתוך חמש דקות, כלומר בתום דבריו של חבר הכנסת רחבעם זאבי, לא יהיה כאן שר, אכריז על הפסקה עד שיהיה שר. לא ייתכן, שבעת הדיון באי-אמון, לא יהיה כאן שום נציג הממשלה.

דן תיכון (הליכוד):

אין כאן שום חבר כנסת מהקואליציה.

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת דן תיכון, קודם הפנו את תשומת לבי לכך שאין כאן שום חבר כנסת מהליכוד. אומנם אני נמצא פה, אך לא על תקן של חבר סיעת הליכוד, אלא על תקן של סגן יושב-ראש הכנסת.

אני מפעיל את השעון, מכובדי.

רחבעם זאבי (מולדת):

אדוני היושב בראש, היו צריכות לחלוף שבע שנים של טרור האינתיפאדה, שבהן נהרגו 311 איש, אשה וילד מישראל ונפצעו כ-8,000, כדי שראש הממשלה רבין יגלה שיש סיכון קיומי מהטרור. במשך שנים הוא זלזל בטרור ולא נתן דעתו עליו, ולפתע הטרור הוא סיכון קיומי.

כך זה עם רבין. הוא מחליף השקפות ודעות, ומותר לו. פעם הוא גרס, שלעולם לא נדבר עם אש"ף וכי ערפאת לא יבוא בקהלנו. אחר כך הוא לחץ את ידו, הוא נתן לו אחוזות ונחלות, הוא נתן לו צבא ומשטרה, הוא תומך בו כספית ומדינית.

כך זה עם רבין. פעם הוא אמר, שמי אשר ייסוג מרמת-הגולן יסכן, יסכן את ביטחון ישראל; יפקיר, יפקיר את ביטחון ישראל. אחר כך הוא הביע נכונות לנסיגה של סנטימטרים בגולן, ובסוף הוא נכון לסגת מכל רמת-הגולן.

כך זה עם רבין. פעם הוא אמר, שניתן לערבים כבוד, אבל בנושאי ביטחון לא נוותר. אחר כך התבשרנו דרך פאריס כי רבין מודה שפעולותיו והחלטתו באשר להסרת הסגר מעל רצועת-עזה נוגדות את האינטרס הביטחוני של ישראל.

קשה היה לשמוע ולהאמין ששר הביטחון של ישראל פועל בניגוד לאינטרס הביטחוני של ישראל; שר הביטחון שצריך להבטיח את ביטחונם של אזרחי ישראל פועל בניגוד לכך.

מפקד חטיבת פלמ"ח-הראל, קצין המבצעים של יגאל אלון, אלוף פיקוד הצפון, רמטכ"ל צה"ל במלחמת ששת הימים, המפקד שציווה על גירוש הערבים מלוד ומרמלה בתש"ח, האלוף שגירש את הכפרים הערביים מהאזור המפורז המרכזי בצפון ב-1956 – – –

דן תיכון (הליכוד):

מלוד ורמלה זה לא משה קלמן?

רחבעם זאבי (מולדת):

לא, זו החלטה של בן-גוריון דרך יצחק רבין.

הרמטכ"ל שאישר את גירוש כל הכפרים הערביים מרמת-הגולן, מכפרי מובלעת לטרון, ממחנות הפליטים מסביב ליריחו, האיש הזה זיקנתו מביישת את שנותיו היפות.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

הוא התפכח – – –

רחבעם זאבי (מולדת):

האיש הזה שבוי אצל שותפיו מהשמאל האנטי-ציוני והפוסט-ציוני. האיש הזה שרוקד לפי חלילו של הגיניקולוג מטייבה. האיש הזה שמנגנון הניווט שלו כורסם זה כבר על-ידי הטפילים הצמודים אליו. האיש הזה שקרא למתיישבים ולחלוצים "פרופלורים". האיש הזה שקרא לחבריו "מטומטמים". האיש הזה שנגרר אחרי מקסמי השווא של "החתרן הבלתי נלאה". האיש הזה שחוגג בפרהסיה עם שריו במוצאי יום שבו נרצח יהודי, וזאת מתוך אדישות לרגשות העם ולצער בני המשפחה. האיש הזה שקורא לחיסכון בתקציבי המדינה ורוכש לשירותו מכונית פאר מסוג "קדילק". האיש הזה שרואה בחלוצים המתיישבים ביש"ע 2% של טמאים ומפקיר אותם ל"שוטריו" של הנבל מעזה. האיש הזה שנתן אדמה ומים למלך העמוני. האיש הזה שמסר את הר-הבית, שריד לתפארת בית-מקדשנו, לירדנים שימסרו אותו לפלשתינים. האיש הזה שהחזיק בארבעה תיקים במשך שנה וחצי ולא נתן דעתו על מינהל תקין. האיש הזה שנכנע לטרור. האיש הזה שלא מבין מהו סגר. האיש הזה ששכח מהי אחריות מיניסטריאלית ותמיד הוא מכריז שהוא נושא באחריות אבל אף פעם אחת איננו מסיק את המסקנה מכך. האיש הזה שלא ידע לטפל באינתיפאדה ואפילו לא הבין אותה. האיש הזה שהחזיר לארץ את מאות מנהיגי ה"חמאס" מלבנון אחרי שלמדו שם, במעבר זומריה, את תורת הטרור של ה"חיזבאללה". האיש הזה הוא שר הביטחון והוא שר אנטי-ביטחון, הוא בעצמו מודה בכך, הוא מודה בכך שהוא פועל בניגוד לאינטרס הביטחון של עמו.

האיש הזה צריך לעשות חסד לעצמו וצדק לעמו וללכת הביתה. אין לנו אמון בו ובממשלתו. תודה.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה.

מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת

היו"ר ד' שילנסקי:

הודעה לסגנית מזכיר הכנסת.

סגנית מזכיר הכנסת ש' כרם:

ברשות היושב-ראש, הנני מתכבדת להודיע, כי הונחו היום על שולחן הכנסת, מטעם ועדת הכנסת: החלטה בעניין נאום נשיא ליטא בכנסת; וכן הצעתה לתיקון סעיפים 134 ו-140 לתקנון הכנסת. תודה.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה.

יוסף בא-גד (מולדת):

אומרים שנשיא ליטא אנטישמי. למה נותנים לו לדבר פה בליטאית, כבוד היושב-ראש?

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת עבד-אלוהב דראושה.

יוסף בא-גד (מולדת):

אני מבקש להתייחס.

יעקב שפי (העבודה):

אם הוא אנטישמי, למה הוא בא לכאן?

יוסף בא-גד (מולדת):

אני לא יודע.

היו"ר ד' שילנסקי:

אדוני הנכבד, כשאני יושב פה אסור לי להתערב ולדבר בנושא זה. למה נותנים לו לדבר בליטאית? כדי שיהיה פה רק אחד שיבין את מה שהוא מדבר וזה אני, אחד שיבין אותו במקור. אינני יכול לענות לך.

יוסף בא-גד (מולדת):

אני מבקש תשובה.

דן תיכון (הליכוד):

אני אשאל אותך שאלה: אילו היית יושב-ראש הכנסת היית מתיר את זה?

היו"ר ד' שילנסקי:

אני מבקש לשחרר אותי מזה. יש דברים כואבים שאולי צריך להוסיף בהם איזו בדיחותא, אמרתי קודם בבדיחותא, זה נכון, שאני אהיה היחיד שאבין את הדברים במקור, אלא אם יהיו אחרים בין האורחים. רבותי, אני מבקש מכם, שחררו אותי מלדבר עכשיו בנושא זה, זו נקודה כואבת מאוד אצלי, אני מתלבט בה ימים ממש בייסורים. מטלפנים אלי המון חברים שלי, ידידי נפש שהלכנו ביחד לחיים ולמוות, ואני שומע דעה לפה ודעה לשם. לא נעשה זאת פה על רגל אחת.

אני רוצה להגיד לסגן השר מרדכי גור, הנקרא מוטה גור, כאשר קודם הודעתי כי אם בתוך חמש דקות לא יהיה שר אכריז על הפסקה לא התכוונתי דווקא אליך, אנחנו יודעים להעריך את הזמן שאתה מקדיש לכנסת ויושב פה. ראיתי אותך יושב כאן הרבה שעות גם היום. התכוונתי לכך שלא

הכול צריך לעשות מוטה גור, יכול לבוא שר אחר ולשבת קצת. לא ייתכן שבהצעות אי-אמון לממשלה הממשלה לא תהיה מיוצגת פה, אבל כנראה שוב הטילו עליך את זה. לא רציתי, איך אומרים, "לרכוב עליך", אבל לא היתה לי ברירה, הייתי מוכרח להגיב על כך שאין פה שום שר, קבל את זה בהבנה.

מרדכי גור (העבודה):

היו"ר ד' שילנסקי:

בכל אופן, לא התכוונתי אליך, אדוני סגן שר הביטחון, אנחנו ערים ליחס ולכבוד שאתה נותן לכנסת.

הצעת סיעות הליכוד-מולדת ומפד"ל-צומת להביע אי-אמון לממשלה בעקבות הודאתו של ראש הממשלה שהורה להסיר את הסגר חרף הסיכון הביטחוני הכרוך בצעד זה

היו"ר ד' שילנסקי:

בבקשה, אדוני.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, אני מקווה שלא רק נשיא ליטא יופיע כאן אלא גם נשיאים אחרים, כולל הנשיא אסד, הוא יוכל לבוא לכאן ולדבר שלום. אני מייחל לאותו יום שמעל במת הכנסת ידבר גם מר יאסר ערפאת כנשיא מדינת פלשתינ העצמאית – –

חיים דיין (צומת):

חס וחלילה, שלא נזכה ליום הזה.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

– – וינאם מעל במת הכנסת ויחיה בשלום עם מדינת ישראל כמדינה ליד מדינה, עם ליד עם.

חיים דיין (צומת):

שלא נזכה.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

כי זה הפתרון. מי שחפץ בשלום צריך להבין, שאין פתרון אחר אלא נסיגת צה"ל מהאדמות הערביות הכבושות, רמת-הגולן הסורית, דרום-לבנון הלבנונית, הגדה המערבית ורצועת-עזה כשטחים פלשתיניים שתוקם בהם מדינה פלשתינית עתידית. אני מאמין שהפתרון הזה הוא אכן פתרון טוב לשני העמים, למדינת ישראל ולעולם הערבי, ולפלשתינים במיוחד.

היו"ר ד' שילנסקי:

תסלח לי רק לשנייה, חבר הכנסת בא-גד נכנס באמצע דברי בקשר לנשיא ליטא ולא הכרזתי מי הנואם אחריו. הנואם אחריו – חבר הכנסת דוד מנע, ואחריו – חבר הכנסת אלי גולדשמידט. בבקשה.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

אדוני היושב-ראש, הסגר הזה מסכן את ביטחון מדינת ישראל. בניגוד לעמדת הליכוד והימין הישראלי, הסגר הזה מביא להרעבה, מביא להענשה קולקטיבית, וכתוצאה מכך ההקצנה גדלה ומעגל ההקצנה מביא לאלימות ולשפיכות דמים. מי שתומך בסגר הזה בעצם אומר "כן" לשפיכות הדמים.

לכן, אנחנו מתנגדים לסגר הזה, מתנגדים לכל סוג של עונש קולקטיבי, ומאמינים כי רק קידום תהליך השלום עם הפלשתינים ועם העולם הערבי יוכל לפתור את הבעיות האמיתיות של המדינה הזאת ולהביא לשלום שהוא הביטחון האמיתי. מי שחושב שהוא יכול להמשיך ולשבת בשכם, בג'נין, בחברון, בגוש-קטיף, בהתנחלויות ובגולן – –

חיים דיין (צומת):

ובחיפה ובתל-אביב.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

– – ויוכל להשיג שלום וביטחון, הוא טועה.

חיים דיין (צומת):

ביפו, יש עוד מקומות שהם רוצים, אתה שכחת.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

מדינת ישראל בגבולות 1967 היא המדינה המוכרת על-ידי העולם, לרבות העולם הערבי, לרבות אש"ף שהכיר בזכות – – –

משה פלד (צומת):

אתה מעריך את מוטה? אתה מעריך את סגן שר הביטחון? הוא אמר, שגבעת האוניברסיטה בתל-אביב – זה מה שהם רוצים.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

לא שמעתי אותו אומר את הדברים, אבל אני אומר לך את דעתי, לא את דעתו של סגן שר הביטחון, עם כל הכבוד.

טלב אלסאנע (מד"ע):

ערפאת רוצה את זה? הוא מדבר על הגדה ורצועת-עזה.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

היום יש הסכם חתום על-ידי ממשלת ישראל ועל-ידי אש"ף כנציגו הלגיטימי של העם הפלשתיני, שבו אש"ף מכיר בזכות הקיום של מדינת ישראל ומכיר במדינת ישראל בגבולות 1967.

חיים דיין (צומת):

למה אתה לא לוחץ שימחק את הסעיף באמנה הפלשתינית?

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

יש הסכם שצריך להתבצע.

חיים דיין (צומת):

יש הסכם אוסלו.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

מי שמפר את ההסכם כיום, צריך להבין, זה ממשלת ישראל. כי היא היתה צריכה לבצע את הנסיגה מהשטחים הפלשתיניים המאוכלסים ולאפשר בחירות חופשיות ודמוקרטיות של המועצה הלאומית הפלשתינית. זה היה הסכם אוסלו. ממשלת ישראל מונעת זאת.

חיים דיין (צומת):

למה אתה לא אומר – למחוק את האמנה הפלשתינית?

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

אני בעד מחיקת אותם סעיפים באמנה הפלשתינית.

חיים דיין (צומת):

למה אתם לא לוחצים?

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

תשמע את דעתי. אני בעד מחיקת אותם סעיפים – – –

חיים דיין (צומת):

— — —

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

אדוני, חבר הכנסת חיים דיין מפריע לי לדבר.

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת דיין, בשם חבר הכנסת דראושה אני מודה לך על הדקה שאתה הוספת לו עכשיו. בבקשה. היתה לך דקה, אני מוסיף לך דקה. יש לך שתי דקות.

רחבעם זאבי (מולדת):

אין פה שר.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

אדוני היושב-ראש, הדיון לא יכול להימשך כשאחרי כל משפט שלי קופץ אחד מהימין להפריע.

משה פלד (צומת):

הוא נלחם לטובתך, הוא רצה שר.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

יש סגן שר שמייצג את הממשלה, והוא צריך לפקוח עיניים ולראות.

משה פלד (צומת):

מה שהוא אמר זה לטובתך.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

אני לא רוצה את העזרה שלו ולא את שלך.

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת פלד, עוד מעט גם אתה תקבל תודה על הוספת דקה.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

עדיין לא אמרתי שני משפטים.

היו"ר ד' שילנסקי:

יש לך שתי דקות מעכשיו, כי חבר הכנסת פלד דאג לכך שאתן לך עכשיו עוד דקה.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

אדוני היושב-ראש, הרעב בעזה, התסיסה בעזה, אינם משרתים את האינטרסים האמיתיים של מדינת ישראל. כל מי שרוצה אכן להבין את המצב בעזה צריך לראות, שיש לו שם שותף, וזה אש"ף, שמעוניין בקידום תהליך השלום.

שמעתי כאן נאומים של נציגי האופוזיציה, שהם נאומים שאינם עונים כלל על דרישות הצדק, ואינם עונים כלל על מה שאנחנו זקוקים לו כאן. לדעתי, הדברים הללו שנאמרו כאן הם מסוכנים ביותר לעתיד המדינה הזאת ולעתיד עם ישראל, ולא רק לעתיד הפלשתינים והעולם הערבי.

מי שחושב, שעל-ידי המשך הכיבוש, המשך ההתנחלויות, הוא יכול להשיג שלום, הוא טועה. מי שחושב שהוא יכול לשמור על רמת-הגולן תחת כיבוש ישראלי ולעשות שלום עם חאפז אל-אסד ועם סוריה, הוא טועה. רק ירידה מלאה מהגולן תמורת הסכם שלום מלא תוכל להבטיח הסכם שלום עם סוריה ועם העולם הערבי. רק נסיגה מלאה תמורת שלום יכולה להבטיח. חאפז אל-אסד מוכן לזה – לא מה שאמר כאן חבר הכנסת ביבי נתניהו – הנשיא אסד מוכן לזה, חוזר על זאת. אם הוא יקבל את האדמה שלו, תוך שבוע-שבועיים, כך הוא התבטא, יוכל לעשות הסכם שלום מלא עם מדינת ישראל.

אני חושב שהמצב הקיים צריך לדרבן את הממשלה הזאת להפסיק להסס. זאת הקריאה שלי ליצחק רבין. אכן הוא מהסס – להפסיק להסס. כפי שעשה את הצעד הנכון הראשון וחתם על הסכם אוסלו עם יאסר ערפאת, הוא צריך לבצע את ההסכם הזה. בלי ביצוע ההסכם הוא יפסיד את השלום והוא יפסיד את השלטון. רק צעד אמיץ של יצחק רבין עצמו ושל ממשלתו, שתמשיך בתהליך השלום ותגיע להסכם שלום עם סוריה ולבנון, שיביא לשלום כולל וצודק באזור הזה, זה מה שיבטיח לממשלה הזאת לשרוד, וזה מה שיבטיח לקואליציה הזאת שתזכה בבחירות ב-1996. בלי שלום עם סוריה, בלי מימוש ההסכם עם ערפאת וחבריו, אני חושב שהממשלה הזאת תיכשל ולא תוכל להצליח גם בבחירות הבאות.

אני אומר למר יצחק רבין, עשית צעד אדיר כאשר חתמת על הסכם אוסלו עם יאסר ערפאת וחבריו. תמשיך בדרך השלום, אל תהסס. הימין הזה רוצה לקטול את תהליך השלום, כי הם לא מעוניינים בשום סוג של שלום. גם ביבי נתניהו, זבולון המר ורפול איתן, כולם לא רוצים שלום. הם רוצים כיבוש והתנחלויות. ארץ-ישראל השלמה היא ניגוד לכל מושג של שלום.

היו"ר ד' שילנסקי:

זמןך תם עם התוספת וההארכה.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

אדוני, אני גומר ואומר, שהסכם שלום צריך להביא להכרה הדדית בזכויות של שני העמים. יש מקום לכך. היום העולם הערבי כולו מכיר בזכות הקיום של מדינת ישראל; גם הפלשתינים. על ישראל להכיר בזכות ההגדרה העצמית של העם הפלשטיני, לסיים את הכיבושים ולהסכים להקמת מדינה פלשטינית עצמאית ליד מדינת ישראל. כך יחיו עם ליד עם ומדינה ליד מדינה.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה. רשות הדיבור לחבר הכנסת דוד מנע.

רחבעם זאבי (מולדת):

אדוני, מה בכל אופן עם נוכחות של שר? הבטחת שתפסיק את הדיון.

היו"ר ד' שילנסקי:

אבל נהוג פה, כבר מושרש, שמסתפקים בסגן שר. כבר נעשה הרגל, שמכל הממשלה מייצג אותה סגן השר מוטה גור.

רחבעם זאבי (מולדת):

אנו יותר מאשר מכבדים את סגן השר גור, והוא יודע זאת, אבל הממשלה צריכה להיות נוכחת בהצעת אי-אמון.

היו"ר ד' שילנסקי:

אני מסכים אתך, אבל, לצערי, זאת תופעה שכבר השתרשה. אני חושב שאני כיוצא מן הכלל מאיים שאם לא יהיה נציג הממשלה – מנהלים פה ישיבות שבהן אין כלל נציג ממשלה; מאחר שכבר השתרש פה הנוהג שמוטה גור מייצג את הממשלה בכל הדיונים, אני לא רוצה להחריף ולחרוג ממה שהתקבל. אינני שבע-רצון מזה.

משה פלד (צומת):

הוא מייצג בכבוד.

היו"ר ד' שילנסקי:

אבל אינני שבע-רצון, ואין בכך פגיעה במוטה גור ובאישיות שלו, אלא שצריך להיות שר. אבל כבר השתרש פה מנהג כזה. מה אני יכול לעשות? אולי ניתן לשנות את המנהג, וצריך להחליט לשנותו.

רשות הדיבור לחבר הכנסת דוד מנע.

דוד מנע (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, בשבילי, אדוני חבר הכנסת רחבעם זאבי, לא משנה אם יש פה שרים או אין פה שרים. בשבילי זה היינו הך כשיש אנשים וכשאין אנשים. בשבילי זה לא משנה דבר.

אדוני ראש הממשלה, שמעתי אותך פעמים מספר מדבר על מנחם בגין ועל הדוגמה של סיני. אדוני ראש הממשלה, של נעליך מעל רגליך כשאתה מדבר על מנחם בגין, זיכרונו לברכה. מנחם בגין היה ראש ממשלה אמין, מנחם בגין היה ראש ממשלה נאמן. למנחם בגין היתה תוכנית מדינית. למנחם בגין היתה תוכנית. כשהסתכלו על מנחם בגין ראו ביטחון, חשו ביטחון, ולא כמוך, מר ביטחון מדומה.

אדוני היושב-ראש, אמר פה ראש הממשלה, שממשלת הליכוד החזירה את סיני על כל יישוביו. אנחנו, אנשי הליכוד, בעד שלום, אנחנו רוצים שלום, אנחנו גם הבאנו שלום, כשאתם דיברתם על שלום. כשמנחם בגין עלה לשלטון הוא הביא שלום. הוא הביא שלום עם ביטחון, ומדבר סיני כקו הפרדה בין ישראל למצרים. הצבא המצרי צריך שלושה-ארבעה ימים כדי לחצות את התעלה ולהגיע למבואות אשקלון; לצבא יש אפשרות להתגונן. עבור השלום הזה, עבור הביטחון הזה החזיר מנחם בגין את סיני והוריד יישובים. ואתם באים ומקישים ממדבר סיני על היישובים ביהודה, שומרון וחבל-עזה.

יש הבדל בין בגין לבינך, מר יצחק רבין. מנחם בגין לא היה מנהיג תועה בדרך, לא היה מנהיג אובד עצות, הוא לא היה אדם ללא תוכנית מדינית, אדם שמביא אי-ביטחון לעמו.

באתם ואמרתם: אנחנו נביא החלטות היסטוריות לעם ישראל, נעשה שלום עם הפלשתינים. באתם מתוך התיימרות לכך שיש לכם רוב בעם, ואין לכם רוב בעם. אפילו אלכס גולדפרב וגונן שגב לא מביאים לכם רוב בעם, כי שניהם נבחרו לכנסת ברשימה של צומת, עם המצע של צומת, שהוא רחוק מהמצע שאתם מגשימים היום בכנסת, בממשלה ובמדינה. אין לכם רוב בעם. אולי יש לכם פה רוב מדומה, אבל בעוד שנה וחצי העם ידע במי לבחור.

באתם והבטחתם שלום עם ביטחון. איפה הביטחון? בית-ליד – ביטחון? דיזנגוף – ביטחון? צומת-נצרים – ביטחון? "אוריינט האוס" – ביטחון? "אוריינט האוס", שבו מתקיימת פעילות דיפלומטית כמשרד חוץ לכל דבר. שב"כ פלשתיני פועל במזרח-ירושלים ולא נעשה דבר, זה ביטחון?

צינתי את צומת-נצרים. ראש הממשלה כשהיה שר הביטחון הניח את אבן הפינה והשתתף בעלייה ליישוב נצרים. איזו צביעות זו? כשר ביטחון הוא משתתף בחנוכת נצרים, ופתאום היום נצרים הוא ריכוז יהודי בלב אוכלוסייה ערבית וצריך לפנות אותו. זאת הצביעות של הממשלה הזו, זאת הצביעות של ראש הממשלה הזה.

זאת ממשלה שמדרדרת את העם אלי פי פחת. לא ביטחון, לא מדיניות, לא שלום וביטחון ואפילו לא כלכלה בריאה. מאוסלו – הישר אל המצב הכלכלי. לא יודעים לנווט את המדינה באוסלו, לא ידעו לנווט את המדינה בתחום המדיני, לא ידעו לנווט את המדינה בתחום הביטחוני, ועכשיו ממיטים אסון על ציבור האזרחים גם מבחינה כלכלית.

איך יאמינו לך, אדוני ראש הממשלה; הרי אתה באת והבטחת על רמת-הגולן: לא ניסוג לעולם מרמת-הגולן, גם תמורת שלום עם הסורים. כך הצהרת, כך קיבלת מנדט מהעם. אתה הטעית את העם, אתה רימית את העם. שאל את חבריך אנשי מפלגת העבודה, מתיישי רמת-הגולן.

אתה בא הנה ואומר: לליכוד אין תוכנית מדינית. ראש האופוזיציה הגיש תוכנית מדינית, ואתם בפניקה. כי תמיד אמרתם: לכם אין תוכנית מדינית. הנה הוא הציג תוכנית מדינית. לכם יש תוכנית מדינית? מישו מהערבים תושבי ישראל ומחוץ לישראל מסכים לעיקרון אחד מהתוכנית שלכם? על ירושלים יש לכם הסכמה? אז מה, אתם תתחילו לסגת מכל דבר ודבר? איך אתם באים אלינו ואומרים שיש לכם תוכנית מדינית, כשמראש אתם מבטיחים הכול לערבים?

הממשלה הזאת היא ממשלה חסרת רוב, היא ממשלה אובדת, היא ממשלה תועה, היא ממשלה שאינה מביאה לעם ישראל לא ביטחון ולא שלום. והליכוד מביע לה אי-אמון היום, הליכוד יביע לה אי-אמון מחר, והליכוד יביע לה אי-אמון יום יום, כי אנחנו חשים את רחשי לב הציבור. אתם מנותקים מהציבור, והציבור עוד יזרוק את הממשלה הזאת החוצה בבושט פנים. תודה, אדוני היושב-ראש.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה. אחרון המשתתפים בדיון – חבר הכנסת אלי גולדשמידט.

אלי גולדשמידט (העבודה):

אדוני היושב-ראש היוצא, אדוני היושב-ראש הנכנס, רבותי חברי הכנסת, אני רוצה להתייחס רק בשתי מלים לדבריו של חבר הכנסת דוד מנע שקדם לי – אין לעם אמון בכם. לפני שבוע או עשרה ימים – – –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת גולדשמידט, ברשותך, אני רוצה לומר איזו מלה לפני שאתה נכנס לתנופה.

ביום רביעי שעבר קיימנו כאן דיון שנגע למידת ההערכה שהציבור הישראלי – ואנחנו צריכים להעריך את הניצחון החשוב של בעלות-הברית ובעיקר של הצבא האדום במלחמת העולם השנייה, במסגרת הצעה לסדר-היום של חברת הכנסת תמר גוז'נסקי. היה ויכוח מרתק וחשוב ותוך כדי כך, בלהט הדיון, בגלל מעורבות רגשית שלי, הערתי הערה לך ולחבר הכנסת גדעון שגיא. אני מבקש למחוק אותה מהפרוטוקול ולהביע את מלוא ההערכה האישית לך ולחבר הכנסת גדעון שגיא. אני חושב שהגזמתי בתגובה הרגשית, אני מודע לכך שיש לך בקיאות רבה בנושא. יש רק ויכוח אקדמי בנושא היסטורי זה.

אני מקווה שאתה מקבל את התנצלותי באותה מידה של כנות שאני מביע אותה עכשיו. בבקשה.

אלי גולדשמידט (העבודה):

תודה.

לפני שבוע או עשרה ימים פורסם, נדמה לי ב"ידיעות אחרונות", סקר דעת קהל, ולפיו 56% מאזרחי מדינת ישראל תומכים בהמשך מדיניות השלום של הממשלה. לא במפתיע לא הזכיר איש מחברי הליכוד שעלו ודיברו כאן מעל הדוכן את הסקר הזה. השמיעה והקריאה של אנשי הליכוד לגבי הסקרים הן מאוד סלקטיביות – כשהסקר לטובתם הם טורחים לציין אותו, כשהסקר תומך בממשלה הם כמובן מתעלמים ממנו. אבל זאת היתה רק הערת אגב בעקבות דבריו של חבר הכנסת דוד מנע.

אמר פה חבר הכנסת דוד מנע: יש לליכוד תוכנית מדינית. פשוט מחמת כבוד העניין התאפקתי ולא הגבתי. מהי התוכנית של הליכוד – זה כנראה הסוד השמור ביותר במדינה. כנראה התוכנית המדינית של הליכוד הוטמנה באיזו כספת בפורטנוקס, שאתה צריך לפוצץ אותה על מנת לגלות את התוכנית הזאת.

יותר מזה, כשמישהו מחברי הליכוד, חבר הכנסת ביבי נתניהו, יצא וניסה לומר כמה מלים על התוכנית המדינית של הליכוד, מייד רצו אליו חברי כנסת מסיעתו ואמרו לו: ביבי, מה אתה עושה, מה פתאום לדבר על תוכנית מדינית, תסתפק בזה שתבקר את הממשלה, שהרי אין לנו תוכנית מדינית.

יותר מזה, לא רק שאין לליכוד תוכנית מדינית, לא רק שהליכוד מטמין את התוכנית המדינית שלו אי-שם במרתפים שמא משהו יראה אותה. היה גם ניסיון לבדוק את התוכנית המדינית הזו בראי דעת הקהל, ו-75% אמרו שזו תוכנית פנטזיונרית שאין לה שום בסיס.

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, נא לאפשר לנואם להשמיע דבריו באווירה מתקבלת על הדעת.

אלי גולדשמידט (העבודה):

אדוני היושב-ראש, אני מבין שזה גורלו של כל מי שנואם לפני הצבעה.

היו"ר ש' וייס:

זאת ההתקהלות שלפני ההצבעה.

אלי גולדשמידט (העבודה):

אני מוכן לקבל עלי את המצב הטבעי הזה.

היו"ר ש' וייס:

אז תמשיך.

אלי גולדשמידט (העבודה):

הצעת האי-אמון הזו הוגשה היום על רקע נושא הסגר. בא הליכוד ומטיח ביקורת קשה בממשלה בקשר לסגר. הליכוד כמובן לא מציע שום הצעה. ההצעה היחידה של הליכוד היא: בואו נפסיק את תהליך השלום, בואו נפסיק את התהליך המדיני. משהו מחברי הליכוד אמר פה – חבר הכנסת ביבי נתניהו עמד על הדוכן הזה וניסה לצייר תסריט מה יקרה יום אחרי שנפסיק את תהליך השלום. האם חבר הכנסת ביבי נתניהו הביא בחשבון מה יקרה יום אחרי שנפסיק את התהליך המדיני, כמו שהוא

וחבר הכנסת רפאל איתן מציעים אותו? מה יקרה באותו יום מבחינת האינתיפאדה, מה יקרה באותו יום מבחינת 2 מיליוני הפלשתינים שחיים היום בגדה המערבית ובעזה?

חבר הכנסת נתניהו לא נזקק לדין-וחשבון הזה. למה? – כי הוא באופוזיציה. מי שנמצא באופוזיציה לא צריך לתת לעצמו דין-וחשבון של אחריות. התפקיד של מי שהוא באופוזיציה – בכל יום שני לקחת אוסף סממאות חבוטות, לעמוד מעל הדוכן ולקרוא אותן כתוכי שבוע אחר שבוע.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

– – – חבר הכנסת מנע – – – לא היו דברים מעולם. שקר גס.

אלי גולדשמידט (העבודה):

אני רציתי לענות לחבר הכנסת מנע.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

– – – לא נצרים.

אלי גולדשמידט (העבודה):

אדוני ראש הממשלה, חבל לבלבל את חברי הליכוד עם עובדות. רציתי להזכיר לחבר הכנסת מנע, שמנחם בגין, זיכרונו לברכה, אני לא יודע אם הוא היה בהנחת אבן הפינה למושב שדות בסיני, אבל הוא הבטיח, שלאחר שהוא יפרוש לגמלאות, הוא יגור במושב שדות. הוא לא בדיוק הניח את אבן הפינה שם, אבל הוא שלח את הרמטכ"ל – – –

חיים אורון (מרצ):

זה לא היה בשדות.

אלי גולדשמידט (העבודה):

טעיתי במקום.

אני רוצה לומר משהו לגבי – – –

היו"ר ש' וייס:

במסגרת דקה וחצי.

אלי גולדשמידט (העבודה):

זה שנתיים וחצי אני ממתין לחבר הכנסת ביבי נתניהו, שבריטואל הקבוע שלו יבוא פעם אחת ויציג לעם ישראל מה הליכוד רוצה, מה הליכוד מציע לעם ישראל כאלטרנטיבה. אתם יודעים מה?

אברהם הירשזון (הליכוד):

הוא מציע שלטון נורמלי.

אלי גולדשמידט (העבודה):

יש לנו עוד שנה וחצי. אולי אי-פעם נזכה לדבר המדהים הזה, שיושב-ראש הליכוד, חוץ מאשר לבקר, חוץ מאשר להטיח האשמות, יבוא לדוכן הזה כאדם הרואה את עצמו אלטרנטיבה לשלטון ויגיד מה יקרה יום אחרי שהוא יפסיק את התהליך המדיני, שיגיד מה הוא יעשה עם צה"ל, שיגיד אם הוא ישלח את צה"ל לתוך עזה. שיבוא ויגיד את זה.

לגבי הסגר – אני מציע שגם בנושא זה, לפחות תהיה טיפה של יושר אינטלקטואלי בקרב דוברי הליכוד. הרי אנחנו יודעים, שהטוב ביותר היה שמדינת ישראל תנותק באופן מוחלט מהשטחים, שלא ייכנסו פועלים פלשתינים מעזה לתוככי מדינת ישראל. אני יודע שראש הממשלה ומערכת הביטחון היו רואים בדבר הזה את הפתרון הטוב ביותר לבעיות הביטחון של מדינת ישראל. אבל, גם לזה יושב-ראש הליכוד צריך לתת פתרון, מה יקרה בתוך עזה יום אחרי שהסגר הזה יהיה סגר הרמטי; מה יקרה מבחינת הבעירה הנוראה שתהיה שם; מה יקרה מבחינת הטרור הקשה הרבה יותר שיכול להתפתח שם. אבל, אתם יודעים מה?

היו"ר ש' וייס:

נא לסיים.

אלי גולדשמידט (העבודה):

למה חבר הכנסת ביבי נתניהו צריך להתאמץ ולתת תוכנית? למה חבר הכנסת ביבי נתניהו צריך לתת איזו אלטרנטיבה? הוא ראש האופוזיציה, הוא לא צריך לתת לאיש דין-וחשבון. הוא צריך לבוא בכל יום שני, להוציא מכיס מכנסיו את אוסף הסממאות החבוטות ולא להיות אחראי לשום דבר, כי הוא ראש אופוזיציה, והוא יישאר ראש אופוזיציה.

היו"ר ש' וייס:

תודה. השר שחל יסכם, ואנחנו נעבור להצבעה. חברי הכנסת, אנחנו צלצלנו. שלא תהיה אחר כך אי-הבנה.

שר המשטרה מ' שחל:

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, חבר הכנסת המר – ואני מצטרף למברכיו ומאחל לו בריאות ופעילות פרלמנטרית ענפה באופוזיציה – ציפיתי ממנו, לפני שהוא יצטט ויאמר דברים –

היו"ר ש' וייס:

ביקשתי לסגור את הדלתות. רבותי, אני לא רוצה להפריע לשר. תירגעו. השרה אלוני, אנא. עובדי הכנסת, נא להירגע גם אתם. נתחיל לסכם את הפרק הזה.

שר המשטרה מ' שחל:

– – היה עליו לבדוק אותם. אני מצטט מהדברים שהוא אמר היום בהנמקה להצעת האי-אמון: "היום נודע על ביטוי נוסף של הסיכונים הביטחוניים שהממשלה גזרה הן על שוטריה והן על באי הכותל המערבי ועל הבאים לעיר העתיקה. נמסר שיחידת העילית של המשטרה שמבטחת את הר-הבית פורקה מנשקה, ונאסר על המשטרה לפעול בהר-הבית במקרה של פרעות ומהומות, אלא צריך להמתין להוראה מפורשת ואישור מפורש של ראש הממשלה".

חבר הכנסת המר, חבל שלא מצאת לנכון לשאול אותי או לצטט גם את מה שנאמר על-ידי דובר המשטרה באותה ידיעה שפורסמה בעיתון. ראשית, מפכ"ל המשטרה ומפקד מחוז ירושלים החליטו, כפי שהחליטו לפני שנים, שאותם שוטרים שנמצאים בתוך הר-הבית פנימה, לא יהיו עם האקדחים שלהם בנסיבות של תכנון מבצעי. לא, הדרג המדיני לא ידע, לא צריך היה לדעת וגם לא אמור היה לדעת. דבר אחד אני יכול להבטיח, שמספר השוטרים שהיו שם, כמות האמצעים שהיתה בידיהם, יכלו לאפשר לא רק התמודדות עם הבעיה, אם היתה נוצרת בעיה, אלא לעשות את זה גם במקצועיות וגם בצורה הטובה ביותר.

הנקודה השנייה שאני רוצה להדגישה: חבר הכנסת המר, אתה היית חבר הממשלה כאשר היו בהר-הבית האירועים שנהרגו בהם 19 איש. נקבעה ועדה בראשותו של האלוף זמיר, והיא המליצה

המלצות. לצורך כך הוקמה יחידת מטה. לצורך זה, אם לבצע פעולה מסוימת, הדרג המדיני צריך להיות במקום. מה רע בזה שאני הייתי נוכח והייתה התייעצות עם ראש הממשלה?

אני רוצה לומר לכם בכל גילוי הלב: כשקיבלתי את התפקיד מצאתי דבר אחד – שמסקנות ועדת-זמיר ומסקנות ועדת-חפץ, במקום שתטפלו בהן, היו במגירה ואיש לא נגע בהן. היום הביטחון בהר-הבית וברחבת הכותל מבוצע על-פי ההנחיות והמסקנות של הוועדות האלה.

לכן, קצת ריסון ואיפוק. מותר לבקר ממשלה. אתם הייתם שרים, קצת אחריות גם בפני הביקורת. מה אתם רוצים להציג בפני עם ישראל? איזה מין תמונה? לאיזו תועלת?

לכן, אדוני היושב-ראש, מצאתי לנכון, גם על-פי זכותי לפי סעיף 97, להעמיד דברים על דיוקם. אני מצפה מחבר הכנסת המר שימצא דרך נאותה לבטא את צערו על הדברים שהוא אמר כאן.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת המר, אתה נעתר לאתגר? תהיה לך הזדמנות, אם תרצה. אדוני השר שחל, הכול בסדר, נא לשבת.

חברי הכנסת, אנחנו עוברים להצבעה. שבו. חברי הכנסת, כבר צלצלנו. עוברים להצבעה. הצעת סיעות הליכוד-מולדת ומפד"ל-צומת להביע אי-אמון לממשלה בעקבות הודאתו של ראש הממשלה שהורה להסיר את הסגר חרף הסיכון הביטחוני הכרוך בצעד זה. חברי הכנסת, ההצבעה החלה. תבדקו את עצמכם, שלא תהיינה אחר כך בעיות.

הצבעה מס' 1

בעד ההצעה של סיעות הליכוד-מולדת ומפד"ל-צומת להביע אי-אמון לממשלה – 48

נגד – 59

נמנעים – אין

ההצעה של סיעות הליכוד-מולדת ומפד"ל-צומת להביע אי-אמון לממשלה לא נתקבלה.

היו"ר ש' וייס:

רבותי, 48 תומכים, 59 מתנגדים, אין נמנעים. אני קובע שהצעות האי-אמון הוסרו. אנחנו עוברים להמשך סדר-היום שלנו. נא לשבת ולהירגע.

הודעת הממשלה על החלטתה להטיל תפקידים נוספים על שרים

היו"ר ש' וייס:

אני מזמין עכשיו את ראש הממשלה ושר הביטחון למסור הודעת הממשלה על החלטתה להטיל תפקידים נוספים על שרים. לאחר מכן יתקיים דיון. כבודו, בבקשה. חברי הכנסת, נא לשבת. שבו. חברים, אנא. חבר הכנסת איתן, חבר הכנסת פנחסי. בבקשה, אדוני.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, א. אני מתכבד להודיע לכנסת כי הממשלה החליטה בישיבתה ביום כ"א באדר א' התשנ"ה, 21 בפברואר 1995, בהתאם לסעיף 21(ד) לחוק-יסוד: הממשלה, לקבוע את השר עוזי ברעם כשר הפנים נוסף על תפקידו כשר התיירות.

הממשלה מבקשת את אישור הכנסת לקביעת זו, כנדרש בחוק.

ב. כמו כן, אני מתכבד להודיע לכנסת, כי הממשלה החליטה בישיבתה באותו מועד, בהתאם לסעיף 17(א) לחוק-יסוד: הממשלה, לשנות את חלוקת התפקידים בין השרים כך שהשר שמעון שטרית יהיה השר לענייני דתות נוסף על תפקידו כשר הכלכלה והתכנון, במקום ראש הממשלה ושר הביטחון שהחזיק עד כה גם בתיק זה.

הממשלה מבקשת את אישור הכנסת לשינוי התפקידים כאמור, כנדרש בחוק.

היו"ר ש' וייס:

אני מאוד מודה לראש הממשלה. אנחנו עוברים לדיון.

כן, אדוני השר, רצית להוסיף משהו? בבקשה. הודעה שאני מנחש שהיא בעלת חשיבות.

שר המשטרה מ' שחל:

אדוני ראש הממשלה, על-פי הנאמר בסעיף 47(6): "נושא שהממשלה הודיעה עליו ליושב-ראש הכנסת שהיא תראה בהצבעת הכנסת בו עניין של הבעת אמון או אי-אמון", אני מבקש להודיע שההצבעה על הודעת הממשלה להטיל תפקידים נוספים על שרים, הממשלה תראה בה הצבעת אמון או אי-אמון.

היו"ר ש' וייס:

תודה רבה.

חברי הכנסת, לפיכך וכדי למנוע אי-הבנות, ההצבעה שתתקיים בתום הדיון הזה גם היא כמוה כהצבעת אמון. תודה רבה.

חבר הכנסת משה קצב, ואחריו – חבר הכנסת נסים זוילי. בבקשה.

משה קצב (הליכוד):

אדוני היושב-ראש – – –

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת. חבר הכנסת סאלח טריף, תעזור לי, אתה סגן יושב-ראש, תרגיע את הסביבה. רבותי השרים, חברי הכנסת, חברת הכנסת לימור לבנת, אנא. חבר הכנסת חגי מירום. סגן השר נואף מסאלחה. רבותי, אני הודעתי, שלא תהיינה אי-הבנות, אם כי זה לא תפקידי. היום יש הצבעה. הממשלה רואה בהצבעה הזאת הצבעת אמון, על-פי תקנון הכנסת. בזה אני גמרתי את חלקי. היתר – זו שאלה של כל הסיעות.

כבודו.

משה קצב (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, ראש הממשלה – – –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת מירום, חבל לתת הסבר, הרי כל כך ברור שחבל. כל הסבר הוא בנאלי. ברור לחלוטין, שבתום הדיון יש הצבעה וזאת הצבעת אמון, על-פי בקשת הממשלה. כל יתר ההסברים הם ממש מגוחכים. נא לסגור את כל הדלתות, כדי שאני לא אשמע דברים אחרים. אני מבקש לסגור את הדלתות ולהוציא את המתדיינים. רבותי הסדרנים, אנא. ביקשתי להוציא את החברים ולסגור את הדלתות. תודה רבה. בבקשה.

משה קצב (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, מר יצחק רבין קיבל מהנשיא 45 יום להרכבת הממשלה. חלפו 45 חודשים, אדוני היושב-ראש, ויצחק רבין עדיין עסוק בהרכבת הממשלה. איפה האחריות כלפי הבוחרים? איפה החובה של יצחק רבין כלפי הכנסת? איפה חובתו כלפי משרדי הממשלה? הרי עד ששר נכנס לתפקיד, עד שהוא מעז לקבל החלטות, עד שהשר החדש יכול להקדיש ממיטב מרצו וזמנו כדי ללמוד נושא, חולפים חודשים רבים.

ומה עושה היום ראש הממשלה יצחק רבין? בתום שנתיים ויותר מאז הודיע לנשיא על הרכבת הממשלה הוא עדיין ממשיך לעסוק בסבב התיקים בממשלתו.

עד כמה תתעתעו בכנסת? עד כמה תנהגו בחוסר אחריות, ראש הממשלה, חברי הממשלה, חברי מפלגת העבודה? ככלות הכול מוטלת עליכם אחריות ממלכתית לא רק להכיר באש"ף, לא רק לעשות ויתורים מרחיקים לכת לפלשתינים, מוטלת עליכם אחריות גם לנהל את ענייני המדינה. מה המשחק הבזוי הזה, חסר האחריות, שאתם נוהגים כלפי משרדי ממשלה רציניים וגדולים – משרד הפנים, משרד הדתות, משרד הביטחון?

והיום מודיע ראש הממשלה שהאחריות שהוא מטיל על שני המשרדים האלה – משרד הפנים בידי עוזי ברעם ומשרד הדתות בידי שמעון שטרית – תהיה פיקדון זמני; בחודש מאי צפוי סבב נוסף של תיקים.

לא, אדוני, לא כך נוהגת ממשלה אחראית. ולא לחינם מיהר שר המשטרה להודיע על כך שההצבעה על הנושא הזה תהיה הצבעת אמון, מכיוון שהשר שחל וראש הממשלה יודעים כי חברי קואליציה מתכוונים להצביע נגד המינויים הללו. כדי לעקוף אותם חברי כנסת מהקואליציה המתנגדים לשיטה הבזויה הזאת, לשיטה הקלוקלת הזאת, ממחר השר שחל להכריז על ההצבעה כהצבעת אמון.

אתם טומנים את ראשיכם בחול. אתם יודעים היטב שיש חברים בקואליציה שרוצים להצביע נגד המינויים הללו.

שלמה בוחבוט (העבודה):

אלה סיפורים.

שאול יהלום (מפד"ל):

זו האמת. אתם מפחדים.

משה קצב (הליכוד):

אל תיתמם. השר שחל עשה זאת כיוון שחברים בקואליציה רצו להצביע נגד ואתם רציתם לכפות עליהם להצביע בעד המינויים, לכן החלטתם על הצבעת אמון.

קריאות:

— — —

משה קצב (הליכוד):

מי שלא אומר את זה ולא מודה בכך הוא המשקר.

קריאות:

— — —

קריאה:

קשקוש.

יורם לס (העבודה):

— — —

משה קצב (הליכוד):

רבותי, קיבלתם מדינה — — —

שלמה בוחבוט (העבודה):

קיבלנו מדינה הרוסה, ואנחנו מתקנים אותה עכשיו.

משה קצב (הליכוד):

אתם "מתקנים" אותה בכך שיש גידול באינפלציה; אתם "מתקנים" אותה בכך שאתם מבזבזים את הרזרבות במטבע חוץ; אתם "מתקנים" אותה בכך שאתם מגדילים את היקף העוני בחברה הישראלית; אתם "מתקנים" אותה בכך שאתם גורמים לגידול בהיקף הטרור; אתם "מתקנים" אותה בכך שאתם במדיניותכם מאיימים על קיומה ועל חייהם של אזרחי ישראל בחוסר האחריות שאתם מנהלים בו את ענייני המדינה, ופגעתם ביסודות לאומיים נוספים בחיינו הציבוריים.

הממשלה הזאת, אדוני היושב-ראש, איננה ראויה לאמון, וטוב תעשה הכנסת אם תנצל את ההזדמנות הזאת כדי לגרום להפלת הממשלה.

אני קורא מעל הבמה הזאת לחברי ש"ס בכנסת: תרהיבו עוז, הרי זאת הצבעת אמון בממשלה. אולי תשמעו, אתם, נציגי ש"ס בכנסת, סוף סוף לקולות הבוחרים שלכם? תטו את לבכם לרחשי לבם של הבוחרים שלכם, תפילו את הממשלה הקלוקלת הזאת – – –

שאול יהלום (מפד"ל):

— — —

משה קצב (הליכוד):

תביאו סוף סוף בשורה לעם בישראל – – –

שאול יהלום (מפד"ל):

— — —

משה קצב (הליכוד):

הרי אין אמון לעם בממשלה, לא במדיניותה ולא בפעולותיה. הרי המדיניות הזאת של הממשלה על כל חלקיה לא קיבלה מעולם את אמונם של אזרחי ישראל. הבה נלך להכרעת העם, ניתן לעם להחליט. אם תנצחו בבחירות, הרי שהמדיניות שלכם תקבל, סוף סוף ביסוס. אם תיכשלו, כפי שאנחנו מעריכים ומקווים – הרי שהעם איננו רוצה במדיניות הזאת ורוצה בתפנית במדיניות הזאת.

הממשלה הזאת הגיעה לסף פשיטת רגל, אדוני היושב-ראש – – –

שאלו יהלום (מפד"ל):

על סף – – –

משה קצב (הליכוד):

אתם נכשלים בלמעלה מ-50% של ההצבעות במליאת הכנסת, משרד הממשלה אינם מתפקדים, שרים אינם נשמעים, ראש הממשלה איננו שולט, איננו מצליח לנווט, ראש הממשלה נוהג באיבוד עשתונות, הוא נוהג בחוסר אחריות, הוא לא מצליח להטיל מרות. ראש הממשלה נתפס לעתים די קרובות במליאת הכנסת כשהוא חסר אונים, חסר סבלנות וחסר יכולת.

איך מדינת ישראל יכולה להתנהל אם ראש הממשלה מתגלה במלוא מערומיו, במלוא חסרונותיו, במלוא כישלונותיו? לא, רבותי, עוד לא קרה בתולדות מדינת ישראל שבאמצע הקדנציה יבוא ראש הממשלה ויבקש את אמון הכנסת למינוי שרים לשלושה חודשים בלבד. אתם, השרים שמעון שטרית ועוזי ברעם, אני פונה אליכם למצפון, לאחריות שמוטלת עליכם, למה אתם צריכים לקבל על עצמכם אחריות מיניסטריאלית לתיקים לשלושה חודשים? אין בכם שום שמץ של אחריות לאומית?

אברהם שפירא (יהדות התורה):

מה עם היתר?

משה קצב (הליכוד):

היתר, חבר הכנסת שפירא, היו צריכים כבר מזמן להביא להפלת הממשלה, אבל מדובר פה בהטלת אחריות נוספת על שני השרים הללו, והם בוודאי לא היו צריכים לקבל על עצמם אחריות עודפת כשעניינים במדינה מתנהלים בצורה כל כך איומה ובזויה.

תצאו אתם, חברי הכנסת, לרחוב, תצאו לציבור הרחב, תטו אוזניים למה שהעם אומר עליכם, תעצרו בצמתים, תשבבו בבתי-קפה, תיכנסו לחנויות המכולת, לבתי-התיאטראות, תשמעו את הזעם המצטבר והולך מדי יום נגד ראש הממשלה, חברי הממשלה, מדיניותה, ולא יעזרו לכם המינויים היום להפגת הזעם.

משה נסים (הליכוד):

מה זה מדיניות? יש לה מדיניות?

משה קצב (הליכוד):

מדיניות חסרת אחריות לאומית. עברתם את הקו, ואת הנקודה של האל-חזור. לא תוכלו לתקן את הנזקים הרבים בכל הרמות – ברמה הלאומית, הממלכתית, הביטחונית, המדינית, הכלכלית, החברתית. לא תוכלו להחזיר את הגלגל הזה אחורנית.

על כן, אדוני היושב-ראש, אנו קוראים לכנסת דווקא מתוך היענות לאתגר שהציב פה נציג הממשלה, להצביע אי-אמון בממשלה הזאת, להפיל אותה, להביא להקדמת הבחירות. וניתן לעם להחליט איזו ממשלה הוא רוצה, איזה מדיניות מבקש העם להוציא לפועל – – –

רענן כהן (העבודה):

— — —

קריאות:

— — —

משה קצב (הליכוד):

אתה יודע, חבר הכנסת רענן כהן, מה שמדאיג אותי יותר מכול הוא זחיחות הדעת שלכם, שביעות הרצון שלכם, הניכור שלכם, האטימות שלכם, חוסר היכולת שלכם לחוש את כאב העם – – –

קריאות:

— — —

משה קצב (הליכוד):

אל מזה תעשו בדיחה, אל תעשו צחוק מכאב העם. העם זועם. תראה איזה זעם אדיר יש בעם נגדכם — — —

קריאות:

משה קצב (הליכוד):

— — — ואתם באים פה ומתלוצצים. טוב לכם — — —

היו"ר ד' שילנסקי:

חברי הכנסת, תאפשרו לו לדבר.

קריאות:

היו"ר ד' שילנסקי:

רבותי, כשכולכם קוראים קריאות ביניים יחד אף אחד בלאו הכי לא שומע אתכם. בבקשה, חבר הכנסת קצב — — —

משה קצב (הליכוד):

כן אדוני הצנזור, חבר הכנסת סאלח טריף. שינית תפקיד? שינית תפקיד, חבר הכנסת סאלח טריף?

סאלח טריף (העבודה):

משה קצב (הליכוד):

מה שביעות הרצון הזאת, חבר הכנסת סאלח טריף? הבוחרים שלך במגזר הדרוזי מרוצים ממדיניות הממשלה — — —

קריאות:

— — —

משה קצב (הליכוד):

חבר הכנסת סאלח טריף, רק לפני חודש – –

סאלח טריף (העבודה):

אני אשיב לך.

משה קצב (הליכוד):

— — הרעפת פה והעפת בליסטראות נגד ראש הממשלה וחברי הממשלה. המגזר הדרוזי, ראשי העדה הדרוזים, ראשי הרשויות מלאים זעם נגד הממשלה, ואתה רוצה שאנחנו נבלום, נשתוק?

לא, רבותי, אנחנו נאמנים לבוחרים שלנו, ומשמשים פה לבוחרים שלנו, ואומרים לכם: אתם צריכים לנהוג באחריות, צריכים להניף את הדגל ולומר: אנחנו מקבלים את האתגר, מוכנים להרים את הכפפה, נלך לבחרי ישראל, אנחנו נתמודד מול הבוחר, וכל אשר יכריע הבוחר – נכבד, גם הקואליציה וגם האופוזיציה.

שלמה בוחבוט (העבודה):

ב-1996.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה. חבר הכנסת נסים זוילי. אני מפנה את תשומת לבכם לכך שסיעת הליכוד הקציבה לחבר הכנסת משה קצב עשר דקות. יתר הסיעות חילקו את הזמנים לחמש דקות וחמש דקות.

חבר הכנסת נסים זוילי – חמש דקות, ואחריו, חבר הכנסת אברהם פורז – חמש דקות. אני מודיע שכולם ידברו חמש דקות. אינני צריך להודיע לכל אחד בנפרד. בבקשה, חבר הכנסת זוילי.

נסים זילי (העבודה):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, רק למען הפרוטוקול אני רוצה להבהיר, שביקשנו להפוך את ההצבעה הזאת להצבעת אי-אמון כדי למנוע סחבת נוספת, משום ששמנו לב שבשבועות האחרונים, ואת זה אני אומר לך, חבר הכנסת קצב – – –

מיכאל איתן (הליכוד):

שנה וחצי אתם סוחבים את זה, בסוף אתם אומרים: עשינו תרגיל – – –

נסים זילי (העבודה):

לא, זה לא תרגיל. לא היתה שום כוונה לעשות תרגיל – – –

משה קצב (הליכוד):

חבר הכנסת רן כהן הודיע שלא יצביע בעד – – – חבר הכנסת זילי.

היו"ר ד' שילנסקי:

מי הודיע?

משה קצב (הליכוד):

היו"ר ד' שילנסקי:

חברי הכנסת.

נסים זילי (העבודה):

רציתי רק למען הפרוטוקול – – –

רן כהן (מרצ):

אני מקוזז.

נסים זוילי (העבודה):

רציתי לומר זאת רק למען הפרוטוקול, ולהגיד לחבר הכנסת קצב, שהקואליציה כולה מאוחדת בתמיכה בצירופם של השרים עוזי ברעם ושמעון שטרית לממשלה.

אני רוצה לומר, שהאחריות העליונה שאנחנו מרגישים מחויבים לה היא לא לאפשר לימין הישראלי, בעיקר לליכוד, לעלות לשלטון. לכן אנחנו רואים בתפקוד של הממשלה היום – – –

עוזי לנדאו (הליכוד):

אחמד טיבי יעזור לכם כמה שתמצאו.

נסים זוילי (העבודה):

חבר הכנסת לנדאו, אני אפילו עוד לא פתחתי את הפה, רק אמרתי מאחר שחבר הכנסת משה קצב הבהיר כל כך כמה חסרת אחריות הממשלה הזאת, אני אומר שאחד התפקידים שלנו, כדי שלא לנהוג בחוסר אחריות, זה להבטיח שהימין והליכוד לא יחזרו לשלטון, וכך אנחנו מתכוונים לנהוג. זה הכול.

עוזי לנדאו (הליכוד):

לא סגרתי לך את הפה.

נסים זוילי (העבודה):

כאשר הקמנו את הממשלה הזאת הלכנו לשותפות עם ש"ס, משום שהאמנו שבמהלך הזה אנחנו גם יוצרים פרזדור ומסלול שמצרף חלק מהאוכלוסייה הישראלית, שבמשך הרבה מאוד שנים היה מנותק ממפלגת העבודה, אפילו היה מנוכר למפלגת העבודה, כדי ליצור חזית פוליטית חדשה, בעלת יכולת תפקוד.

ידענו שיש נושאים שנתונים לחילוקי דעות, שלא נוכל להגיע לגביהם לעמק השווה. ידענו שבנושא דת ומדינה, למשל, אי-אפשר תמיד לגשר על חילוקי הדעות שבין מרצ לבין ש"ס. אבל ידענו שש"ס ומרצ ומפלגת העבודה ומפלגות נוספות ייתנו תמיכה – – –

מיכאל איתן (הליכוד):

הם מסתדרים לא רע בהסתדרות.

נסים זוילי (העבודה):

אבל לא בנושאי דת. הם דואגים לעובד.

מיכאל איתן (הליכוד):

מרצ דואגת למחלקה הדתית התורנית, והם דואגים לגזברות.

נסים זוילי (העבודה):

הלכנו לשותפות הזאת עם ש"ס בעיקר משום שמצאנו בהם, בחברי הכנסת של ש"ס ובמנהיג הרוחני שלהם, שותפים לדרך שיכולה להוציא את מדינת ישראל ממערבולת המלחמה ולהצמיד אותה לכיוון של פתרונות מדיניים למשברים שהיא עוברת.

אני מוכרח להגיד, שאני נמנה עם אלה שמצטערים על שש"ס החליטה לפרוש מהקואליציה.

משה גפני (יהדות התורה):

אני שמח.

נסים זוילי (העבודה):

הרי אתה לא תצביע בעד הממשלה. הממשלה קיבלה את אמון הכנסת רק לפני דקותיים ברוב משמעותי של למעלה מעשרה קולות. אם כן, הממשלה הזאת עומדת על כנה. לכן, בוא נעזוב את זה.

משה גפני (יהדות התורה):

אני שמח.

נסים זוילי (העבודה):

אני מצטער על שש"ס פרשה מהקואליציה, משום שהפרישה שלה נעשתה על רקע התהליך המדיני. לו היתה הפרישה של ש"ס על רקע חילוקי דעות דתיים שלא יכולנו לגשר עליהם, הייתי מבין. אבל ש"ס פרשה מהקואליציה באמצעו של תהליך מדיני שהיא תמכה בו בתחילה, משום שהיא נכנעה לטרור שאסור היה לשום בר-דעת פוליטי להיכנע לו. אני מצטער שכך, שבתקופה של חולשה וברגע של חולשה הם קיבלו החלטה פוליטית לא נכונה.

החזית הזו שנוצרה בין ציבור חרדי לציבור חילוני, זו חזית שיכלה להחזיק מעמד ולהתגבר על מכשולים זמניים אילו ידענו – – –

אברהם שפירא (יהדות התורה):

— — —

נסים זוילי (העבודה):

חבר הכנסת שפירא, זו לא הפעם הראשונה שהציבור החרדי הולך עם מפלגת העבודה. זה יותר מפעם אחת לפחות.

אברהם שפירא (יהדות התורה):

מפלגת העבודה...

נסים זוילי (העבודה):

גם עם מרצ.

אברהם שפירא (יהדות התורה):

לא עם מרצ.

נסים זיילי (העבודה):

וגם עם מפ"ם.

אברהם שפירא (יהדות התורה):

עם מפ"ם.

נסים זיילי (העבודה):

אתם רוצים שאני אזכיר לכם קואליציות שהיו בהם גם אגודת ישראל וגם מפ"ם. אני יכול להזכיר לכם, ולא לפני כל כך הרבה שנים היו גם קואליציות כאלה. למה לכם.

אברהם שפירא (יהדות התורה):

מפ"ם זה לא מרצ.

נסים זיילי (העבודה):

מפ"ם זה לא מרצ, אני מסכים לחלוטין. שמעתי.

היו"ר ד' שילנסקי:

אם שמעת אז הבנת את הרמז. אוסיף לך דקה על קריאות הביניים. חברי הכנסת, היו הרבה קריאות ביניים לחבר הכנסת זיילי, אני מוסיף לו דקה, אבל אני מבקש שתהיה לו דקה נטו. נא לא להפריע לו.

אברהם פורז (מרצ):

גם עם שינוי הם ישבו בממשלת האחדות הלאומית.

נסים זיילי (העבודה):

גם עם שינוי, זה נכון.

משה גפני (יהדות התורה):

אנחנו לא.

נסים זיילי (העבודה):

אני ציינתי זאת משום שאני רוצה לומר, שהשותפות הזאת היא אפשרית, כשיודעים לקבוע סדרי עדיפויות, כשיודעים לקבוע במה מרכזים את המאמץ, כשרוצים להתמקד בנושאים מסוימים יודעים שהשותפות הזו היא אפשרית, ואנחנו הוכחנו שהיא אפשרית במשך תקופה ארוכה מאוד. אני רוצה לומר, שבזכות השותפות הזאת בעצם חלו פריצות הדרך הכי משמעותיות בנושאים המדיניים בשנים האחרונות.

אני רוצה לסכם ולומר שני דברים. האחד, לאחל לחברי עוזי ברעם ולידידי שמעון שטרית הרבה מאוד הצלחה בתפקידיהם. השני, פנייה לחברי הכנסת של ש"ס: החלטתם שלא להצטרף לקואליציה. אני מאוד מבקש, תביטו על הכנסת הזאת, על הממשלה הזאת, על מערכת שצריכה לקבל החלטות מכריעות, תתייחסו לכל נושא לגופו, תצטרפו ותלכו בדרך שאתם מאמינים בה, תתמכו בממשלה. אם אתם סבורים שממשלה זו עושה דברים שאתם לא מסוגלים לחיות אתם, תצביעו נגדה. אבל אל תהפכו חלק מאופוזיציה מתוסכלת, שלא תורמת היום כלום למדינת ישראל ורק מפריעה לקידום של תהליכים חיוניים.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה.

רשות הדיבור לחבר הכנסת אברהם פורז, אחריו – חבר הכנסת פרופסור אבנר חי שאקי.

אברהם פורז (מרצ):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, אני שמח על שסוף סוף מתמנים השרים הללו, משום שחסרונם הורגש. אני אינני מצוי באופן מדוקדק במה שעושה משרד הדתות – – –

אברהם רביץ (יהדות התורה):

שם היה בסדר.

אברהם פורז (מרצ):

אבל, לעומת זאת אני יודע היטב מה עושה משרד הפנים. מהניסיון של השנה וחצי האחרונה אפשר לומר, שלפחות במשרד הפנים הורגש חסרונם של שר.

אני גם מאוד שמח על שלתפקיד שר הפנים מונה עוזי ברעם, שלדעתי הוא אחד האנשים הכי מוכשרים שאני מכיר, וגם קיבל ציון טוב מאוד בתור השר הכלכלי שמתפקד הכי טוב במשרדו. אני לא יודע אם זה אומר משהו, אבל אני כמעט משוכנע שהוא יצליח בתפקידו כשר הפנים. אני גם בטוח ששמעון שטרית יעשה עבודה טובה במשרד הדתות. אם הוא יעשה ויסיים מה שעוזי ברעם התחיל בעבר, זה יהיה לא רע.

אני רוצה להזכיר לחברי הכנסת את האמת, והאמת היא זאת: הפרישה של ש"ס מהקואליציה והתפטרותו של אריה דרעי וסגני השרים לא היו על רקע איזו מחלוקת אידיאולוגית. אנחנו זוכרים את הנסיבות. מאחר ששר הפנים אריה דרעי לא יכול היה להמשיך בתפקידו, לא מסיבות פוליטיות, הוא עזב ואתו עזבו כל סגני השרים. אני חושב שהקואליציה הזאת וגם מרצ הוכיחו במהלך השנים אורך רוח, אולי מעבר למה שצריך, כלפי הדרישות בנושאים הדתיים, ובעיקר כלפי הדרישות של ש"ס. צריך לזכור, שלמורת רוחי המוחלטת, באיזה מקום, אפשרנו את התיקון לחוק-יסוד: חופש העיסוק, שבעצם מנע את הייבוא של בשר לא-כשר וגם את התיקון הנוסף לגבי אותם מושגים – צונן, צנון, קר, קפוא וכו'. ולמרות זאת חברי ש"ס, לפחות בהצבעה שהיתה לפני איזה זמן, הצביעו נגד הקואליציה. ש"ס יכולה להצביע נגד הקואליציה משום שהקואליציה עם הבלוק החוסם מורכבת מ-63 חברי כנסת, וגם קריאתו הנרגשת – – –

יוסף בא-גד (מולדת):

עם הערבים.

אברהם פורז (מרצ):

אז מה?

יוסף בא-גד (מולדת):

עתיד מדינת ישראל.

אברהם פורז (מרצ):

אדוני היושב-ראש, אני מציע שלא יושמעו פה הערות גזעניות.

יוסף בא-גד (מולדת):

זה לא גזעני.

אברהם פורז (מרצ):

בכל מקרה, יש 63 חברי כנסת, וגם אם קריאתו הנרגשת של משה קצב לש"ס ליהפך ל-100% אופוזיציה תתמלא, גם אז תוכל הקואליציה הזאת, בסופו של דבר, לשרוד, תוכל להמשיך עד הסוף. אני חושב שזה יהיה חבל, כי באיזה מקום יש לי תחושה, שבקרוב ההנהגה של ש"ס ובחלקים חשובים שלה יש הבנה לשליחות הראשונה במעלה שהממשלה הזאת ממלאת, שהיא קידום תהליך השלום.

אני רוצה גם לומר לחברי הכנסת של יהדות התורה, שעם חלק מהם אני משוחח: אינני מבין את הקצף שיצא על הממשלה משום שמרצ בפנים. עם כל הכבוד, אני חושב שבחלק מהדברים לא היתה לכם שום סיבה שלא לתמוך, אבל בכל מקרה אחד הדברים הפחות יפים שעשיתם היה הפסילה האישית של אנשים כמוני ואחרים. במלים אחרות, כל ממשלה שתיתמך על-ידי אנשים כמוני, ממרצ, היא פסולת חיתון בעיניכם. לא שאני מת להתחתן אתכם. מצדי תשארו איפה שאתם רוצים.

משה גפני (יהדות התורה):

אתה מדבר בכנסת. מה קרה לכם? הדגל שלכם הוא אנטי-יהודי. אנחנו לא יכולים ללכת אתכם יחד. אני גם מבקש מש"ס לפרוש מהשותפות אתכם בהסתדרות.

אברהם פורז (מרצ):

אני שמעתי את הדבר הזה. חבר הכנסת גפני, אתה פה בעצם רובוט. המפעיל שלך לא נמצא פה. הוא מפעיל אותך בשלט רחוק. המפעיל שלך החליט שבקיבוצים אוכלים בשר לא-כשר ובזה נגמר הסיפור. זה שבליכוד ובעבודה יש מי שהיחס שלהם לדת אינו שונה משלי, אז זה בסדר, הם כשרים, אבל אתה יודע מה, אני לא רוצה לחזר אחריכם, לא רוצה לשלם את המחיר שצריך לשלם לכם.

משה גפני (יהדות התורה):

חוסר האינטליגנציה שלך משווע.

אברהם פורז (מרצ):

תהיה רגוע. אתה יכול להישאר באופוזיציה. אני שמח שאתה באופוזיציה. תישאר שם, זה בסדר גמור. כל פעם שאני רואה אותך מתרגז על הדברים האלה, לא הייתי אומר שזה ממלא אותי שמחה, אבל אינני מתרגש מזה.

לגבי כמה דברים שנשמעו, אני רוצה לומר שאינני שותף למה שאמרה השרה שולמית אלוני בקשר לפיצוי לפלשתינים בתוך תחומי "הקו הירוק". זאת לא עמדתה של מרצ, ואם היא אמרה את זה – היא אמרה על דעתה שלה.

דבר נוסף ואחרון שאני רוצה לומר: לממשלה הזאת אין אלטרנטיבה. אילולא ניהלנו משא-ומתן עם אש"ף ואילולא הגענו להסכמים, כולם היו "חמאס". כך יש לנו לפחות חלק מהם, ועם החלק הזה נתמודד. תודה.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה. חבר הכנסת פרופסור אבנר חי שאקי, ואחריו – חבר הכנסת רפאל פנחסי.

אבנר חי שאקי (מפד"ל):

אדוני היושב-ראש, אדוני השר, חברי הכנסת, צירופם של שני שרים למילוי החלל הריק בשני המשרדים החשובים, משרד הדתות ומשרד הפנים, הוא דבר בעתו, ואולי באיחור רב. אין ספק שנחוץ שר במשרה מלאה הן למשרד הדתות והן למשרד הפנים. וטוב עשה ראש הממשלה, באיחור אומנם, שמינה שני שרים שהצליחו איש איש בתפקידו – השר עוזי ברעם, שהצליח מאוד בתיירות, זאת הדעה הכללית, והוכיח כושר מינהלי גדול, והשר שטרית, שקיבל אומנם משרד קטן, משרד הכלכלה והתכנון, אבל גם הוא עשה בו את המקסימום שניתן, מיצה אותו מכל צד ועבר.

מדובר בשני משרדים חשובים ביותר, האחד נחשב גדול והאחר נחשב קטן, ובטעות. משרד הדתות הוא ללא ספק משרד חשוב ביותר. אם הוא קטן לפי תקציבו וקטן לפי מספר עובדיו, הרי הוא גדול בזה שהוא עוסק בנושאים שהם מן החשובים ביותר, אם לא החשובים ביותר, בחייו של העם, בחייו של כל עם שמכבד דת וחי חיי מסורת.

אני רוצה לומר, שמכיוון שהשר שחל העמיד את הדיון הזה כאילו הוא דיון על אמון ואי-אמון, הרי הוא יאלץ אותנו להצביע נגד, שכן חברי חבר הכנסת זבולון המר כבר עמד היום והוכיח באותות ובמופתים מדוע אין לנו אמון בממשלה הזאת בנושאים המיידיים, המדיניים, הביטחוניים והאחרים. ועד הרגע הזה לא שמענו תשובה משכנעת אחת המצדיקה נתינת אמון בממשלה הזאת.

אבל לכאורה יש להבדיל בין השניים. אשר לאמון בממשלה כולה כממשלה – בה אין לנו אמון ולא יכול להיות לנו אמון, משום שהיא טועה ומטעה, משום שהטרור משתולל, משום שהמרצחים ממשיכים בדרכם בלי שמישהו חוסם אותם, מפני שהאמנה הפלשתינית ממשיכה להתקיים. ולא ניצלו את ההזדמנות הזאת של ועידת קהיר, של כינוס הוועד הפועל של אש"ף. במשך שנה וחצי טענו שהאמנה הפלשתינית איננה מבוטלת מפני שאי-אפשר לכנס את הוועד הפועל של אש"ף. והנה נס, הצליחו בתוך ימים מעטים לכנס אותו. והייתי משוכנע שהממשלה הזאת תעמוד על גבו ועל ראשו של ערפאת ותאמר לו: פרע את השטר, זה המינימום שאתה חייב לעשותו, אין לך שום תירוץ. אמרת שאי-אפשר לכנס, כינסת, תבטל את האמנה הפלשתינית, אמנת הדמים, אמנת השנאה, אמנת הגזענות, אמנה אנטישמית, אמנה אנטי-ישראלית לכל הדעות. אבל, לצערי, לא עמד לממשלה הזאת הכוח המוסרי המינימלי לתבוע את המינימום הזה מערפאת רב-המרצחים.

אבל יש להבדיל, ואני מבדיל, בין הממשלה כממשלה לבין הצורך הזה, שהורגש על-ידי כל חברי הכנסת, שמשרדים חשובים אלה מן הדין שיאוישו. ואכן האיוש בוודאי יתרום לכך שאנשים יקדישו את מירב זמנם. לכל אחד מהם יש עוד משרד, אבל אין ספק שכל אחד מקבל משרד החשוב בהרבה מזה שהוא עוסק בו היום, כך שהוא יוכל להקדיש ממיטבו, מזמנו, ממרצו, מכוחו ומן האינטליגנציה שלו כדי לקדם אותו.

אני רוצה לומר מלים מעטות על השרים, על אלה שעומדים להיות מוכרים כשרים, ועל משרדיהם. קודם כול אני רוצה לומר לחברי פרופסור שטרית: לפנינו משפטן מן השורה הראשונה, אדם שיש לו כבוד למסורת היהודית, אדם שבנעוריו הצטיין כחתן התנ"ך והוא ידוע בגישתו ובכבוד הרב שהוא רוחש לתנ"ך ולכל המקורות היהודיים. אני פונה אליו ומבקש, כי כניסתו למשרד הזה תנוצל כך, שכל החללים והפערים שנוצרו עקב היעדרו של שר במשרד זה כשנה וחצי יתמלאו.

צריך לעשות הכול כדי שהתקציב של המשרד יגדל. צריך שהמועצות הדתיות יקבלו סיוע הרבה יותר גדול. צריך לשפר את מצבם של בתי-העלמין. צריך שתהיה, כמובן, קליטה רוחנית. זה אחד הנושאים הנכבדים ביותר שמשרד זה יכול וזכאי לעסוק בהם, ולצערי אינו עוסק בו, בוודאי לא במידה מספקת. צריך לעשות הכול כדי לשפר את החזות החיצונית של בתי-הדין הרבניים. ראויים הם בתי-הדין הרבניים לחזות חיצונית – כפי שאנו דואגים, ובצדק, לחזות החיצונית של בתי-המשפט האזרחיים. זה כבודה של תורה, זה כבודו של המשפט העברי וזה כבודה של המדינה כולה.

צריך לעשות הכול, בעזרת השם, כדי שהשר החדש יצליח להשיג תקציבים ראויים כדי להתמודד עם הצרכים האובייקטיביים האמיתיים של המשרד. השירותים הדתיים זקוקים לתוספות.

צריך גם לעזור למוסלמים ולדרוזים, שצורכיהם מצדיקים הגדלה מסוימת בתקציב. אמרתי זאת כששימשתי כשר הדתות, אני אומר זאת גם היום, כי זאת אמת אובייקטיבית שאין עליה חולק.

אני רוצה לברך גם את ידידי השר ברעם, שבמשרד התיירות עשה ועושה באמת חיל, ויש להניח שהוא יכול לעשות דברים חשובים גם במשרד הפנים.

תביעתנו-בקשתנו היא, שהתקציבים במשרדים הללו יחולקו באופן שוויוני, שלא יופלו מגזרים מסוימים לרעה מסיבות כאלה או אחרות, שלא יופעלו אידיאולוגיות מסוימות כדי להפלות בין לבין. אז ניתן יהיה בהחלט לברך על המינויים.

אני מצרף את ברכותי אישית לשני השרים החדשים. אם השר שחל יוריד, ואני מקווה שהוא אכן יוריד, את התביעה לראות בהצבעה היום הצבעת אמון, אנחנו נחשוב בצורה חיובית על הדרך שבה נצביע היום על מינויים של שני השרים החדשים. תודה רבה.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה לחבר הכנסת שאקי. אני מזמין את חבר הכנסת רפאל פנחסי, ואחריו – חבר הכנסת רפאל איתן.

מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת

היו"ר ד' שילנסקי:

עד שיגיע חבר הכנסת פנחסי לדוכן, הודעה לסגנית מזכיר הכנסת.

סגנית מזכיר הכנסת ש' כרם:

ברשות היושב-ראש, הנני מתכבדת להודיע, כי הונחו היום על שולחן הכנסת:

לקריאה ראשונה, מטעם הממשלה – הצעת חוק מבקר המדינה (תיקון מס' 29), התשנ"ה-1995; הצעת חוק שכר שווה לעובד ולעובדת בעד עבודה שוות ערך, התשנ"ה-1995; הצעת חוק עבודת נשים (תיקון מס' 13), התשנ"ה-1995.

לקריאה ראשונה, מטעם חברי הכנסת – הצעת חוק לתיקון סדרי המינהל (החלטות והנמקות) (מס' 3), התשנ"ה-1995, של חברת הכנסת לימור לבנת; הצעת חוק לתיקון סדרי המינהל (החלטות והנמקות) (מס' 4), התשנ"ה-1995, של קבוצת חברי הכנסת.

עוד הונחו מסקנות הוועדה למלחמה בנגע הסמים בנושא: תופעת הסמים בספורט הישראלי. תודה.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה.

הודעת הממשלה על החלטתה להטיל תפקידים נוספים על שרים

היו"ר ד' שילנסקי:

בבקשה, חבר הכנסת רפאל פנחסי.

רפאל פנחסי (ש"ס):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אני רוצה להצטרף למברכים על מינוי השרים החדשים-הישנים, ידידי השר עוזי ברעם וידידי השר פרופסור שמעון שטרית, כשר לענייני דתות וכשר הפנים.

אני יכול להעיד קצת מתקופת כהונתי לפני כשנה במשרד לענייני דתות, וגם בהמשך, כשעקבתי אחר המשרד הזה, כי בשנתיים האחרונות המשרד לענייני דתות עבר מהפך בראייה הכללית שלו בכל נושא ונושא: תכנון לטווח ארוך, טיפול ביעדים בצורה יסודית, מאבק באוצר על היחס למשרד בענייני תקציבים, אם זה בנושא ועדה בין-משרדית, שהתקציב בו היה זעום, בנושא של מבני דת – ואני חושב שהפרופסור שטרית כשר לענייני דתות יפעל רבות להשיג תקציבים בנושא מבני דת, כי בנושא של בניית בתי-כנסת ומקוואות יש מחסור גדול בתקציבים, למרות ההישגים שהשגנו בשנתיים האחרונות.

בתקציבי התרבות בסעיפים הכלליים השרה אלוני מצליחה להשיג עשרות מיליוני שקלים, וכשזה מגיע לתקציב המשרד לענייני דתות, לצערי לא רק שאין גידול אלא יש קיצוצים. אני מקווה שהשר החדש יפעל ביתר שאת וביתר עוז להביא לשוויון ולהשגת תקציבים בנושאים אלה, יפעל להבטחת שיקולים ענייניים ושוויוניים בחלוקת התקציבים, לקריטריונים, עם היועץ המשפטי לממשלה, למינוי אנשים מקצועיים. זה כבר לא משרד קטן ושולי, שהיה נחלה פוליטית לסיוע למקורבים ולמינוי אנשי המפלגה. צריך להמשיך את המהפכה, את המהפכה הזאת אסור להפסיק. צריך להוסיף משאבים, לפעול באופן שהציבור הרחב יבין את חשיבות המשרד ויכבד את המשרד ואת ענייני הדת.

אין זה סוד שתמכנו במינויו של השר פרופסור שטרית לתפקיד השר לענייני דתות. לדעתנו, הוא ראוי לתפקיד, הוא הוכיח עד כה רגישות והבנה – –

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

איך תצביע היום?

רפאל פנחסי (ש"ס):

– הוא בעל רקע מסורתי ורקם מערכת מכובדת ואמיתית של קשרים עם הציבור הדתי והחרדי לגווניו ועדותיו. אני מקווה, שגם בתפקידו החדש הוא ימשיך באותה מסורת, לראות בעין שוויונית את כל הגופים ואת כל הציבור, אם זו מפלגה זו ואם מפלגה אחרת, עדה זו או עדה אחרת. אני בטוח שכוונותיו לטובה, ותפילתי כי מן השמים יסייעו לו להגדיל תורה ולשרת את כל האוכלוסייה, והוא ירשום הצלחות וזכויות בתפקידו זה ויעלה מעלה בהמשך.

אומר כמה מלים גם לגבי מינוי השר עוזי ברעם לתפקידו כשר הפנים. ידידי השר ברעם, אתה נכנס לנעלים גדולות, ואין זה לתפארת המליצה. בוודאי תלמד ששר הפנים לשעבר הרב אריה דרעי חולל מהפך במשרד בכל התחומים. הוא העלה את הסקטור המוניציפלי על המפה, הרים את הרשויות המקומיות מבריא עמיקתא לאיגרא רמא. הוא ביצע מהפך במינהל האוכלוסין במחוזות, בוועדות התכנון והבנייה, בהקמת מינהל לכבאות ועוד ועוד.

הוא גם – וזו מבחינתו זכותו הגדולה ביותר – לימד פרק את ראשי הרשויות, שענייני הדת וצרכי מוסדות התורה אינם בנים חורגים במדינת ישראל, וחובת ראש רשות לסייע לסמינר דתי לבנות, בדיוק כמו ל"ביתר" או ל"הפועל", ול"אל המעיין" – בדיוק כמו לסניף "הצופים".

אני מציע לך, ידידי השר עוזי ברעם, להמשיך בדרך זו. אני רוצה לדבר על משרד התיירות, אבל במשרד הפנים בוודאי ובוודאי יש הרבה מה לעשות, ואם תמשיך באותה דרך, של ממלכתיות ושוויוניות, כדי שכל הציבור יקבל מה שמגיע לו בלי קיפוחים, בוודאי ובוודאי זו תהיה הצלחתך הרבה.

אני רוצה לאחל בשמי ובשם התנועה שאני מייצג, תנועת ש"ס, הצלחה לשני השרים בהמשך הדרך, הצלחה רבה.

היו"ר ע' מאור:

תודה רבה לחבר הכנסת פנחסי. חבר הכנסת רפאל איתן, ואחריו – חבר הכנסת אברהם שפירא. אני מזמינה את הדוברים לקחת דוגמה של עמידה בלוח הזמנים של חמש דקות המוקצבות לכל סיעה.

רפאל איתן (צומת):

גברתי היושבת-ראש, חברי הכנסת, ראש הממשלה צוטט כאומר שרק 30% מהציבור תומכים במדיניות הממשלה. זו הודאה בכישלון מחפיר. ומה הן המסקנות אם דברי ראש הממשלה מצוטטים נכון והנתונים על סלידת הציבור מהממשלה מדויקים? מסקנה פשוטה, שלממשלה כזו אין זכות קיום, כי הציבור מתנגד למדיניותה.

סוף סוף מונו שרים למשרדים שהחזיק בהם ראש הממשלה, לא לפני ביצוע מהלכי תגרנות כבשוק של פשפשים, וראש הממשלה נאלץ או התנדב להתייעץ עם אותה מפלגה שמקופתה נלקחו המשרדים ולקבל את הסכמתה לסבב המשונה הזה.

המצב הכלכלי חמור, המשק במשבר והממשלה מנופחת ותופחת, ועוד מובטח לנו סבב מינויים נוסף ביוני. במצב כזה היה צריך להעדיף את העניין הלאומי, לצמצם את מספרם של משרדי הממשלה ל-13 בלבד, כמו ביטחון, חוץ, פנים, שיכלול את איכות הסביבה והתיירות; חינוך, על כל ההמצאות והפיצולים; עבודה – רווחה וקליטה; תחבורה – בינוי ושיכון; משפטים; כלכלה, שיכלול את התעשייה והמסחר; אנרגיה ותשתית, משטרה, אוצר, חקלאות, בריאות ודתות. במצב כמו שאנחנו נמצאים בו זה צו השעה: לייעל את התפקוד, להגביר את התיאום, לצמצם את ההוצאות ולשמש דוגמה לציבור, להראות שיש בעל בית היודע מה לעשות ואיך. לא זו תמונת המצב. לא קיימת מנהיגות שתתנשא ותתרומם כצורך השעה.

במקום להתנפח צריך ללכת אל העם, להציג הישגים, אם היו, להראות קשיים קיימים, לחדש את אמונו של הציבור או לקבל את משפטו גם בטרם מלאה סאתה של הממשלה, כי מחדליה רבים ועצומים מ"הישגיה", שאינם ולא היו. תודה.

היו"ר ע' מאור:

תודה רבה. חבר הכנסת אברהם שפירא. אחריו – חבר הכנסת סאלח סלים.

אברהם שפירא (יהדות התורה):

גברתי היושבת-ראש, כנסת נכבדה, קודמי חברי הכנסת מן הקואליציה ומן האופוזיציה כאחד דנו במינוי השרים החדשים לא רק במשמעות המצומצמת של המינויים אלא בהיבט הפוליטי היותר נרחב. אף שאני רוצה להתמקד בעיקר במשמעות המינויים האלה לגופם, אני מבקש לומר משפט אחד כללי. אין זה סוד שהמינויים שעליהם אנו מתבקשים להצביע היום נובעים מהחלטתו של הגאון הרב עובדיה יוסף שליט"א, שלא אישר לסיעת ש"ס להצטרף לקואליציה הממשלתית. אני רוצה לברך אותו ואת כל סיעת ש"ס, שסוף סוף אנחנו יכולים לעמוד פה יחד כיהודים חרדים ולא להיות שותפים לממשלה הזאת. מאז הקמת המדינה זו הממשלה הראשונה שליד שולחנה לא יושב יהודי חובש כיפה בתפקיד שר; זו הממשלה הראשונה שהנושא הדתי לא מיוצג בו כראוי וברמה המתאימה.

מנקודת המבט של הציבור הדתי שני המינויים המובאים היום לאישורנו תופסים מקום מרכזי ברקמת היחסים העדינה שבין דת ומדינה, ובין הציבור הדתי והציבור הכללי. המשרד לענייני דתות מופקד על השירותים הדתיים לכלל האוכלוסייה – על הישיבות, המחקר התורני, שבת, מקוואות, כל הדברים שהם חיינו. משרד הפנים אחראי לנושא המוניציפלי, לרשות הרבים המשותפת לכלל האוכלוסייה בישראל.

אין ספק, כי יהודי ירא שמים, המקיים אורח חיים דתי, שומר תורה ומצוות, עשוי לגלות יותר הבנה ורגישות לנושאים שבתחום אחריותו במשרד לענייני דתות. עתה, בכל אופן, משלא זכינו לכך, זכינו

שהשר שטרית, שהוא מלא מסורת, יגלה רגישות רבה ואחריות לכל אותם עניינים שבתחום משרד הדתות.

ערכי תורה ויהדות, כמו שמורת טבע, חייבים להיות מוגנים. בשמורת טבע אין מעניקים אפשרות להקים בניינים חדשים, לבנות מבנים שאינם שייכים לסביבה. כך הם ערכי ההלכה. טבעי הדבר, שכל שר, במיוחד אם יש לו רקע מתאים, רוצה להנהיג חידושים, לבחון נהלים ולהתעמק במהות. אני קורא לשר שטרית לזכור, כי חדש אסור מן התורה. חלילה וחלילה שיתפתה ליצר הרע לנסות להנהיג שינויים מהותיים בעולם התורה ובמערכת השיפוט הרבני. "להיטיב את הנרות", לבחון עניינים ארגוניים-מינהליים, במידה שאינה פוגעת במהות – בבקשה. אבל לקצץ בנטיעות – חלילה וחלילה. זו תהיה פגיעה לדורות.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

מדוע לעשות שינויים זהו יצר הרע? ואם מדובר בשינויים טובים?

אברהם שפירא (יהדות התורה):

השר שטרית גדל בבית, במשפחה בעלת שורשים עמוקים במורשת ישראל, ושם ספג לתוכו מנהיגות של אהבה והערכה לכתבי הקודש, לרוח ישראל-סבא. ודאי שהיינו מצביעים בעד המינוי הזה, אלא משום שהשר שחל הפך את זה לעניין של אמון בממשלה, ואת זאת אנו לא יכולים לעשות – לא נוכל להצביע נגד, ונימנע.

אני מקווה שהשר שטרית ישמור בעיקר על הדבר הקדוש ביותר, על השבת. שלא תיתן לרפורמים, לתולעת הזו, להיכנס למועצות הדתיות, ואחר כך עוד לקרוא לכך מועצה דתית. בוושה וחרפה לעם ישראל שרוצים גם את הדבר האחרון הזה להרוס עד היסוד.

אני זוכר שיידינו השר חיים צדוק היה שר דתות. כמשפטן הוא שמר מאוד והתייעץ עם הרב אליעזר גולדשמידט, זכר צדיק לברכה, על כל דבר עדין. אני מציע גם לך, השר שטרית, תבחר לך רב שהוא יהודי בקי בהלכה, כדי שתוכל לשמור על כל דבר קדוש. אתה משפטן, ואתה יכול להפוך להיות גאווה לממשלה הזו בכל מה שקשור לדת ישראל.

אותו דבר אני רוצה להגיד על עוזי ברעם. עוזי ברעם הוא איש מוכשר, והוא הוכיח כשרון מוחלט במשרד התיירות. אני רק מצטער שראש הממשלה הפך אותו לתייר במשרד הפנים, והוא נותן לו שלושה חודשים; בעצם הוא הפך את משרד הפנים למשרד התיירות. אבל יכול להיות שעוזי יצליח כל כך, שקשה יהיה לנתק ממנו את המשרד.

עוזי גדל אצל משה ברעם, שאהב מאוד את היהדות החרדית ושמר עמה על קשר. הוא היה ממנהיגי תנועת העבודה.

צר לי על שאנו לא יכולים להצביע בעד, אבל לא נצביע נגד, בגלל ההחלטה הטובה למנות את שני השרים. אני מודיע כאן, כי לפני שבוע, כאשר מרצ רצתה להצביע נגד, הודעתי לראש הממשלה, שאם הם יצביעו נגד, אני אצביע בעד. עכשיו השר שחל הפך את זה לעניין של אמון בממשלה, ואת זאת איננו יכולים לעשות.

אנו מאחלים לשני השרים הצלחה רבה. אני מקווה שהשר שטרית יקדש שם שמים, בעיקר בכל הקדוש לנו במשרד הדתות. תודה.

היו"ר ע' מאור:

תודה רבה. נישאר עם רוח הדברים ולא עם תוצאת ההצבעה, השר שטרית.

חבר הכנסת סאלח סלים. אחריו – חבר הכנסת אלכס גולדפרב, ואם הוא לא יהיה – חבר הכנסת יוסף בא-גד.

סאלח סלים (חד"ש):

גברתי היושבת-ראש, אדוני השר, ברצוני לברך על ההחלטה הזו. אני מברך את השר שטרית כשר הדתות ואת השר עוזי ברעם כשר הפנים. אני מאחל לכם הצלחה. אתם מקבלים שני תפקידים חשובים מאוד, במיוחד משום שבמשך חודשים רבים לא היו שרים בשני משרדים אלה. הרבה דברים הזנחנו, לצערי, הרבה דברים ששר הפנים היה צריך לחתום עליהם לא נחתמו במשך חודשים, בגלל העומס על ראש הממשלה, גם בתפקידו כשר הדתות.

אני שואל, מדוע המינוי הוא רק לארבעה חודשים? אני חושב שיש בכך משהו, לכן אני אומר לחבר הכנסת שפירא: כנראה הרומן עם ש"ס יתחדש כעבור ארבעה חודשים. מדוע קבעו לעצמם ארבעה חודשים? לכן, אל תהיה בטוח כל כך בגט הזה. כנראה מתבשלים דברים כדי להחזיר את ש"ס.

אברהם שפירא (יהדות התורה):

ראש הממשלה אמר שהוא רוצה להביא את ברק, את רמון ואת ביילין.

שר הכלכלה והתכנון ש' שטרית:

לא הוא אמר, העיתונים כתבו.

סאלח סלים (חד"ש):

הוא רוצה גם את ש"ס.

אברהם שפירא (יהדות התורה):

ש"ס לא תלך אתו בלי יהדות התורה.

סאלח סלים (חד"ש):

לכן, אל נהיה בטוחים שהגט בין ש"ס לבין מפלגת העבודה הוא גט רשמי שיחזיק מעמד. הרומן נמשך, כך אני מעריך.

גברתי היושבת-ראש, אדוני השר, המצב בשטח הוא מצב קשה בכלל, ושמענו כאן מחברי הכנסת החרדים והדתיים, שגם בסקטור היהודי יש המון בעיות. אם אנו שומעים שבסקטור היהודי יש כל כך הרבה בעיות, מה יגיד הסקטור הדפוק ביותר? מה יגיד הסקטור ההרוס לגמרי, הסקטור הערבי על כל עדותיו, ובמיוחד העדה המוסלמית, הנמצאת במצב קריטי מבחינת משרד הדתות?

משה גפני (יהדות התורה):

החרדים מבקשים להשוות אותם לערבים.

סאלח סלים (חד"ש):

חבר הכנסת גפני, זוהי דמגוגיה. אתם רוצים להשתוות לערבים? אתם לא תסבלו זאת, אתם תרדו אפילו מהארץ. הערבים חיים במצב גרוע מאוד.

משה גפני (יהדות התורה):

תראה איך החרדים חיים. בוא לא נעשה השוואה. הלוואי שמשרד החינוך היה בונה כיתות בסקטור החרדי כמו שהוא בונה לסקטור הערבי, ואני בעד הסקטור הערבי.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

חבר הכנסת סלים, אתה מדבר על הערבים במצרים, בירדן או בסעודיה? איפה הם גרים בתנאים יותר גרועים – בארץ?

היו"ר ע' מאור:

חברי הכנסת, ברשותכם, רשות הדיבור היא של חבר הכנסת סאלח סלים.

סאלח סלים (חד"ש):

חבר הכנסת ויינשטיין, אתה כאילו אורח בפוליטיקה. לנו אכפת כחברי כנסת, תושבי המדינה, מכל הגוונים ומכל העדות.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

אתם חיים כאן יותר טוב מאשר בכל מדינה ערבית בסביבה, בכל מה שנוגע לאיכות החיים ולאיכות החינוך.

היו"ר ע' מאור:

חבר הכנסת ויינשטיין, קריאת הביניים שלך הובנה. תאפשר בבקשה לחבר הכנסת סאלח סלים להשלים את דבריו.

סאלח סלים (חד"ש):

אני בטוח, חבר הכנסת ויינשטיין, שאתה טועה. אני חי במגזר הזה. אם אתה רוצה, בוא לבקר במגזר הזה ותשמע.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

אני מבקר.

סאלח סלים (חד"ש):

תשמע את האמת. גם במגזר שלנו יש אנשים שאינם אומרים את האמת ומסלפים דברים. המצב אצלנו קשה מאוד, במיוחד בכל הנוגע לתחום משרד הדתות. היום התקיים דיון בוועדת הביקורת על בתי-הדין השרעיים. רק לשופט ולמזכיר יש כיסא, לאנשים הבאים לבית-הדין אין כיסא. אין מזכירה, אין טלפוניסטית – אין שום דבר. דבר מביש. אפשר לבקר בירושלים ולראות את זה. זה דבר מביש – השופט העליון של בתי-הדין השרעיים של העדה האסלאמית.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

יש בית-דין, יש בית-דין לדמוקרטיה.

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

היו"ר ע' מאור:

חבר הכנסת ויינשטיין, אני מצטערת. חבר הכנסת סאלח סלים, אני מוסיפה לך דקה בגלל ההפרעות, אבל תתמקד בתכנים בלי להתייחס לקריאות הביניים.

סאלח סלים (חד"ש):

למה אתה חושב שזה חסד בשבילנו?

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

זה לא חסד. אמרתי שזה חסד?

סאלח סלים (חד"ש):

אנחנו אזרחים לכל דבר ואנחנו נלחמים לדמוקרטיה הזאת.

רחבעם זאבי (מולדת):

אתם לא נלחמים בצה"ל.

סאלח סלים (חד"ש):

אנחנו לא רוצים להיות בצבא כובש.

רחבעם זאבי (מולדת):

רק זכויות אתם רוצים, בלי חובות.

סאלח סלים (חד"ש):

כן, אנחנו לא רוצים להיות בצבא כובש, אנחנו רוצים מדינת ישראל – מדינת שלום, שוחרת שלום עם שכניה, לזה אנחנו נאבקים. אתה כל החיים שלך נאבקת כדי שממשלת ישראל ומדינת ישראל תמשיך עוד מאה שנה במלחמות ולא אכפת לך מכל הילדים של היהודים ושל הערבים שייהרגו, זה הקו שאתה נוקט – – –

רחבעם זאבי (מולדת):

לי לא אכפת? לך אכפת כי הילדים שלך בחזית.

סאלח סלים (חד"ש):

זה מה שאתה רוצה. אני רוצה שלא היהודים ולא הערבים ייהרגו, אני רוצה שכולם יחיו, גם היהודים וגם הערבים.

יוסף בא-גד (מולדת):

אנחנו רצחנו פעם אחת ילד ערבי?

היו"ר ע' מאור:

אני מבקשת להפסיק את קריאות הביניים.

חבר הכנסת סאלח סלים, זמן תם. בבקשה, משפט מסכם.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

אתם לא מקבלים את זה בחסד, אני גאה על כך.

היו"ר ע' מאור:

חבר הכנסת ויינשטיין, אל תכריח אותי לקרוא אותך לסדר.

סאלח סלים (חד"ש):

אתם מדברים בנימה כזאת, כאילו אתם עושים לנו טובה. למה? אנחנו לא אורחים במדינה הזאת. תדעו כולכם שאנחנו נולדנו פה, אבא שלי, סבא שלי וסבא של סבא שלי נולדו פה. אני לא אורח פה, לא באתי לארץ הזאת לא במטוס ולא באונייה. אל תדברו אתנו כמו שדיברו בדרום-אפריקה. המצב השתנה בכל העולם. אתם מדברים אתנו כאילו אנחנו עוברי דרך. אנחנו לא כאלה, אנחנו חיים ונולדנו באדמתנו. תדעו את זה. תודה רבה.

היו"ר ע' מאור:

תודה רבה. אני מזמינה את חבר הכנסת אלכס גולדפרב – איננו. חבר הכנסת יוסף בא-גד. אחריו – חבר הכנסת טלב אלסאנע, ואם הוא לא יהיה – חבר הכנסת רענן כהן.

רפאל פנחסי (ש"ס):

אחרון הדוברים?

היו"ר ע' מאור:

כן, אחרון הדוברים, אלא אם כן הממשלה תרצה להשיב.

בבקשה, חבר הכנסת בא-גד.

יוסף בא-גד (מולדת):

גברתי היושבת-ראש, חברי הכנסת הנוכחים, אדוני, אפשר כבר לקרוא לך שר הדתות על שם עוד כמה דתות?

שר הכלכלה והתכנון ש' שטרית:

בעוד כמה דקות.

יוסף בא-גד (מולדת):

ובכן, אני רוצה לברך את השרים על בחירתם ועל היכנסם לתפקידם החדש.

אם כבר עושים את כל התהליך הזה והבחירה הזאת, עוד אומר את דעתי. במה שנוגע לשר שטרית, זו בחירה מוצלחת. בכנסי רבנים שהשתתפתי בהם אתו – אני לא יודע אם השר זוכר, אבל היינו יחד בכנס רבנים בשבת ב"רמדה" ובכנסים נוספים – אני רוצה לומר לכם, כי לאחר שהוא שם את הכיפה על הראש הוא אחד מהחבריה, אחד מהצוות, אחד מהחברים, דעותיו התקבלו, היתה הבנה והיה שיתוף פעולה. זה היה הרבה זמן לפני שחשבו על התפקיד, כך שניכרים דברי אמת. אני מברך אותך, כבוד השר שטרית, להיבחר כשר הדתות, ואת השר ברעם להיבחר כשר הפנים.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

מצאת צדיק בסדום.

יוסף בא-גד (מולדת):

אבל – עכשיו באה המלה אבל – הממשלה הזאת מורחבת עד כדי התפוצצות. כבר בישרו לנו שביוני-יולי מצרפים עוד שני שרים. כמה שרים? כמה סגני שרים על חשבון העם הסובל והמפסיד? פה יש התפוצצות – שרים וסגני שרים בלי סוף. אילו היתה הממשלה הזאת טובה, פועלת, דואגת – החרשתי. אבל זו ממשלה שהחליטה לא ללכת להלוויות של קורבנות כי יש יותר מדי לוויית; זו ממשלה שברגע שנהרג נהג המונית רפי כהן, השם ייקום דמו, מתוך עיוורון מוחלט מזמינים אותה לסעודה חגיגית בלי להתחשב במשפחה האבלה; זו ממשלה שפה בסמוך שובת נגדה הרב מנחם פליקס אחרי רצח בתו עפרה, השם ייקום דמה.

בשבוע שעבר סיפרתי שבגן-הוורדים שובת רק הרב מנחם פליקס. ביום רביעי הודעתי שבינתיים יש עשרה שובתי רעב. היום ביקרתם, וכבר יש 17 שובתי רעב, כמניין "טוב", ואני מפחד שהמניין יגדל. היתה תהלוכה בקריית ראש הממשלה, הפגנה גדולה במוצאי-שבת, והממשלה עיוורת, לא רואה, לא שומעת, חירשת ולא מבינה, היא עוסקת רק במינויים פנימיים.

כולם התנפלו על פרופסור רקובר, שאמר מלת אמת. אני לא יודע אם מותר לי לבקש מן הקצרניות או ממیشهו באולם: אולי משהו יכול להביא לי "טיפקס"? למה אני צריך "טיפקס"? חס וחלילה, למחוק פסוק בתורה. אני אקרא פסוק בתורה, אם אתם מחליטים למחוק פסוק בתורה ב"טיפקס", חס וחלילה, אז תענישו את פרופסור רקובר.

יורם לס (העבודה):

מה עם דוד המלך?

יוסף בא-גד (מולדת):

אני מעדיף לא לענות לחוכמותיך.

רחבעם זאבי (מולדת):

של נעליך לפני שאתה מדבר על דוד המלך נעים זמירות ישראל, גיבור – – –

יוסף בא-גד (מולדת):

אני מבקש שהיועץ המשפטי יגיש תביעה נגד משה רבנו ונגד התורה. "ואת זכר לא תשכב משכבי אשה תועבה היא. ובכל בהמה לא תתן שכבתך לטמאה בה". התורה הצמידה משכב זכר למשכב בהמה. מה אתם רוצים מפרופסור רקובר? אלא אם כן אתם רוצים למחוק.

נעשה מעשה איום ונורא של חילול קברים יהודיים ביפו. היום הפיצו שקר שהמפגינים מקבלים כסף. אני רוצה לראות אם משהו מוכן לקבל מכות תמורת כסף. איזו שערורייה. הפרידו את הרב עוזי משולם מחסידי, אף שקודם התנהגו יפה, רק כדי לפגוע.

לכן, לממשלה הזאת אין זכות קיום. אני נאלץ לברך על השרים, כי אין לי נגדם שום דבר, אבל הממשלה צריכה ללכת מהר ככל האפשר.

היו"ר ע' מאור:

אני מזמינה את חבר הכנסת טלב אלסאנע. אחריו – חבר הכנסת רענן כהן, אחרון הדוברים.

טלב אלסאנע (מד"ע):

גברתי היושבת-ראש, כנסת נכבדה, רצוני לברך את השר ד"ר שמעון שטרית למינויו כשר הדתות. יעמוד בפניו אתגר רציני מאוד, מאחר שבמשך עשרות שנים משרד הדתות לא תפקד בכל הנוגע לעדה המוסלמית בתוך מדינת ישראל. עדה זו היתה מקופחת במשך שנים. העובדים של המסגדים ושל מוסדות הדת קיבלו את השכר הכי נמוך, והם היו בתחתית הסולם בשירות הציבורי.

מסגדים רבים הוזנחו, הופקרו. המסגד בבאר-שבע הפך מוזיאון. מסגד אחר בקיסריה הפך להיות מסעדה, שם מוכרים משקאות חריפים שאסורים בתכלית האיסור על-פי הדת המוסלמית. במסגד בצפת מציגים הצגות פורנוגרפיות, הכול תוך חילול קשה, פגיעה, רמיסה של הערכים לא רק של מוסלמים, אלא של אנשים בעלי תרבות שחייבים להעריך את דתם ואת הערכים של בני העם או האזרחים האחרים בתוך אותה מדינה.

משה גפני (יהדות התורה):

אני כל הזמן טוען שהממשלה הזאת היא אנטי-דתית.

טלב אלסאנע (מד"ע):

זה אפילו מעבר לממשלה אנטי-דתית. הממשלה יכולה ומוסמכת לחוקק חוקים חילוניים, בלי כפייה דתית.

משה גפני (יהדות התורה):

היא אנטי-דתית.

טלב אלסאנע (מד"ע):

אבל מכאן ועד רמיסת ערכים, רמיסת מסגדים, לטמא או לפגוע במישרין ברגישותם של המוסלמים ככאלה – לדעתי זה מעבר לממשלה אנטי-דתית, זה הופך את הממשלה לכזו שפוגעת בערכים, בניגוד מוחלט להבטחה של חופש דת ופולחן, ויש בכך פגיעה ברגשות של אוכלוסייה רחבה בתוך המדינה.

בעניין הווקף המוסלמי: האם ייתכן שווקף של עדה מסוימת לא ינוהל על-ידי אותה עדה? שהווקף ינוהל על-ידי פקיד במשרד ממשלתי זה או אחר, וכל ההחזרים מהווקף הזה לא יהיו ולא יועמדו לרשות אותה עדה?

בעניין בתי-הדין השרעיים: זו מערכת משפטית המשרתת אוכלוסייה רחבה, שדנה בסוגיות רגישות מאוד, חשובות מאוד, כמו מערכת היחסים בתחום האישי, נישואים, גירושים, מזונות. מערכת בתי-הדין השרעיים, בכל הנוגע למגזר המוסלמי עומדת בפני קריסה מחוסר תקציב, מחוסר משרות, מחוסר פונקציות.

לדעתי, לאחר שנים רבות שבהן התפקיד הזה מולא על-ידי מפלגות מסוימות, שכל מה שעשו היה מיועד לשרת את בוחריהן בלבד, תוך שלילת הזכויות של עדות אחרות, הגיע הזמן שהשר שמעון שטרית ינסה לאזן ולעשות אפליה מתקנת בכל הנוגע – – –

נואף מסאלחה (העבודה):

השר שטרית אמר את זה בריאיון בטלוויזיה. הוא הזכיר את חברי הכנסת דראושה, מחאמיד ואותי, ואמר שיש חקיקה – – – זה היה לפני שלוש שנים, כשהיית בדרום-אפריקה.

טלב אלסאנע (מד"ע):

אני מברך את סגן השר נואף מסאלחה, שמודיע לי שאכן יש התחייבות. לדעתי, זה מממש את איחולי ההצלחה שלי לשר שמעון שטרית, מאחר שאני מקווה שהוא יעמוד בציפיות. ראיתי הצעה שהיתה לו לגבי תיקון מצבם ומעמדם של בתי-הדין השרעיים לפני שנים מספר. אני מאמין, שמה שהוא כתב, מה שהוא הציע, הגיע הזמן שהוא אכן יממש.

לגבי משרד הפנים, אני מקווה שהשר עוזי ברעם, שהוא שר מצליח בתפקידו כשר התיירות, שר שתלינו בו ואנו תולים בו תקוות רבות, יעמוד בפני האתגר הקשה בכל הנוגע למגזר הערבי, גם מבחינת התקציבים המיועדים לרשויות המוניציפליות. אני רואה כאן את מנכ"ל משרד הפנים עמרם קלעג'. אני מקווה שמשרד הפנים יאמץ גישה אחרת, או יאיץ את הצעדים שהוא נוקט לשוויון מלא של הרשויות הערביות, תוך יישום מלא של מסקנות ועדת-סוארי בכל הנוגע לתקציבים של הרשויות המקומיות הערביות, וימלא את התחייבותו להכרה ביישובים הלא-מוכרים. זו בושה וחרפה שלקראת שנות ה-2000 יש אנשים שיישוביהם אין להם מעמד כלשהו, לא מוניציפלי ולא אחר. אנשים לא מוכרים, יישובים לא מוכרים. מה זאת אומרת? שהוא קיים ולא קיים. שהוא קיים פיסית ולא קיים משפטית.

אני מאחל לשני השרים הצלחה במילוי תפקידיהם, ואכן, שיעמדו באתגר הקשה שניצב בפניהם.

היו"ר ע' מאור:

תודה רבה. אחרון הדוברים – חבר הכנסת רענן כהן. אנחנו מתחילים בצלצול. בבקשה.

רענן כהן (העבודה):

גברתי היושבת-ראש, חברי הכנסת, ברור לכולנו שהמצב שבו אדם אחד, יהיה מוכשר ככל שיהיה, מחזיק בתיקים במספר כה גדול – – –

דן תיכון (הליכוד):

למה לא אמרת את זה לפני שנה וחצי?

רענן כהן (העבודה):

חבר הכנסת דן תיכון, אני רק התחלתי. אמרתי את זה כל הזמן. סדר ופעולה נכונה של הממשלה, כפי שהבטחתי לך, אכן יהיו. אל תהיה מודאג.

רחבעם זאבי (מולדת):

רענן כהן (העבודה):

חבר הכנסת דן תיכון, תסתכל. בתקופה שלכם, ב-1983, יום כיפורים כלכלי. תסתכל, כל העיתונות דיברה. אל תתחילו להתהלל. תסתכל, זה הכול בתקופה שלכם. תסתכל מה שעשיתם, הרסתם את המדינה, הרסתם את הכלכלה, הכול. אל תבוא להטיף מוסר פה. אתה האדם האחרון שיכול להטיף כאן מוסר.

דן תיכון (הליכוד):

חשבתי שאתה מדבר על '73.

רענן כהן (העבודה):

אני מדבר על '83, שעשיתם את ההרס הכלכלי של מדינת ישראל, הרס כזה שעוד לא היה ולא נברא.

דן תיכון (הליכוד):

קשקשן.

רענן כהן (העבודה):

אתה קשקשן. אל תדבר אלי בצורה כזאת.

עבודת ממשלה תקינה מחייבת עבודת צוות, שבה לכל אחד יש תפקיד מוגדר, וכך משתחרר ראש הממשלה. נדמה לי, שהיום ראש הממשלה, כשהוא מפנה חלק גדול מזמנו ובצורה מסודרת, הוא יכול להתפנות לאותם נושאים בעלי משמעות לאומית כדי להביא לשינויים בחברה הישראלית לא בצורה של המקרו, אלא מהי טובת האזרח במדינת ישראל ומה לעשות לכל אדם במדינת ישראל, כי זו המשימה שלנו וזו השליחות שלנו.

אני רוצה להודות אישית לראש הממשלה שהביא את השינויים כדי שיוכל להתפנות. אני חושב שכאן לפנינו יש הצעה של מינוי שני שרים – – –

היו"ר ש' וייס:

רק שנייה. כדי למנוע אי-הבנות, חברי הכנסת, אני מצלצל. יש לנואם עוד שלוש דקות. חמש דקות אחרי הצלצול נצטרך לעשות הצבעה, אלא אם כן הממשלה רוצה עוד לענות. פשוט כדי שלא יגידו שחוטפים הצבעה.

שר הכלכלה והתכנון ש' שטרית:

אני אנצל את שלוש הדקות.

רענן כהן (העבודה):

אני חושב שמינוי השרים עוזי ברעם ושמעון שטרית יאפשר לראש הממשלה להקדיש את זמנו וכוחותיו לאותם נושאים כבדים ומהותיים של החברה במדינת ישראל.

אין לי ספק שהשר עוזי ברעם, שזכה בסקר של "גאלופ" כשר הכלכלי הטוב ביותר, זכה ל-65%, יעשה אותם דברים גם בתפקידו החדש. אין לי ספק כי השר שטרית, שבעצם קיבל משרד, ומילדות ניצח בחידוני התנ"ך, יניח היום גם על משרד הדתות, והוא יפעל בצורה הטובה ביותר למען החברה, למען התפקיד ולמען אותם נושאים שאני חושב שהוא ועוזי ברעם יעשו למענם כשרים טובים בממשלת ישראל.

אני רוצה לומר לחברי מהליכוד: אנחנו נעשה את הדברים הטובים ביותר, כפי שעושה הממשלה בתחומים החברתיים. אכן יש נושאים בוערים: 1. כל שאלת נטל המיסוי על שכבות הביניים; 2. בעיית הגמלאים. יש נושאים בעלי משמעות חברתית. אני אומר לך, כפי שאמרתי לך, חבר הכנסת דן תיכון, אתה האחרון שיכול לבוא כאן ולומר דברים מול מפלגת העבודה. להערכתי, מפלגת העבודה בראשותו של יצחק רבין עשתה אולי את הדברים הטובים ביותר לחברה במדינת ישראל.

דן תיכון (הליכוד):

בראבו.

רענן כהן (העבודה):

יש כאן חוסר קורלציה בין העשייה ובין ההישגיות.

היו"ר ש' וייס:

גבירותי ורבותי, אני רוצה לאפשר לחבר הכנסת רענן כהן לסיים את דבריו באווירה של הקשבה.

רענן כהן (העבודה):

חבר הכנסת דן תיכון, אתה יכול לחשוב הכול. הבאתי לך באופן מיוחד, שתראה מה שעשיתם, אנשי הליכוד. תראו מה שעשיתם למדינת ישראל. תראו לאיזה משבר הגעתם, לאיזה מצב הגעתם, לאיזה הרס כלכלי הגעתם. ואתם האחרונים שיכולים היום להעז ולבוא לכאן.

דן תיכון (הליכוד):

אתה כנראה לא זוכר.

רענן כהן (העבודה):

לכן אני פונה — — —

דן תיכון (הליכוד):

אני אספר לך על קופות הגמל.

רענן כהן (העבודה):

לקופות הגמל אנחנו נעזור, כי קופות הגמל הן של כל ילדינו ונכדינו. אנחנו נעשה הכול כדי שלא תיפגע שום קופת גמל במדינת ישראל. אני מבטיח לך שזה מה שנעשה לחברה במדינת ישראל. אתם נואמים, אתם אומרים, אתם לא עשיתם כלום ולא מסוגלים לעשות כלום.

אני פונה לכל חברי הבית, היות שיש לנו השרים הטובים ביותר, הבחירה הטובה ביותר, אני פונה לכל חברי הבית להצביע היום בעד השרים, לתת אמון, לאפשר לראש הממשלה להתפנות לדברים אחרים. אני חושב שזאת ההצעה הטובה ביותר שאפשר להציעה. תודה רבה.

היו"ר ש' וייס:

תודה רבה.

השר שטרית, אבל אנא בטובך באופן תמציתי ככל האפשר, כי יש לנו היום סדר-יום עמוס מאוד.

חברי הכנסת, עוד מעט נעבור להצבעות. נא לשבת. צלצלנו כבר לפני ארבע דקות.

שר הכלכלה והתכנון ש' שטרית:

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת – – –

היו"ר ש' וייס:

תן לי להרגיע את הקהל. השר שחל וחבר הכנסת משה קצב, אי-אפשר להפריע כך לשר. ממש אי-אפשר להפריע כך לשר.

שר הכלכלה והתכנון ש' שטרית:

אדוני היושב-ראש, אני רוצה, גם בשם השר ברעם וגם בשמי להודות לכל החברים – –

היו"ר ש' וייס:

אבל חבר הכנסת בני טמקין לא רוצה לשמוע אותך. מה אני יכול לעשות.

שר הכלכלה והתכנון ש' שטרית:

– – שדיברו בנו טובות ונכבדות. בשם שנינו אומר, שאנחנו מתחייבים למלא את תפקידינו לטובת עם ישראל על בסיס של ממלכתיות, שוויוניות והגינות. תודה רבה.

היו"ר ש' וייס:

אני מציע – לטובת אזרחי ישראל. בסדר?

שר הכלכלה והתכנון ש' שטרית:

לטובת כל אזרחי ישראל.

היו"ר ש' וייס:

תודה רבה.

נא לשבת. עוברים להצבעה. חבר הכנסת יהלום, אתה לא תהיה במקומך, מה יהיה? חבר הכנסת יהלום לא רוצה להצביע. חבר הכנסת מנע. חבר הכנסת תיכון. זהו, עוברים להצבעה.

חברי הכנסת, אני רוצה להזכירכם, אנחנו מצביעים על הודעת הממשלה על החלטתה להטיל תפקידים נוספים על שרים, שהיא גם הצבעת אמון בממשלה. מי תומך בהודעת הממשלה להוסיף את השרים כפי שתיאר ראש הממשלה בנאומו? ההצבעה החלה.

הצבעה מס' 2

בעד הודעת הממשלה – 52

נגד – 29

נמנעים – 7

הודעת הממשלה על החלטתה להטיל תפקידים נוספים על שרים נתקבלה.

היו"ר ש' וייס:

52 תומכים, 29 מתנגדים, שבעה נמנעים. חברי הכנסת, אני קובע בזאת שהודעת הממשלה אושרה.

אני מברך בשם הכנסת את שני השרים, את השר שטרית ואת השר ברעם, ומאחל להם הצלחה רבה במילוי תפקידם. מרגע שקיבלתם את התפקיד הזה אתם השרים של כולנו, גם של האופוזיציה גם של הקואליציה, כמקובל בחיים פרלמנטריים.

משה קצב (הליכוד):

שלושה חודשים.

היו"ר ש' וייס:

בינתיים.

הצעת חוק לשכת עורכי-הדין (תיקון מס' 24) (מוסדות הלשכה והקדמת מועד הבחירות),

התשנ"ה-1995

(קריאה ראשונה)

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, אנחנו עוברים להמשך סדר-היום – שורת הצבעות על חוקים. אני ממליץ לכל חברי הכנסת שיישארו במקום מושבם, אם הם רוצים להצביע.

חברי הכנסת, הצעת חוק לשכת עורכי-הדין (תיקון מס' 24) (מוסדות הלשכה והקדמת מועד הבחירות), התשנ"ה-1995, קריאה ראשונה. רק תשובת השר והצבעה.

כבוד השר, בבקשה.

שר המשפטים ד' ליבאי:

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אני מבקש להעביר את הצעת החוק לוועדת החוקה, חוק ומשפט.

היו"ר ש' וייס:

השר השיב והוא מבקש להעביר את הצעת החוק לוועדת החוקה, חוק ומשפט.

חברי הכנסת, ההצבעה החלה.

הצבעה מס' 3

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לוועדה – 46

נגד – 16

נמנעים – 7

ההצעה להעביר את הצעת חוק לשכת עורכי-הדין (תיקון מס' 24) (מוסדות הלשכה והקדמת

מועד הבחירות), התשנ"ה-1995, לוועדת החוקה, חוק ומשפט נתקבלה.

היו"ר ש' וייס:

רבותי, אני קובע, הצעת חוק לשכת עורכי-הדין (תיקון מס' 24) (מוסדות הלשכה והקדמת מועד הבחירות), התשנ"ה-1995, אושרה בקריאה ראשונה – 46 בעד, 16 נגד, שבעה נמנעים – והיא עוברת לטיפול של ועדת החוקה, חוק ומשפט.

המציעים מבקשים לדחות את ההצבעה על סעיף ד' בסדר-היום: חוק-יסוד: הממשלה (תיקון) (מינוי שרים). לפיכך, אין עכשיו הצבעות.

שאלות ותשובות

היו"ר ש' וייס:

אנחנו ממשיכים בסדר-היום: שאליות ותשובות. שר המשטרה מוזמן להשיב על שאליות. כבודו, בבקשה.

חקירת חשוד בהונאה

חבר הכנסת י' ביבי שאל את שר המשטרה ביום י' בשבט התשנ"ה (11 בינואר 1995):

קיבלתי פנייה, ולפיה מר א"ק (שמו המלא מופיע במקור) חשוד בהונאת עשרות אנשים ובלקיחת כספיהם במרמה.

ברצוני לשאול:

1. האם מתנהלת חקירה נגדו?

2. אם כן – מתי נפתח תיק החקירה?

3. באילו שלבים מצויה החקירה, והאם ומתי יוגש כתב אישום נגדו?

תשובת שר המשטרה מ' שחל:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. החקירה הסתיימה.

2. משטרת ישראל ניהלה חקירה נגד האיש בהסתמך על תלונות משנת 1992 ותלונה נוספת משנת 1994.

3. החקירה הסתיימה בספטמבר 1994, ונגד החשוד הוגש כתב אישום ובקשה למעצר עד תום ההליכים. בית-המשפט שחרר את העצור למעצר בית.

יידוי אבנים וחילול מצבות בהר-הזיתים

חבר הכנסת ע' זיסמן שאל את שר המשטרה ביום א' באדר א' התשנ"ה (1 בפברואר 1995):

לאחרונה התגברו מקרי יידוי האבנים על מבקרים הבאים להתייחד עם מתייהם בהר-הזיתים, וזאת נוסף על ניתוצן וחילולן של מצבות במקום.

ברצוני לשאול:

1. האם הדברים ידועים למשטרה?

2. אם כן – כיצד פועלת המשטרה להבטחת שלומם וביטחונם של המבקרים מחד גיסא וקדושת המקום והמצבות מאידך גיסא?

תשובת שר המשטרה מ' שחל:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. הנתונים הסטטיסטיים על מקרי יידוי אבנים בהר-הזיתים בשנת 1994, לעומת שנים קודמות, מצביעים על כך שחלה ירידה במספר התיקים שנפתחו בגין העבירה.

2. משטרת ירושלים פועלת באזור באמצעות כוחות משמר הגבול לצורך אבטחת המבקרים.

במקרי פגיעה במצבות פותחת המשטרה בחקירה, וברוב המקרים היא הגיעה למבצעים.

יצוין כי השמירה בבית-הקברות הינה באחריות משרד הדתות.

א-ניהול חקירה בשל העדר משאבים

חבר הכנסת א' הירשזון שאל את שר המשטרה ביום ח' באדר א' התשנ"ה (8 בפברואר 1995):

בדיון בנושא אבטחת מאגרי מידע בוועדה לענייני ביקורת המדינה דווח, כי המשטרה אינה מבצעת חקירות בדבר עבירות פליליות בטענה כי "אין בידה משאבים" לחקור פגיעה בצנעת הפרט על-ידי איש מס הכנסה.

ברצוני לשאול:

1. האם מודעת המשטרה לכך?

2. האם זאת ההנחיה, שלא לתת עדיפות לחקירות של עבירות על חוק הגנת הפרטיות?

תשובת שר המשטרה מ' שחל:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. למיטב ידיעתנו, הועלתה טענה הנוגעת למקרה קונקרטי על-ידי נציגת מס הכנסה שהשתתפה בדיון בוועדה.

הטענות לגבי המקרה ייבדקו אם וכאשר יומצאו למשטרה פרטים שיאפשרו לבדוק את הטענה.

2. התשובה שלילית.

חקירת טענה בדבר זיוף תעודת כשרות

חבר הכנסת מ' מאיה שאל את שר המשטרה ביום ח' באדר א' התשנ"ה (8 בפברואר 1995):

בעיתון "יחד נאמן" מיום 29 בינואר 1995 פורסמה מודעה (רצ"ב) המאשימה כי מפעל "חטיפי הגליל" זייף את תעודת הכשרות של בד"ץ "מחזיקי הדת".

ברצוני לשאול:

האם תחקור המשטרה את ההאשמה?

תשובת שר המשטרה מ' שחל:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

משטרת ישראל אינה יכולה לפתוח בחקירה על-פי הפרטים המצויים במודעה בעיתון "יחד נאמן". לא אותר מפעל בשם "חטיפי הגליל".

אם תתקבל תלונה מפורטת, היא תיבדק על-ידי המשטרה.

ביטול סעיפים באמנה הפלשתינית

חבר הכנסת י' לוי שאל את ראש הממשלה ביום ח' באדר א' התשנ"ה (8 בפברואר 1995):

בתשובה על שאלתא שלי אליך, מס' 3981, הבהרת, שאם לא יבוטלו סעיפי האמנה הפלשתינית כמוסכם בזמן סביר, תחליט הממשלה כיצד לנהוג בנושא. כמו-כן הודעת שאתה מקיים מעקב אחר קיום התחייבות זו.

ברצוני לשאול:

1. מה הוא המעקב שאתה מקיים ומה הם ממצאיו?

2. מה הוא "הזמן הסביר" שאליו אתה מתייחס?

שר המשטרה מ' שחל:

אני מתכבד להשיב בשם ראש הממשלה על השאלתא של חבר הכנסת יצחק לוי.

1. משמעות המעקב היא שהנושא מצוי על סדר-היום והוא מועלה במסגרת המפגשים התקופתיים עם יושב-ראש הרשות הפלשתינית.

2. לא הייתי רוצה ואינני חושב שנכון להגדיר את "הזמן הסביר" במונחים של ארכה אולטימטיבית מתוחמת מראש.

היו"ר ע' מאור:

שאלה נוספת לחבר הכנסת יצחק לוי.

יצחק לוי (מפד"ל):

גברתי היושבת-ראש, אדוני השר, אני מרגיש התחמקות מצד ראש הממשלה ומצדך בתשובה זו, כאשר אתה אומר שאינך רוצה להגדיר מהו זמן סביר כדי שלא יישמע דבר כאולטימטום.

אנחנו כבר מחכים שנתיים לזמן הסביר הזה, והזמן הסביר הזה לא מגיע. אולי תיתן לנו בכל אופן רמז, באיזה סדר גודל של זמן מדובר מבחינתך או מבחינת ראש הממשלה כזמן סביר כדי לקיים אותם סעיפים שעליהם מדובר בשאילתא. תודה.

היו"ר ע' מאור:

תודה. תשובת השר, בבקשה.

שר המשטרה מ' שחל:

גברתי היושבת-ראש, אני רוצה לומר שזמן סביר תלוי בנקודת הראות של כל צד. אני מניח שראש הממשלה כשהשיב שבעניין זה זמן סביר – הוא יקבע את תחום הזמן כפי שייראה מבחינת הסבירות שלו.

היו"ר ע' מאור:

תודה רבה לשר המשטרה, שהשיב על שאילתא בשם ראש הממשלה.

אני מזמינה את שרת התקשורת להשיב על שאילתות שהופנו למשרדה. השרה שולמית אלוני, בבקשה.

תקציבי תרבות למגזר הערבי

חבר הכנסת ט' אלסאנע שאל את שרת האמנויות והמדע: ביום ג' בשבט התשנ"ה (4 בינואר 1995):

במגזר הערבי יש מחסור במוסדות ציבור, והיוזמות המקומיות לעידוד חוגים ופולקלור עממי, בכלל זה קבוצות "דבקה" וספריות מקומיות, לא זכו לגיבוי תקציבי מטעם משרדך בשנת 1994.

ברצוני לשאול:

1. מה הוא היקף התקציב אשר הוקצה על-ידי משרדך לכיסוי פעילות תרבות במגזר הערבי בכלל ובנגב בפרט בשנת 1994?

2. מה היא מדיניות משרדך לגבי מגזר זה בשנת 1995?

3. האם קופח המגזר הערבי בנגב על-ידי משרדך בשנת 1994? אם כן – מדוע?

שרת האמנויות והמדע וש' אלוני:

1. היקף התקציב לשנת 1994 שהוקצה למגזר הערבי על-ידי משרד המדע והאמנויות ויועד לכלל האוכלוסייה הערבית היה כ-6.9 מיליוני ש"ח. לפעילויות תרבות בנגב הוקצו כ-80,000 ש"ח, ובנוסף נהנו תושביו משירותי תרבות, ספרות ומוסיקה אשר הוענקו לכלל המגזר הערבי, וזאת לעומת 2.9 מיליוני ש"ח אשר הוקצו למגזר הערבי בשנת 1992.

2. היקף התקציב לשנת 1995 עומד על 12 מיליון ש"ח.

המדיניות שהומלצה על-ידי המדור לתרבות הערבית ואומצה על-ידי המשרד היא לעודד ולסייע לפעולות וליזמות בתחום התרבות בנגב ולהקדיש משאבים לפעילות תרבותית בקרב שבטי הבדואים בנגב. לצורך זה מתקיימים גם מגעים עם מכללת קיי והמכללה לאמנות חזותית בבאר-שבע.

כל קבוצת "דבקה" וכל ספרייה שיעמדו בקריטריונים יזכו לעזרת המשרד.

3. לא היתה כל מדיניות קיפוח של המגזר הערבי בנגב. השתדלנו ונשתדל בעתיד לעודד כל יוזמה.

תשדירי שירות של עמותת "אפשר"

חבר הכנסת א"ח שאקי שאל את שרת התקשורת ביום ג' בשבט התשנ"ה (4 בינואר 1995):

עמותת "אפשר" עוסקת בפעילות חינוכית נגד נהיגה תחת השפעת אלכוהול.

נודע לי, כי רשות השידור מסרבת לאפשר לעמותה זו לשדר תשדירי שירות בערוץ הראשון ללא תמורה, כפי שמתאפשר לארגונים התנדבותיים אחרים.

ברצוני לשאול:

1. מה הם הקריטריונים למתן זכות לשידורים ללא תמורה בערוץ הראשון?

2. מה ייעשה לקידום תשדירים למניעת נהיגה תחת השפעת אלכוהול?

3. האם יתאפשר לעמותת "אפשר" לשדר את תשדיריה?

תשובת שרת התקשורת ש' אלוני:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. הקריטריון היחיד למתן זכות לשידורים ללא תמורה הוא הודעות ממשלה, צה"ל והג"א בנושאי ביטחון על-פי סעיף 46 לחוק רשות השידור. פרט לאלה, כל השידורים הם בעבור תמורה.

זכותה של רשות השידור לתבוע תשלום עבור תשדירי השירות אושרה אף בבג"ץ 2868/90, האגודה הישראלית למניעת עישון נגד רשות השידור.

2. רשות השידור אינה מוסמכת לעשות "לקידום תשדירים". ואולם נושא הנהיגה הבטוחה המועלה בשאלתא טופל ברשות בהרחבה רבה. בין היתר עוסקת בכך גם "קול הדרך" – הרשת למלחמה בתאונות דרכים, אשר נפתחה לאחרונה, ואשר כבר עסקה וגם תעסוק בעתיד במניעת נהיגה תחת השפעת אלכוהול.

3. על עמותת "אפשר" לפנות לוועדת תשדירי שירות שליד מליאת רשות השידור על מנת שתאושר כגוף הרשאי לשדר תשדירי שירות בתשלום.

שידורי רדיו לחוץ-לארץ

חבר הכנסת ח' פורת שאל את שרת התקשורת ביום ג' בשבט התשנ"ה (4 בינואר 1995):

בתשובה על שאלתא של חבר הכנסת רפאל אלול נאמר, כי המשך שידורי הרדיו לחוץ-לארץ מותנה בהשתתפות משרד החוץ והסוכנות במימון.

ברצוני לשאול:

1. האם שידורים ליהדות התפוצות הם חלק מתפקידי רשות השידור?

2. אם כן – מה היא המניעה להמשך השידורים?

3. מה ייעשה להבטחת המשך השידורים?

שרת התקשורת ש' אלוני:

1. כן. על-פי סעיף 3(4) לחוק רשות השידור, נכללים השידורים לחוץ-לארץ במניין תפקידיה של רשות השידור.

2. השידורים עודם נמשכים. רשות השידור משדרת כיום ליהדות התפוצות ב-14 שפות זרות, לפי הפירוט הבא: רוסית, בוכרית, גרוזינית, טטית, יידיש, לדינו, רומנית, הונגרית, ספרדית, תימנית, פרסית, אנגלית, צרפתית וערבית.

נוסף על כך, גם שידורי רשת ב' בעברית ממשיכים להגיע ליהודי התפוצות.

היקף שידורים זה מומן עד שנת 1984 בידי רשות השידור, משרד החוץ והסוכנות היהודית. עקב הפסקת ההשתתפות במימון מצד משרד החוץ והסוכנות היהודית נתקלת רשות השידור בקשיי מימון.

3. לאחר שאקבל בימים הקרובים את פירוט העלויות הדרושות להמשך השידורים בהיקף שהתקיים עד כה, אפעל להבטיח את מקור המימון והמשך השידורים.

שידורי רדיו לחוץ-לארץ

חבר הכנסת ע' זיסמן שאל את שרת התקשורת ביום י' בשבט התשנ"ה (11 בינואר 1995):

בימים אלה התפרסמה החלטה בדבר הפסקת שידורי הלילה בצרפתית המיועדים לתפוצות ולעולים, למרות ההסכמה שלשידורים אלו חלק חשוב בשמירת הגחלת היהודית בתפוצות וביצירת קשר רצוף של היהודים בחוץ-לארץ עם המתרחש בארץ.

ברצוני לשאול:

1. האם הדברים נכונים?

2. אם כן – מדוע?

3. האם התקיים דיון והתקיימה הצבעה בנושא של הוועד המנהל או מליאת רשות השידור?

שרת התקשורת ש' אלוני:

1. שידורי הלילה בצרפתית לא בוטלו אלא צומצמו.

2. עד שנת 1989 השתתפו במימון השידורים לחוץ-לארץ, פרט לרשות השידור, גם משרד החוץ והסוכנות היהודית. עד השנה הצליחה רשות השידור לעמוד בנטל הכספי של השידורים לחוץ-לארץ ללא פגיעה בהם, אולם החל מהשנה הוחלט לצמצם בשידורים.

3. הצמצום ומערך השידורים החדש אושרו על-ידי מליאת רשות השידור בישיבתה מיום 17 בינואר 1995.

עם זאת, ולאחר שאקבל את פירוט העלויות הכרוכות בהמשך מתכונת השידורים שהופעלה עד כה, אפעל למצוא את מקורות המימון ולהבטיח את המשך השידורים.

היו"ר ע' מאור:

שאלה נוספת לחבר הכנסת עמנואל זיסמן.

עמנואל זיסמן (העבודה):

גברתי היושבת-ראש, גברתי השרה, אני לא צריך להסביר מה חשיבות השידורים לעם היהודי, ולא רק לעם היהודי. שיעור ההאזנה הוא גבוה ויש תוצאות חיוביות ביותר. בתשובתך היו שני חלקים: א. זה לא נכון, זה לא בוטל אלא צומצם. את מציינת עובדה; ב. את אומרת: אני אבדוק.

אני פונה אלייך כמי שנושאת באחריות העיקרית. אין ספק שממשלת ישראל – אני לא אומר באמצעותך בלבד, באמצעות המשרד – לא רק צריכה להחזיר את מה שצומצם, אלא להרחיב. יש לשידורים אלה ערך לאומי הסברתי-חינוכי חיוני ממדרגה ראשונה, ושומעים אותם אלפי יהודים ואלפי לא-יהודים. הם מביאים ברכה למדינת ישראל.

שרת התקשורת ש' אלוני:

אני אבדוק את העניין. בינתיים הורחבו שידורים לארצות נוספות שקודם לא שידרנו אליהן, בכלל זה שידורים בפרסית ועוד ל-15 מדינות שונות ובלשונות שונות. משרד החוץ והסוכנות, שהתחייבו, לא משלמים. אנחנו עושים את הבדיקה, ואני מקווה שתימצא דרך לחזור למתכונת בצרפתית.

תעריפי הזזת מתקנים של "בזק"

חבר הכנסת ש' בוחבוט שאל את שרת התקשורת ביום כ"ד בשבט התשנ"ה (25 בינואר 1995):

כאשר מבקשת רשות מקומית לסלול כביש או לבנות מבנה, עליה לפנות לחברת "בזק" כדי להזיז קווי תקשורת, על חשבון הרשות המקומית. "בזק" גובה כיום 15,000 שקל על העתקת עמוד טלפון אחד מעץ, בעוד המחיר הריאלי הוא כ-2,000 שקל.

ברצוני לשאול:

1. כיצד נקבעים התעריפים של "בזק" להעתקת עמודי טלפון ומתקנים אחרים?

2. מה היא סיבת הפער שבין תעריף "בזק" לבין העלות הריאלית?

תשובת שרת התקשורת ש' אלוני:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. תעריפי חברת "בזק" להעתקת עמודי טלפון ומתקנים אחרים נקבעים על-פי סיכום עלויותיהם של מרכיבים כגון: שעות עבודה, עלויות כבלים וחומרים הדרושים לביצוע העבודה.

2. המחיר הנגבה על-ידי "בזק" הוא ההוצאה הריאלית בפועל הכרוכה בביצוע העבודה. הוצאה זו משתנה מעבודה לעבודה, ולכן אין לקבוע מחיר אחיד לביצוע עבודה כלשהי. לפיכך, בניגוד למצוין בשאלתא, אין לקבוע בהכללה כי מחירה הריאלי של העתקת עמוד טלפון מעץ הוא 2,000 שקל.

צוות תוכנית הטלוויזיה "פופוליטיקה"

חבר הכנסת י' בא-גד שאל את שרת התקשורת ביום כ"ד בשבט התשנ"ה (25 בינואר 1995):

לאחרונה, בהופעתי בטלוויזיה, כינה אותי העיתונאי טומי לפיד בשם "חולה טלוויזיה".

ברצוני לשאול:

1. מדוע מופיע, זה שנים מספר, אותו צוות ב"פופוליטיקה", והאם הם היחידים המוכשרים לכך מכל העם?

2. מתי יוחלף הצוות ב"פופוליטיקה"?

3. מה הוא הקריטריון לבחירת המשתתפים בכל תוכניות התקשורת; האם יש רישום על תדירות ההופעות, ומה היא?

שרת התקשורת ש' אלוני:

ראשית, אני חוזרת ומדגישה, שאני לא אמונה על עריכת תוכניות טלוויזיה ואיוש בעלי תפקידים בהן, ועל כן אני מביאה את תשובתה של רשות השידור.

1. צוות "פופוליטיקה" כולל דרך קבע את העיתונאים טובי לפיד ואמנון דנקנר, המהווים את "הגרעין הקשה", ואליהם מצטרף עיתונאי שלישי שאינו קבוע. השתתפותם הקבועה של מר לפיד ומר דנקנר באה להעיד על תרומתם הרבה להצלחת התוכנית, אך אינה באה לקבוע כי הם מוכשרים מכל העם או שאינם בני-תחליף.

2. לאור הצלחת התוכנית ותרומת המשתתפים בה, אין כוונה להחליף בשלב זה את צוותה.

3. הקריטריון לבחירת המשתתפים בכל תוכנית הוא הקשר של המוזמנים לנושאי האקטואליה ויכולתם לתרום מידיעתם בנושאים אלה. קיים רישום על תדירות ההשתתפות בתוכנית.

היו"ר ע' מאור:

שאלה נוספת לחבר הכנסת יוסף בא-גד.

יוסף בא-גד (מולדת):

גברתי השרה, לאחר שהצהרת והודעת שקיים רישום על תדירות ההופעות, האם אפשר לקבל את הרישום?

שרת התקשורת ש' אלוני:

אני אבקש שישלחו לך.

יוסף בא-גד (מולדת):

אני מודה לך.

תוכנית הרדיו "חמש אחרי החדשות"

חבר הכנסת י' בא-גד שאל את שרת התקשורת ביום כ"ד בשבט התשנ"ה (25 בינואר 1995):

בתוכניתו של מר לידר "חמש אחרי החדשות" ביום רביעי, 4 בינואר 1995, בנושא הודעתי בכנסת, לא הוזמנתי לדיון והופיע רק יושב-ראש הכנסת ללא כל אפשרות לתגובתי, וכאשר פניתי ב-17:40 למפיקה, מסרתי את מספרי הטלפון שלי, ולא נענית.

ברצוני לשאול:

1. האם אין זו חובה אלמנטרית להזמין את נושא הדיון?
2. מדוע לא הוכנסתי לשידור?
3. מה הוא הקריטריון להזמנת חברי כנסת?
4. כיצד ייתכן שמר לידר הוא דובר הרדיו ואילו יש לפנות בתלונות הנוגעות לעצמו?

שרת התקשורת ש' אלוני:

שוב אני חוזרת, שאינני מתערבת בשיקולי עריכה ולצורך זה קיימים מועצה וועד מנהל. לכן אני מביאה את תשובתם.

1. כל עוד נשמר האיזון, אין זו חובה להזמין את מושא הדין, אחרת, על-פי היגיון זה היה ראש הממשלה אמור להשתתף אישית ביותר ממחצית מתוכניות האקטואליה בטלוויזיה וברדיו – בכלל זה ב"חמש אחרי החדשות".

2. חבר הכנסת הנכבד לא הוכנס לדיון מכמה טעמים: א. חובת האיזון נשמרה היטב בתוכנית, אשר חלק ניכר מן המאזינים שהשתתפו בה צידדו בעמדתו ובהתנהגותו בפרשת "החטיפה שלא היתה" של החייל; ב. התוכנית מיועדת בראש ובראשונה לשמש בימה לציבור המאזינים. כיוון שרבים מעוניינים להשתתף בה, נעשים ניסיונות רבים להיכנס מחוץ לתור דרך מרכזיית "קול ישראל" ולא דרך מספר הטלפון המיועד לכך. מטעם זה קיימת הוראה מפורשת למפיקים ולעורכים שלא לנהוג במשוא פנים במי שמתקשרים מחוץ לתור, גם אם הם אישי ציבור מוכרים. כיוון שחבר הכנסת בא-גד התקשר לתוכנית דרך המרכזייה, ומכיוון שהתוכנית היתה מאוזנת בהחלט, לא התיר המנחה לנהוג בו לפנים משורת הדין ולהכניסו לשידור.

3. חברי הכנסת, כמו גם משתתפים אחרים, מוזמנים על-פי מידת הרלבנטיות שלהם לאירועים האקטואליים שנדונו בתוכנית וכן על-פי מידת העניין שיש לציבור לשוחח דווקא עמם.

4. צבי לידר הוא דובר רשות השידור. תלונות הנוגעות לו עצמו מופנות על-ידו לטיפולו של נציב קבילות הציבור ברשות השידור. כך גם נעשה בתלונות חבר הכנסת הנכבד, שעניינה הנושאים הנדונים בשאילתא הזו.

היו"ר א' סלמוביץ:

שאלה נוספת לחבר הכנסת יוסף בא-גד.

יוסף בא-גד (מולדת):

אני לא מקבל את הודעת השרה בכל דבר שאין צנזורה ולכן מותר לעשות כל מה שרוצים. לשרה אין צנזורה. זו תוכנית חופשית, ואני חושב שלענות בכל פעם תשובה כזאת, זה לא משקף. חוסר צנזורה זה לא הפקרות. גם פה אני שואל, האם השרה תדאג לכך שאני אקבל את רשימת חברי הכנסת שהוזמנו בשנתיים האחרונות לתוכניות של צבי לידר?

שרת התקשורת ש' אלוני:

אני יכולה לבקש זאת. אני לא מקבלת צנזורה. בגלל זה יש רשות שידור. ובשביל זה החוק קבע כפי שקבע. יש לך דרך לפנות לוועד המנהל, שהוא גוף ציבורי, שאגב, מונה עוד על-ידי הממשלה הקודמת, כך שאתה לא יכול לטעון שיש פה איזה משוא פנים, שלא כדין. אין להם שום מחויבות להזמין את כל חברי הכנסת. יש להם מחויבות לשמור על איזון וביטוי לכל הדעות.

יוסף בא-גד (מולדת):

ולקבל רשימה?

שרת התקשורת ש' אלוני:

אני אבקש שישלחו לך. או שישלחו לך רשימה או שישלחו לך תשובה מדוע הם לא שולחים רשימה.

יוסף בא-גד (מולדת):

תודה. זה בהחלט.

הפסקת שידור תוכנית רדיו

חבר הכנסת א"ח שאקי שאל את שרת התקשורת ביום ח' באדר א' התשנ"ה (8 בפברואר 1995):

תוכניתו של מנחם מיכלסון שודרה בימי שישי בשעה 14:00, ונשזרו בה סיפורי מורשת, היסטוריה, יהדות ושירים במינון ערב לאוזן.

משום-מה הוחלט להפסיק שידור תוכנית זו.

ברצוני לשאול:

1. מדוע הופסק שידור התוכנית?

2. מה ייעשה בנדון?

3. מה ייעשה לעידוד תוכניות נוספות בעלות תוכנית ומסר כדוגמת תוכנית זו?

שרת התקשורת ש' אלוני:

1. משיקולי מערכת "קול ישראל" הוחלט להקציב 15 דקות מתוכניתו של מנחם מיכלסון לסקירת שבועונים מן העולם. מר מיכלסון לא קיבל את השינוי בלוח זמני תוכניתו וביכר שלא להמשיך לשדר את התוכנית כלל.

2. מאחר שהפסקת שידור התוכנית היתה יוזמה של מר מיכלסון, אין בכוונת "קול ישראל" לעשות דבר בנדון.

3. לפני כחודש נקבעה למר נסים משעל תוכנית שתעמוד אף היא בסימן סוף השבוע והשבת הקרבה. תוכנית זו תשודר בשעות הצהריים בימי שישי.

היו"ר א' סלמוביץ:

שאלה נוספת לחבר הכנסת שאקי.

אבנר חי שאקי (מפד"ל):

גברתי השרה, אני מכבד מאוד את תוכניתו של מר נסים משעל ואני חושב שהיא תוכנית עשירה ומבורכת. השאלה היא, כאשר בתוכנית יש סממנים ותכנים יהודיים, האם יש דרך לוודא או לעשות כדי שההיקף של התוכנית הזו לא יפחת כתוצאה מן הביטול של התוכנית של מיכלסון? יכול להיות שאישית הוא לא היה מעוניין עוד, אבל הציבור שנהנה מאוד מתוכניתו היה מאוד שמח אילו תוכנית דומה בעלת גיוון דומה היתה בכל זאת מאושרת בשעות כאלה או בימים אחרים, כדי שההיקף של תוכניות כאלה לא יצטמצם.

שרת התקשורת ש' אלוני:

התשובה היתה: התוכנית הנוספת של משעל תהיה בדיוק ברוח זו ולעניין זה. היא תחליף את התוכנית. זו לא תוכנית שקיימת, אלא התוכנית הזאת תהיה במקומה – על-ידי נסים משעל.

גביית מס מחזור מרשות הדואר

חבר הכנסת ע' פרץ שאל את שרת התקשורת ביום ח' באדר א' התשנ"ה (8 בפברואר 1995):

נודע לי כי הממשלה גובה מס של כ-4.5% מהמחזור של רשות הדואר.

ברצוני לשאול:

1. האם הדבר נכון?

2. אם כן – מדוע נגבה מס זה מהמחזור ולא מהרווחים?

3. האם ידוע למשרדך שהפסדי הרשות הם עילה לפיטורי עובדים?

4. מה ייעשה כדי למנוע מצב זה?

תשובת שרת התקשורת ש' אלוני:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. הדבר אינו נכון, הממשלה אינה גובה תמלוגים מהמחזור. הרשות מעבירה מדי שנה תמלוגים למדינה, 4.5% מהכנסותיה, על מוצרים שבפיקוח.

2. כאמור בתשובה על שאלה מס' 1, המס נגבה מהכנסות על מוצרים שבפיקוח.

3. הובהר לי על-ידי רשות הדואר, כי הפסדי הרשות אינם עילה לפיטורים של עובדים, אלא להיפך, ההפסדים נובעים מקליטת דוורים שבעבר עבדו במסגרת קבלנית.

4. דווקא משום שהפסדי הרשות נובעים מקליטת עובדים נוספים אני בוחנת עם שר האוצר את הדרכים לפצות את הרשות בגין הפסדיה.

חיבור מועצות אזוריות לרשתות הטלוויזיה בכבלים

חברת הכנסת ד' איציק שאלה את שרת התקשורת ביום ט"ו באדר א' התשנ"ה (15 בפברואר 1995):

הגיעו אלי תלונות על אי-חיבור מועצות אזוריות לרשתות הכבלים בשל חוסר כדאיות לזכיינים.

ברצוני לשאול:

1. האם מודע משרד התקשורת למצב?

2. אם כן – מדוע אין המשרד מחייב את החברות לפעול על-פי הזיכיון?

3. מה הם הצעדים שנוקט המשרד לשינוי מצב זה?

4. מתי יחוברו לרשת יישובי המועצה האזורית גלבוע?

תשובת שרת התקשורת ש' אלוני:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. משרד התקשורת אכן מודע למצב של אי-חיבור מועצות אזוריות מסוימות לרשתות הכבלים.

2. על-פי הזיכיון שניתן לחברות, עליהן לסיים את פריסת רשת הכבלים באזור הזיכיון לכל היותר בתום שש שנים מיום קבלתו. עד תום תקופה זו יחויב חיבורם של כל היישובים הנכללים בשטח הזיכיון, אלא אם ועדת חריגים שמונתה על-ידי אישרה את אי-חיבורו של יישוב עקב הוצאות חריגות שייגרמו לבעל הזיכיון בגין חיבור זה.

3. משרד התקשורת עוקב אחר תהליך פריסת חברות הכבלים באזורי הזיכיון. בזמן הקרוב אמנה ועדת חריגים, שתפקידה יהיה לפטור או לדחות, במידת הצורך, חיבור לרשת הכבלים.

4. רוב יישובי המועצה האזורית גלבוע תוכננו לחיבור במהלך השנים 1995-1996, למעט היישוב מגן-שאול, שבעיית חיבורו תעלה לדיון בוועדת חריגים שכאמור תמונה על-ידי בקרוב.

דברי דואר הנושאים בול של הרשות הפלשתינית

חבר הכנסת י' לוי שאל את שרת התקשורת ביום י"ט באדר א' התשנ"ה (19 בפברואר 1995):

בדוח של עוזר הפרקליט הצבאי הראשי, בנושא ההפרות של הסכם עזה ויריחו, מופיע, כי הרשות הפלשתינית מפיצה בעזה בולים שעליהם סמלים לאומיים, הכתובת "פלשתיין", ובערך של "מיל", שאינו הליך חוקי בשטחי הרשות.

רצוני לשאול:

1. האם ברשות הדואר עוברים מכתבים הנושאים בולים כאלה, הממוענים לנמענים בישראל או בחוץ-לארץ?

2. האם רשות הדואר מטפלת בדברי דואר אלו, או מחזירה אותם לשולח?

3. האם ניתנו לעובדי רשות הדואר הנחיות בנדון?

שרת התקשורת ש' אלוני:

1. רשות הדואר אינה משגרת מכתבים ודברי דואר שעליהם מופיע השם "פלשתינ", במקום "הרשות הפלשתינית", ואשר ערכם נקוב ב"מיל".

2. רשות הדואר לא נדרשה עד כה לטפל בדברי דואר כאלה.

3. עובדי רשות הדואר הונחו לעכב כל דבר דואר שיישלח מהרשות הפלשתינית ויישא בולים אלה ולדווח על כך להנהלת הרשות.

ראוי לציין, כי משרד החוץ קבע כי בולים אלה אינם מתיישבים עם החלטות שהתקבלו בהסכמי קהיר. נציגי הרשות הפלשתינית אישרו אף הם כי הבולים שהונפקו אכן חורגים מהסכמים אלה.

על כל פנים, לא נתקלנו בכך, אבל הרשות קיבלה הוראה שלא להשתמש.

היו"ר א' סלמוביץ:

תודה רבה לכבוד שרת התקשורת.

הצעת חוק הקלות לחירש (תיקון – כתוביות ושפת סימנים בשידורי הטלוויזיה בכבלים), התשנ"ה-1995

(הצעת חברת הכנסת ע' מאור)

היו"ר א' סלמוביץ:

אנחנו עוברים כעת לנושא הבא בסדר-היום: הצעת חוק ב'תרסא, הצעת חוק הקלות לחירש (תיקון – כתוביות ושפת סימנים בשידורי הטלוויזיה בכבלים), התשנ"ה-1995, של חברת הכנסת ענת מאור. תנמק מהמקום חברת הכנסת ענת מאור.

ענת מאור (מרצ):

גברתי שרת התקשורת, גברתי היושבת-ראש, חברי הכנסת, הצעת חוק הקלות לחירש בשידורי טלוויזיה באה להרחיב את החוק הקיים, המחייב סידורים כדי שחירשים יוכלו לעקוב אחר שידורי הטלוויזיה מהערוץ הראשון גם אל תוכניות הכבלים.

בהזדמנות זו אני רוצה לציין שני דברים. האחד, הצעת החוק הוגשה במקור גם על-ידי חבר הכנסת שאול יהלום, שכן בוועדת החינוך והתרבות אנחנו עובדים במשותף כדי לענות על הצרכים החשובים של החירשים. נאחד את ההצעה ונקדם אותה.

שנית, בוועדת החינוך והתרבות, שדנה בנושא, קיבלנו דיווח מאוד חיובי על הצעדים המשמעותיים שעשה משרד התקשורת לאחרונה, לאחר שבמשך שנים החוק למעשה לא יושם. קיבלנו את התוכנית – באילו שידורים ובאילו תוכניות חדשות יעובדו לגביהם הנחיות ליישום החוק.

הנושא הזה ישפיע לטובה גם על הערוץ השני, שכן תבענו ממנו לפעול על-פי הדגם הזה, ואני מברכת את משרד התקשורת על כך.

מאחר שזמני תם, אומר שצריך לחוקק חוק זכויות הנכים בישראל, כפי שהוא קיים ברוב ארצות המערב המתוקנות. 10% מהאוכלוסייה הם נכים, הצרכים רבים והמחויבות שלנו כלפיהם גדולה. תודה רבה.

היו"ר א' סלמוביץ:

תודה רבה לחברת הכנסת ענת מאור.

כבוד שרת התקשורת, בבקשה.

שרת התקשורת ש' אלוני:

אני מבקשת לבודד את הדברים ולומר, כי אנחנו לא עוסקים בנכים מפני שזה לא הנושא שלי. זו היתה הערה כללית שלך. זה יכול להטיל פה תוספות.

הצעת החוק שלך הנוגעת לעניין של חירשים – אני מציעה להעביר אותה לוועדה.

ענת מאור (מרצ):

ועדת החינוך.

שרת התקשורת ש' אלוני:

ועדת החינוך? הרי קודם זה היה בוועדת הכלכלה של הכנסת.

ענת מאור (מרצ):

בוועדת החינוך, שזה יהיה במקום אחד.

שרת התקשורת ש' אלוני:

ועדת הכלכלה דנה בתיקון לחוק. אנחנו לא יכולים לעשות את זה בשתי ועדות. הדבר כבר נדון, ואני רוצה שידונו בשני החוקים יחד. הדבר נדון בוועדת הכלכלה, ואני מציעה לצרף את הצעת החוק ולהעביר אותה לוועדת הכלכלה.

היו"ר א' סלמוביץ:

תודה רבה לכבוד שרת התקשורת.

חברת הכנסת מאור? את מסכימה?

ענת מאור (מרצ):

בהחלט. צריך לבדוק לאן הועברה ההצעה של חבר הכנסת יהלום. בוועדת החינוך והתרבות יש ועדה מיוחדת לנושא התקשורת.

היו"ר א' סלמוביץ:

אני שומעת מהשרה שזה בוועדת הכלכלה.

ענת מאור (מרצ):

היו"ר א' סלמוביץ:

אולי היא מסכימה.

שרת התקשורת ש' אלוני:

תביאי את זה לוועדת הכנסת לפי בקשתך. אני יודעת שכל החוקים הנוגעים לנושא הזה של תקשורת נדונים בוועדת הכלכלה, ואינני רוצה לשסות ועדה בוועדה.

אם פה יש דיון כפול או אי-הבנה, אפשר לברר את זה בעל-פה, או בוועדת הכנסת.

היו"ר א' סלמוביץ:

יש הצעה של חבר הכנסת מנע להסיר את ההצעה מסדר-היום. בבקשה.

דוד מנע (הליכוד):

גברתי היושבת-ראש, רבותי חברי הכנסת, הצעת החוק הזו הינה הצעה טובה, שבאה לשלב טלוויזיה בכבלים עם שאר הדברים שהחוק מחייב אותנו לגביהם – רשות השידור, הטלוויזיה הלימודית והרשות השנייה, הטלוויזיה והרדיו.

עליתי לבמה כדי להתריע על כך שכמה הצעות חוק שנוגעות לציבור הנכים, שלא דווקא קשורות למשרד של כבוד השרה, נתקעות בוועדות ולא מקודמות.

אין שום סיבה בעולם שחירש ישלם אגרה על רדיו ברכב או שישלם על דברים שונים ומשונים – כפי שהכנסת קבעה בהצעות טרומיות. אפשר יהיה לשחרר את החירשים מאותן אגרות או מאותם מסים שמוטלים עליהם, אבל איכשהו, ברגע שההצעה עוברת קריאה טרומית היא נתקעת בוועדות, כי יש דברים שהם אולי יותר חשובים, ולפעמים יש גם דברים שבמתכוון לא מקדמים אותם.

הייתי מצפה מהכנסת, מכל חברי הכנסת לקרוא לכל ועדה וועדה שבה תקועים חוקים הנוגעים לחירשים, לקדם את חקיקתם כדי להקל על ציבור החירשים. יש גם כמה חוקים שנוגעים לאו דווקא לחירשים. יש הצעות בנושא העיוורים, בנושא הנכים, בנושא של הבטחת הכנסה לנכים. הדברים האלה נתקעים בוועדות הכנסת אולי משום שהם שוליים, אבל הם נוגעים לציבור רחב מאוד של אוכלוסייה שבשבילה כל 10 שקלים הם סכום.

לכן הכנסת וחברי הכנסת חייבים לעשות הכול כדי להאיץ את כל הצעות החוק האלה שנוגעות לחירשים, לנכים ולמוגבלים, בכל מה שקשור אם לרשות השידור ואם לגורמים אחרים. תודה.

היו"ר א' סלמוביץ:

תודה רבה לחבר הכנסת דוד מנע.

אנחנו עוברים כעת להצבעה בקריאה טרומית על הצעת חוק הקלות לחירש (תיקון – כתוביות ושפת סימנים בשידורי הטלוויזיה בכבלים), התשנ"ה–1995, והעברתה לוועדת הכנסת אשר תקבע באיזו מן הוועדות היא תידון. נא להצביע.

הצבעה מס' 4

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לדיון מוקדם בוועדה – 11

נגד – אין

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הצעת חוק הקלות לחירש (תיקון כתוביות ושפת סימנים

בשידורי הטלוויזיה בכבלים), התשנ"ה–1995, לדיון מוקדם בוועדה

שתקבע ועדת הכנסת נתקבלה.

היו"ר א' סלמוביץ:

11 תומכים, אין מתנגדים ואין נמנעים. אני קובעת שהצעת החוק התקבלה בקריאה טרומית, והיא מועברת לוועדת הכנסת אשר תקבע באיזו מן הוועדות היא תידון.

הצעת חוק הבזק (תיקון מס' 12), התשנ"ה–1995

(קריאה ראשונה)

היו"ר א' סלמוביץ:

אנחנו עוברים כעת לנושא הבא שעל סדר-היום: הצעת חוק הבזק (תיקון מס' 12), התשנ"ה-1995, קריאה ראשונה. תציג את ההצעה כבוד שרת התקשורת.

שרת התקשורת ש' אלוני:

רבותי חברי הכנסת, כפי שאתם יודעים, התחלנו בהפרטה של הבזק. בשעה שהדבר הזה נעשה, לא הובטח שתישאר שליטה מספקת על שירותים חיוניים שהממשלה מעוניינת בהם, ולמרבה הצער גם לא הובטחה בזמנה מניית זהב.

הצעת החוק שלפנינו באה לתקן את הדבר הזה ולהבטיח, ששירותי "בזק" שהם חיוניים לממשלה יישארו בדרך של פיקוח במידה כזו שבשעת-חירום או לצורך חיוני לממשלה תהיינה דרכים של שליטה, גם אם אנחנו נרחיב ונמכור חלקים ואחוזים גדולים יותר של "בזק", כפי שעומדים למכור.

הפרטים הם רבים וטכניים ומשתרעים על פני סעיפים שונים בחוק. אני מקווה ומאמינה, שוועדת הכלכלה של הכנסת תיתן על כך את הדעת. אני מבקשת להעביר את זה לוועדה.

היו"ר א' סלמוביץ:

תודה רבה לכבוד שרת התקשורת.

חברי הכנסת, אנחנו עוברים כעת לדיון בהצעת החוק. רשימת הנאומים סגורה. לכל נואם שלוש דקות. נואם שלא יהיה נוכח במליאה בהיקרא שמו, לא יוכל לנאום.

אני מזמינה את ראשון הנאומים, את חבר הכנסת חגי מירום – אינו נוכח. חבר הכנסת מאיר שטרית, בבקשה. אחריו – חבר הכנסת אלי גולדשמידט, ואחריו – חבר הכנסת דוד מנע.

מאיר שטרית (הליכוד):

גברתי היושבת-ראש, כנסת נכבדה, בעיקרון אין לי התנגדות להצעת החוק שמוצעת על-ידי השרה, אבל אני מבקש, בכל זאת, להדגיש נקודה אחת שהיא חשובה מאוד בעיני. את הסברת, בדברי ההסבר שלך על החוק, שחשוב שבידי הממשלה תישאר מניית זהב כדי לפקח על פעולות של "בזק" גם בעתיד; בצדק. אני מקבל את זה, ואני חושב שצריך אולי לשמור על מניית זהב לפחות בשלב הראשון של ההפרטה – – –

שרת התקשורת ש' אלוני:

המשגה היה שלא – – –

מאיר שטרית (הליכוד):

נכון. חשוב היה לשמור, לפחות בשלבים הראשונים של ההפרטה, על מניית זהב עד שהעסק עומד על הרגליים, ואז לצאת מהעסק ולתת לזה לרוץ חופשי.

אבל עדיין, גברתי השרה, יש בידי משרד התקשורת יכולת, גם היום, באמצעות צווים, חוקים, תקנות, לעשות פיקוח די הדוק על הפעולות של "בזק", ואני עליתי לדבר, בעצם, כדי להדגיש נקודה אחת שמפריעה לי מאוד, גברתי השרה, וזה הנושא של הפלאפונים, דרך הפעלתם של הפלאפונים וההתייחסות של חברות הפלאפונים לציבור.

ידוע לך, את עשית צעד גדול אחרי הדיון שקיימנו בוועדת הכספים, בזמנך, בזה שאפשרת לאזרחי ישראל, לכל החפץ בכך, על בסיס רשימה שמשרד התקשורת פרסם אותה, שכל אזרח יוכל להביא מחוץ-לארץ, לקנות פלאפון, להביא אותו לארץ, והחברה חייבת לחבר אותו על-פי חוק. הוא לא חייב לקנות, דווקא, אותו פלאפון מהחברה עם הרווחים של מאות אחוזים. אני חושב שזה מעשה גדול, עובדה שהרבה מאוד אנשים באמת הצליחו להביא טלפונים. לעומת זאת אני יודע, שחברות הטלפונים, הפלאפונים, גורמות קשיים עצומים למנויים כשהם קונים טלפון כזה בחוץ. הדברים הגיעו לכך שחברת הפלאפונים, בשיתוף פעולה של משרד התקשורת, אולי בלי ידיעה של משרד התקשורת, כאשר כבר נמצאו טלפונים שמתאימים לרשת התקשורת הישראלית של הפלאפון, ביקשה מהיצרן, למשל בפינלנד, לשנות מספר מסוים בדגם של הפלאפון כדי שכאשר הוא בא לארץ, במכס, ומצהיר, אומרים לו: זה לא מתאים, לא מחברים אותו.

שרת התקשורת ש' אלוני:

זה חמור מאוד, מה שאתה אומר.

מאיר שטרית (הליכוד):

אבל זו האמת; תבדקי.

שרת התקשורת ש' אלוני:

זה חמור מאוד, מה שאתה אומר.

מאיר שטרית (הליכוד):

לכן, גברתי השרה, הדבר הזה חוזר, אגב, גם בפלאפון החדש. מאחר שהציבור איננו מודע לכך, ואני אומר לך שהוא לא יודע מה ההבדל בין דגם א' לדגם ב', אני רוצה לבקש ממך, שמשדד התקשורת באמת ידאג לכך, והוא יחפש ויבדוק בחוץ-לארץ מה הם סוגי הטלפונים המתאימים כאן; מה שמוכרים בשוק, לא להמציא אותם מן ההפטרה. הם מקבלים שמות שאין מוכרים אותם כלל בשום מקום מזמן. יש לתת רשימה בעיתון, לפרסם אותה כמה פעמים, כמו שעשיתם את זה בעבר בצורה יפה מאוד – ואני משבח אותך על כך – כדי שכל אזרח שנוסע יוכל בעצמו לקנות פלאפון, בפחות מחצי המחיר, גברתי השרה, שבו מוכרים אותם מכשירים פה; זה פשוט עושר שלא במשפט. זה דבר אחד.

הדבר השני – ואני מסיים, גברתי – הוא הנושא של חברת "סלקום". חברת "סלקום" התחייבה, במרכז כלפי "בזק", שכל אותם בעלי פלאפונים שקנו מתאריך מסוים ואילך יוכלו לחבר את הפלאפונים שלהם לרשת "סלקום" – – –

אברהם פורז (מרצ):

יש לי חדשות בשבילך. חברת "פלאפון" החליפה, ללא תמורה, את כל המכשירים מהדגם הקודם למכשירים הדיגיטליים – – –

מאיר שטרית (הליכוד):

זה לא נכון.

אברהם פורז (מרצ):

מאיר שטרית (הליכוד):

חבר הכנסת פורז, ידידי, זה לא נכון, אני מצטער לומר לך. זה לא נכון. הם לא מחליפים ללא תמורה, זה בדיוק מה שרציתי שהשרה תעשה. מישהו צריך להתחייב לעשות את ההחלפה הזאת – – –

אברהם פורז (מרצ):

מאיר שטרית (הליכוד):

אתה חבר כנסת, אז עשו לך פרוטקציה.

אברהם פורז (מרצ):

לא, לא.

מאיר שטרית (הליכוד):

קיבלת טובת הנאה.

אברהם פורז (מרצ):

אוי ואבוי. – – – מתאריך מסוים המכשיר לא יהיה כשיר לשימוש, שאני אבוא להחליף אותו – – –

מאיר שטרית (הליכוד):

חבר הכנסת פורז, אני אומר לך מידיעה, שהתחשבו בך כחבר הכנסת, או חששו ממך. אבל אני אומר לך, שהציבור איננו יכול להחליף את הפלאפונים של "מוטורולה" באלה של "סלקום", או לפי דרישתם, כי אומרים להם: אדוני, אתה לא במשחק, גם מאותו תאריך שקובע המכרז.

ההטבה הזאת, הוויתור על ההתחייבות שלהם – – –

אברהם פורז (מרצ):

באותו יום – – –

היו"ר ע' מאור:

חבר הכנסת פורז, ברשותך. זמנו עבר, אני רוצה – – –

אברהם פורז (מרצ):

– – –

מאיר שטרית (הליכוד):

חבר הכנסת פורז, אני בדקתי.

קריאות:

— — —

מאיר שטרית (הליכוד):

אני בדקתי, אני אומר זאת מתוך ידיעה, ואני אומר לך, חבר הכנסת פורז – — –

היו"ר ע' מאור:

אני מבקשת משפט מסכם בנושא.

מאיר שטרית (הליכוד):

כן, אני מנסה ללבן אותו. חבר הכנסת פורז, אני אומר לך מידיעה, שאנשים אינם יכולים להחליף את הפלאפון כמו שאתה אומר, אלא תמורת תשלום, ותשלום לא זול. זה, בדיוק, מה שאני רוצה לבקש מהשרה, שאכן, אם אתה אומר שזה נכון – כי אז אין לנו בעיה שמשרד התקשורת יחייב או את רשת "סלקום" או את רשת "מוטורולה" לחבר או להחליף להם את הפלאפונים לכל החפץ בכך, ללא תשלום, לפלאפון של "סלקום", למי שרוצה בכך. מי שאיננו רוצה – שיהיה בריא. יינתן לפחות זמן מסוים, יגידו חודש, 45 יום, כדי שכל החפץ בכך יוכל לגשת ולהחליף.

זו דוגמה, גברתי השרה, של הפעלת היכולת של משרד התקשורת לטובתו של הציבור, ואני מקווה שתעשי זאת.

היו"ר ע' מאור:

תודה רבה.

מבין הנוכחים אני מזמינה את חבר הכנסת יורם לס, בבקשה.

כל מי שאיננו – תורו עבר.

יורם לס (העבודה):

גברתי היושבת-ראש, חברי הכנסת, גברתי השרה, לפנינו חוק שעיקרו הרבה סעיפים טכניים עם שורה תחתונה, והשורה התחתונה פשוטה ונכונה, שהיום שירותי התקשורת הם שירות חיוני – – –

אברהם פורז (מרצ):

מתי הם לא היו?

יורם לס (העבודה):

בעבר היו מדינות עם נפט, אתה זוכר את ערב הסעודית? בעבר היו מדינות עם ברזל ועשן שיוצא מהארוכות. היום המחצב העיקרי, הנכס העיקרי שיש לחברה מתוקנת ועשירה הוא התקשורת, ועל הנכס הזה צריך לשמור. החוק שלפנינו מחזק את השליטה של המדינה במשאב החיוני הזה.

עליתי וביקשתי לדבר, לא כדי לנתח את החוק על כל פרטיו, אלא כדי לומר לגברתי השרה דבר שאולי אינו חדש והוא קשור לנושא התקשורת ולחיוניות שלו בחברה, וזה בנושא אגרת הטלוויזיה. זה לא נושא חדש, אבל הוא חשוב במיוחד היום, כשהציבור נמצא בתחושה שהכניסו לו יד לכיס והוציאו משם כסף. ראש הממשלה גם התבטא בדברים האלה.

הגיע הזמן לעשות משהו בנושא אגרת הטלוויזיה. אני פונה אליך כשרה הממונה על הנושא הזה ואומר, כמי שמקבל המון מכתבים בעניין הזה: אנשים משלמים למעלה מ-100 שקלים כל חודש לחברות הכבלים, קולטים דרך הכבלים את הערוץ הראשון והשני, ונוסף על כך מקבלים בדואר, מהממשלה, הודעת תשלום של אגרת טלוויזיה, מאות רבות של שקלים, עבור שירות שהם מקבלים ממילא בכבלים.

בנושא הזה ראוי שהממשלה תתמוך ביוזמות של חברי הכנסת, למשל עבור אוכלוסיות מוגדרות. יש גמלאים שמקבלים השלמת הכנסה, שהיום נותנים להם הנחה של 50%, גמלאים שהמדינה אומרת שהם עניים, ובאמת, אם הם לא יקבלו את השלמת הכנסה הם ימותו ברעב – – –

אברהם פורז (מרצ):

לא כל הגמלאים.

יורם לס (העבודה):

אתה לא מאזין לדברי, חבר הכנסת פורז. אני מדבר על 180,000 גמלאים שמקבלים השלמת הכנסה. הם קיבלו – – –

אברהם פורז (מרצ):

הטבה סוציאלית.

יורם לס (העבודה):

אני לא משתמש במלה: סוציאלית. זו מלה לא מודרנית.

אברהם פורז (מרצ):

– – – הטבה סוציאלית.

יורם לס (העבודה):

לא, יש חוק הבטחת הכנסה, כך הוא נקרא, ומכוח הסעיפים שלו 180,000 גמלאים מקבלים השלמת הכנסה. המדינה, לא חלילה מועצת הפועלים, המדינה אומרת עליהם שהם חלשים, ואותם גמלאים מקבלים, היום, הנחה של 50% באגרת הטלוויזיה. הגיע הזמן לפטור אותם מהנגע הזה, כי הגמלאי, כולנו מכירים, יושב בבית, מחובר למכשיר הטלוויזיה. זה הקשר האמיתי שלו לעולם; זה דבר חשוב שעשה מהפך בחייו של הגמלאי, ואני לא חושב שהממשלה צריכה לגבות אגרת טלוויזיה במאות שקלים בשנה ולתת אפילו הנחה של 50%. עם כל הכבוד, צריך לפטור אותם לחלוטין מהאגרה; פעם אחת ולתמיד, כדי שירגישו שלא רק קופת הגמל שלהם ולא רק המסים שלהם, ולא רק לוקחים מהם, אלא גם נותנים להם.

הגמלאים – בכלל, אני לא מדבר עכשיו על הקבוצה של הגמלאים של השלמת הכנסה, שממילא מחוברים לכבלים – שיקבלו הנחה של 50%, ירגישו שהמדינה הולכת לקראתם.

הדברים האלה הונחו על שולחן הכנסת על-ידי כמה חברי כנסת. אני השתמשתי בהזדמנות שאנחנו מדברים על החשיבות והחיוניות של התקשורת כדי להביא את הדברים האלה לידיעת הממשלה והשרה, ואני מקווה שהממשלה תבין, בחודשים הקרובים, את הנושא הזה ותלך לקראת אוכלוסיות חלשות, ותיתן להן פטור או הנחה משמעותית באגרת הטלוויזיה. תודה רבה.

היו"ר ע' מאור:

תודה רבה.

מאחר שחבר הכנסת פורז יצא – חבר הכנסת אליעזר זנדברג, ואחריו, מהנוכחים, חבר הכנסת בני טמקין.

אליעזר זנדברג (צומת):

גברתי היושבת-ראש, רבותי חברי הכנסת, גברתי שרת התקשורת, אני אתמוך בהצעת החוק. אני חושב, שהתיקונים המוצעים, כפי שמפורט גם בדברי ההסבר, שבאו בעצם להתאים הסדרים במדינת ישראל, הסדרים חקיקתיים מקובלים במדינות המערב, הם תיקונים רצויים וחשובים.

ההערה היחידה שאני מבקש להעירה כאן במסגרת הדיון – מן הסתם נלבן את הדברים גם בוועדת הכלכלה לאחר שהצעת החוק תעבור, אם תעבור – נוגעת לחשש שלי, שמא בכל זאת לאחר כל התיקונים למיניהם עוד נהיה במצב שבו משקיע אסטרטגי זר וכו' תהיה לו יכולת שליטה שאינני משוכנע שאנחנו מבקשים להעניק לו, אם אנחנו מכירים – וזאת הקונצפציה בחוק הבזק – בכך כבשירות חיוני שצריך לשמור אותו בבעלות ישראלית; ויש כאן דברים שונים, ואין אנחנו מבקשים לעשות זאת.

לכן, אני אומר, מן הראוי שנבדוק ונבחן בקפדנות יתירה אם עדיין אין כאן פרצה, ולו במובנים של העברת בעלות לאחר מכן. אנחנו יודעים גם שקשה מאוד לעשות את המעקב אחר העברות שליטה למיניהן בחברות שמחזיקי המניות בהן הן חברות זרות וכדומה.

שרת התקשורת ש' אלוני:

יש התייחסות. אני מציעה, אם אתה חבר הוועדה ואם יש לך רעיונים נוספים, שתעלה אותם בוועדה.

אליעזר זנדברג (צומת):

ראיתי את ההתייחסות. אני אעלה את הדברים בוועדת הכלכלה. שוב, זה הגורם המרכזי. הגענו למסקנה שהבזק זה דבר חיוני, ואני סבור כך. בואו נגן ונשמור שזה יישאר בידיים ישראליות לתמיד. תודה.

היו"ר ע' מאור:

תודה.

אם כן – אחרון הדוברים, חבר הכנסת בני טמקין. אחר כך נעבור להצבעה.

בנימין טמקין (מרצ):

אני מוותר.

היו"ר ע' מאור:

אתה מוותר.

גברתי השרה, האם את מעוניינת להשיב למתדיינים, כי ממילא אנחנו צריכים לחכות עוד ארבע דקות להצבעה. בבקשה, לרשותך ארבע דקות.

שרת התקשורת ש' אלוני:

גברתי היושבת-ראש, רבותי חברי הכנסת, א. אני משוכנעת ואני שמחה, שמדברי החברים השתמע שתהיה תמיכה בחוק הזה, מפני שהוא חיוני ומפני שבעבר נעשתה שגיאה שלא שמרנו על מניית הזהב. על כן ערך חיוני חשוב הוא לשמור עליה. ועדת הכלכלה בוודאי תטפל בכך, ואם אתה, חבר הכנסת זנדברג, שנגעת בנקודה מאוד חשובה – אני מקווה שתלווה את דיוני הוועדה, ותדאג שלא יהיה שם מישור רחב-לב, שמתוך האינרציה של ההפרטה ייתן יותר מדי. זו הערה אחת.

הערה שנייה, לחבר הכנסת לס – אנחנו עוסקים בחוק הבזק ולא בחוק רשות השידור, ואלה שני דברים שונים ויש להם משמעויות שונות, ועל כן אני לא מתייחסת להצעותיך, אם כי הדברים נדונים וכדאי מאוד לשקול אותם. יש בעיה של אוכלוסייה חלשה ויש ביטוח לאומי שמטפל בזה, ויש בעיה של רשות שידור ציבורית, שחשוב שתהיה למדינה. העובדה שיש כבלים ואתה מקבל את כל העולם, לרבות כל הסרטים, האמריקניים ואחרים, מדינה שאין לה רשות שידור משלה ואינה דואגת לתרבותה – אוי לה ואוי לצרכניה.

אני מבקשת להעביר את החוק לוועדת הכלכלה, ואין לי ספק ששם תיעשה עבודה טובה, מפני שזהו נכס שיש לשמור עליו. תודה רבה, גברתי.

היו"ר ע' מאור:

תודה רבה לשרת התקשורת, השרה שולמית אלוני.

חברי הכנסת, אנחנו עוברים להצבעה על הצעת חוק הבזק (תיקון מס' 12), התשנ"ה-1995, בקריאה ראשונה, והעברתה לוועדת הכלכלה.

הצבעה מס' 5

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לוועדה – 10

נגד – אין

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הצעת חוק הבזק (תיקון מס' 12), התשנ"ה-1995, לוועדת הכלכלה נתקבלה.

היו"ר ע' מאור:

עשרה תומכים, ללא מתנגדים, ללא נמנעים. אני קובעת שהצעת החוק עברה בקריאה ראשונה והיא מועברת להכנה לקריאה שנייה ולקריאה שלישית בוועדת הכלכלה של הכנסת.

חברי הכנסת, הערב פנוי, כל אחד ותוכניותיו. אני מקווה שחברי הכנסת ועובדי הבית לא ייפלו לבלבול מפאת השעה המוקדמת. אני מאחלת לכולכם ערב נעים וטוב.

הישיבה מחר נפתחת בשעה 15:00. ישיבה זו נסתיימה. לילה טוב לכולכם.

הישיבה ננעלה בשעה 20:35.